

1997. évi XXXI. törvény

a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról¹

Az Országgyűlés a jövő nemzedékért érzett felelősségtől vezérelve a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvényben, továbbá az Alaptörvényben meghatározott gyermeki jogok érvényre juttatása érdekében, a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvénnyel, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvénnyel összhangban a következő törvényt alkotja:²

ELSŐ RÉSZ

ALAPVETŐ RENDELKEZÉSEK

I. Fejezet

Általános rendelkezések

A törvény célja és alapelvei

1. § (1) E törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői köteleességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

(2) A törvény meghatározza az (1) bekezdésben megjelölt célok elérése érdekében a gyermekek alapvető jogait és e jogok érvényesítésének garanciáit, a gyermekek védelmének rendszerét, alapvető szabályait.

2. § (1)³ A gyermekek védelmét ellátó helyi önkormányzatok, gyámhivatalok, bíróságok, rendőrség, ügyészség, pártfogó felügyelői szolgálat, más szervezetek és személyek e törvény alkalmazása során a gyermek mindenek felett álló érdekét figyelembe véve, törvényben elismert jogait biztosítva járnak el.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak szerint eljáró szervezetek és személyek tevékenységük során együttműködnek a családdal és - jogszabályban meghatározottak szerint - elősegítik a gyermek családban történő nevelkedését.

(3) A gyermek családban történő nevelkedését segítő ellátást a gyermek és családja helyzetéhez, szükségleteihez igazodóan kell nyújtani.

(4) A családjából bármely okból kikerült gyermek biztonságát, korához és szükségleteihez igazodó gondozását, nevelését, egészséges személyiségfejlődését biztosítani kell.

3. § (1) A jogszabályban meghatározott ellátások igénybevétele általában önkéntes. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője csak törvényben meghatározott esetekben kötelezhető valamely ellátás igénybevételére.

(2)⁴ A gyermekek védelme során az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani.

A törvény hatálya

4. § (1)⁵ A törvény hatálya kiterjed

a)⁶ a (2) és (3) bekezdésben foglalt eltéréssel Magyarország területén tartózkodó magyar állampolgárságú, valamint - ha nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik - a letelepedett, bevándorolt, illetve befogadott jogállású, továbbá a magyar hatóságok által menekültként, oltalmazottként, illetve hontalanként elismert gyermekekre, fiatal felnőttekre és szüleire;

b)⁷ a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény (a továbbiakban: Szmvtv.) szerint a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyre, amennyiben az ellátás igénylésének időpontjában az Szmvtv.-ben meghatározottak szerint a szabad mozgás és a három hónapot meghaladó tartózkodási jogát Magyarország területén gyakorolja, és a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló törvény szerint bejelentett lakóhellyel rendelkezik;

c)⁸ a menedéjogról szóló törvény szerint, arra a tizennyolcadik életévét be nem töltött menedéjogi kérelmet benyújtó külföldi gyermekekre, aki jogszabály vagy szokás alapján felügyeletéért felelős nagykorú személy kíséréte nélkül lépett Magyarország területére, vagy a belépést követően maradt felügyelet nélkül, mindaddig amíg ilyen személy felügyelete alá kerül - feltéve, hogy az illető gyermek kiskorúságát a menekültügyi hatóság megállapította.

(2)⁹ A törvény hatálya a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás tekintetében az (1) bekezdésben foglaltakon túlmenően kiterjed az Európai Szociális Kartát megerősítő országok állampolgárainak Magyarország területén jogszerűen tartózkodó gyermekeire is.

(3)¹⁰ E törvény szerint kell eljárni az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személyeken kívül a Magyarország területén tartózkodó nem magyar állampolgárságú gyermek védelmében is, ha az ideiglenes hatályú elhelyezésnek, a nevelési felügyelet elrendelésének vagy az eseti gondnok kirendelésének az elmulasztása a gyermek veszélyeztetettségével vagy elháríthatatlan kárral járna. Magyarország területén a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező és szokásos tartózkodási helyet létesítő gyermek védelmét szolgáló eljárás során e törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, feltéve, hogy a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 2201/2003/EK tanácsi rendelet vagy nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik.

(4)¹¹ Magyarország területén kívül tartózkodó magyar állampolgárságú gyermek és fiatal felnőtt, valamint szülei gyámügyében e törvényt akkor kell alkalmazni, ha nemzetközi szerződés vagy más jogszabály szerint a személyes joguk az irányadó.

Értelmező rendelkezések

5. § E törvény alkalmazásában

a)¹² *gyermek*: a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 12. §-a szerinti kiskorú,

b) *fiatalkorú*: az a személy, aki a szabálysértés vagy a bűncselekmény elkövetésekor 14. évét betöltötte, de 18. évét még nem,

c) *fiatal felnőtt*: az a nagykorú személy, aki a 24. évét nem töltötte be,

d) *a gyermek hozzátartozói*: a vér szerinti és az örökbe fogadó szülők (a továbbiakban együtt: szülő), a szülő házastársa, a szülő testvére, a nagyszülő, a nagyszülő házastársa, a nagyszülő testvére, a dédszülő, a testvér, a testvér házastársa, a saját gyermek,

e) *a gyermek közeli hozzátartozói*: ha e törvény másképp nem rendelkezik, a szülő, a szülő házastársa, a szülő testvére, a nagyszülő, testvér, a saját gyermek,

f) *a gyermek tartására köteles személy*: a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: Csjt.) 61. §-a (4) bekezdésében és 62. §-a (1) bekezdésében, a Csjt. 69/A. §-ában, valamint a 69/D. § (2) bekezdésében meghatározott személy,

g)¹³ *gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység*: a gyermekjóléti alapellátás, illetve a gyermekvédelmi szakellátás keretében - működési engedéllyel - végzett tevékenység, függetlenül a feladatellátás e törvényben nevesített formájától és módjától; a szolgáltató tevékenység célja a

gyermekjólétnek, azaz a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, személyi, vagyoni és egyéb jogainak biztosítása,

h)²⁴ gyermeki jogok: az Alaptörvényben, a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről szóló 1991. évi LXIV. törvényben és más törvényekben megfogalmazott, a gyermeket megillető jogok összessége,

i) ellátás: jogszabályban meghatározott pénzbeli, természetbeni, illetve személyes gondoskodást nyújtó alapellátás és szakellátás,

j) természetbeni ellátás: olyan támogatás, amellyel a gyermeket alapvető szükségleteinek kielégítésében az állam (önkormányzat) anyagi javak biztosításával, szolgáltatások kifizetésével és nyújtásával segíti,

 k)¹⁵ gyámhatóság: a fővárosi és megyei kormányhivatal szakigazgatási szerve, a fővárosi és megyei kormányhivatal járási (fővárosi kerületi) hivatalának szakigazgatási szerve, valamint a települési önkormányzat jegyzője,

l) gyámügy: a jogszabály által a gyámhatóság feladat- és hatáskörébe utalt ügyek köre,

m) gyermekvédelmi gondoskodás: az e törvényben meghatározottak szerint elrendelt hatósági intézkedésen alapuló ellátás és védelem,

n)¹⁶ veszélyeztetettség: olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza,

o)¹⁷ várandós anya válsághelyzete: olyan családi, környezeti, szociális, társadalmi helyzet vagy ezek következtében kialakult állapot, amely a várandós anya testi vagy lelki megrendülését, társadalmi elilehetetlenülését okozza, és ezáltal veszélyezteti a gyermek egészséges megszületését,

p) tartós betegség: azon kórforma, amely a külön jogszabályban meghatározott magasabb összegű családi pótlékra jogosít,

q)¹⁸ fogyatékos gyermek, fiatal felnőtt:

qa) a gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni ellátások tekintetében a külön jogszabályban meghatározott magasabb összegű családi pótlékra jogosító fogyatékoságban szenvedő gyermek, fiatal felnőtt,

 qb)¹⁹ a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások, valamint a gyermekétkeztetés normatív kedvezménye tekintetében a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nktv.) 4. § 25. pontjában foglaltaknak megfelelő gyermek, fiatal felnőtt,

r) jövedelem: a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 4. §-a (1) bekezdésének *a)* pontjában meghatározottak,

s)²⁰ fenntartó:

 sa)²¹ az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv, a helyi önkormányzat, a helyi önkormányzatok társulása, a nemzetiségi önkormányzat (a továbbiakban együtt: állami fenntartó),

sb)²² a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény szerinti nyilvántartásba vett egyház, illetve annak belső egyházi jogi személy (a továbbiakban együtt: egyházi fenntartó), nem minősül egyházi fenntartónak az a jogi személy, amely más típusú szervezetként jogalanyisággal rendelkezik, így különösen a civil szervezet, annak alapszabályban jogi személlyé nyilvánított szervezeti egysége, az alapítvány, annak alapító okiratban jogi személlyé nyilvánított szervezeti egysége, a gazdasági társaság,²³

sc)²⁴ az egyéni vállalkozó,

sd)²⁵ az *sa)*-*sb)* alpontokban nem említett, magyarországi székhelyű jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság és egyéni cég,

se)²⁶ az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes valamely államban (a továbbiakban: EGT-állam), valamint - ha az Európai Közösséggel és tagállamaival létrejött nemzetközi szerződés alapján az adott állam szolgáltatói a letelepedés szabadsága tekintetében az EGT-államok szolgáltatóival azonos jogállást élveznek - az EGT-államoktól eltérő más államban honos vállalkozás belföldön bejegyzett fióktelepe [az *sc)*-*se)* pontokban foglaltak a továbbiakban együtt: nem állami fenntartó],

ha az e törvényben és más jogszabályban meghatározott feltételek szerint, működési engedély alapján gondoskodik a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység biztosításához szükséges feltételekről. Ha jogszabály másképp nem rendelkezik, az egyházi fenntartóra a nem állami fenntartóra vonatkozó rendelkezéseket kell megfelelően alkalmazni,

t)²⁷ személyazonosító adat: az érintett személy természetes személyazonosító adatai, neme, állampolgársága, bevándorolt, letelepedett, oltalmazott vagy menekült jogállása, lakó- és tartózkodási helye,

u)²⁸ intézmény: az e törvényben meghatározott gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végző szervezet vagy annak szakmailag önálló szervezeti egysége, amely a rá vonatkozó külön jogszabályban foglaltak alapján jön létre, legalább három főt foglalkoztat teljes munkaidőben, és tevékenysége működési engedélyköteles. Ha e törvény másképp nem rendelkezik, az intézmény fogalmát kell megfelelően alkalmazni a helyettes szülői, illetve nevelőszülői hálózatra is,

v)²⁹ működtető: az a természetes személy, jogi személy, illetve ezek jogi személyiség nélküli szervezete, aki, illetve amely a fenntartó által biztosított működési feltételek között a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet szervezi,

x)³⁰ államilag támogatott lakás-előtakarékossági programban való részvétel: a lakástakarékpénztárakról szóló 1996. évi CXIII. törvény szerinti lakás-előtakarékossági szerződés megkötése és teljesítése,

y)³¹ családi pótlék: a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.) 5. §-ának a) pontja szerinti nevelési ellátás és iskoláztatási támogatás,

z)³² rendszeres jövedelem: a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem.

II. Fejezet

Alapvető jogok és köteleességek

Gyermeki jogok

6. § (1)³³ A gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, egészséges felnevelkedését és jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéshez.

(2) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, valamint önálló életvitelének megteremtéséhez.

(3) A fogyatékos, tartósan beteg gyermeknek joga van a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátáshoz.

(4) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön.

(5)³⁴ A gyermeknek joga van emberi méltósága tiszteletben tartásához, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással és az információs ártalommal szembeni védelemhez. A gyermek nem vethető alá kínzásnak, testi fenytésnek és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó büntetésnek, illetve bánásmódnak.

(6)³⁵ A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a médiában fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz hozzáférjen, továbbá hogy védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia.

7. § (1) A gyermek szüleitől vagy más hozzátartozóitól csak saját érdekében, törvényben meghatározott esetekben és módon választható el. A gyermeket kizárólag anyagi okból fennálló veszélyeztetettség miatt nem szabad családjától elválasztani.

(2) A gyermeknek joga van - örökbefogadó családban vagy más, családot pótló ellátás formájában - a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodást helyettesítő védelemhez.

(3) A gyermek helyettesítő védelme során tiszteletben kell tartani lelkiismereti és vallásszabadságát, továbbá figyelemmel kell lenni nemzetiségi, etnikai és kulturális hovatartozására.

(4)³⁶ Ha törvény másként nem rendelkezik, a gyermeknek a szülő felügyeleti joga megszűnése esetén is joga van származása, vér szerinti családjá megismeréséhez és - a vér szerinti család beleegyezése mellett - a kapcsolattartáshoz.

(5) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy mindkét szülőjével kapcsolatot tartson abban az esetben is, ha a szülők különböző államokban élnek.

8. § (1) A gyermeknek joga van a szabad véleménynyilvánításhoz, és ahhoz, hogy tájékoztatást kapjon jogairól, jogai érvényesítésének lehetőségeiről, továbbá ahhoz, hogy a személyét és vagyonát érintő minden kérdésben közvetlenül vagy más módon meghallgassák, és véleményét korára, egészségi állapotára és fejlettségi szintjére tekintettel figyelembe vegyék.

(2) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy az őt érintő ügyekben az e törvényben meghatározott fórumoknál panasszal éljen.

(3) A gyermeknek joga van ahhoz, hogy alapvető jogai megsértése esetén bíróságnál és törvényben meghatározott más szerveknél eljárást kezdeményezzen.

9. § (1) Az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek joga különösen, hogy életkorához, egészségi állapotához, fejlettségéhez, valamint egyéb szükségleteihez igazodóan

a) állandóságot, érzelmi biztonságot nyújtó teljes körű ellátásban, gondozásban, - nemzetiségi, etnikai és vallási hovatartozását figyelembe vevő - megfelelő nevelésben, oktatásban részesüljön,

b)³⁷ gondozási helyének megváltoztatását, gyermekével vagy testvéreivel való együttes elhelyezését kezdeményezze,

c) felzárkóztató, tehetségfejlesztő programokon és érdeklődésének megfelelő szabadidős foglalkozásokon vegyen részt,

d) vallási vagy lelkiismereti meggyőződését szabadon megválassza, kinyilvánítsa és gyakorolja, valamint hit- és vallásoktatásban vegyen részt,

e) véleményt nyilvánítson a részére biztosított nevelésről, oktatásról, ellátásról, a személyét érintő kérdésekben meghallgassák, tájékoztassák,

f) érdekei képviselőjére gyermekönkormányzat létrehozását kezdeményezze,

g) támogatást kapjon gondozójától, törvényes képviselőjétől családi környezetébe való visszatéréséhez,

h) családi környezetébe való visszatérését kezdeményezze,

i) személyes kapcsolatait ápolhassa,

j)³⁸ a személyes tulajdon szokásos tárgyaihoz fűződő jogait gyakorolhassa,

k)³⁹ utógondozásban részesüljön.

(2) Ha az (1) bekezdés i) pontja szerinti jog gyakorlása a gyermek személyiségfejlődését hátrányosan befolyásolja, a szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult közeli hozzátartozó kapcsolattartási joga az e törvényben foglaltak szerint korlátozható, megvonható vagy szüneteltethető.

(3)⁴⁰ A speciális gyermekotthonban vagy gyermekotthon speciális csoportjában elhelyezett gyermeket - helyzetére való tekintettel - fokozott védelemben kell részesíteni.

(4)⁴¹ A speciális gyermekotthonban elhelyezett gyermek

a) egészségügyi ellátására, személyisége korrekációjához szükséges terápiára az állapotának megfelelő és a többi gyermek biztonságát védő módon, továbbá

b) gondozása és nevelése során jogait, személyes szabadságát korlátozó intézkedés alkalmazására csak feltétlenül indokolt esetben önmaga vagy mások veszélyeztetése esetén kerülhet sor.

10. § (1) A gyermek kötelessége különösen, hogy

a) gondozása és nevelése érdekében szülőjével vagy más törvényes képviselőjével, gondozójával együttműködjön,

b) képességeinek megfelelően tegyen eleget tanulmányi kötelezettségének,

c) tartózkodjék az egészségét károsító életmód gyakorlásától és az egészségét károsító szerek használatától.

(2)⁴² A gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátást biztosító intézmények házirendje - e törvényben meghatározott keretek között - a gyermek életkorához, egészségi állapotához, fejlettségi szintjéhez igazodva állapítja meg a gyermekek jogai gyakorlásának és kötelességei teljesítésének szabályait.

(3)⁴³ Az intézmény - a külön jogszabályban meghatározottak szerint elkészített - házirendjét az intézményben mindenki által jól látható helyen ki kell függeszteni, és gondoskodni kell annak megismertetéséről.

(4)⁴⁴ Helyettes szülői és nevelőszülői hálózat esetében a jogok gyakorlásának és a kötelességek teljesítésének alapvető szabályait a szervezeti és működési szabályzat tartalmazza.

Gyermeki jogok védelme

11. § (1) A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, ügyeinek intézésével foglalkozik.

(2)⁴⁵

11/A. §⁴⁶ (1)⁴⁷ A gyermekjogi képviselő ellátja a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermek e törvényben meghatározott jogainak védelmét, és segíti a gyermeket jogai megismerésében és érvényesítésében, valamint kötelességei megismerésében és teljesítésében. A gyermekjogi képviselő kiemelt figyelmet fordít a különleges vagy speciális ellátást igénylő gyermek védelmére.

(2) A gyermekjogi képviselő

a) segíti a gyermeknek panaszának megfogalmazásában, kezdeményezheti annak kivizsgálását,

b) segíti a gyermeket az állapotának megfelelő ellátáshoz való hozzájutásban, a gyermekjóléti szolgálat eszmébeszélésén, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgálat elhelyezési értekezletén az ezzel kapcsolatos megjegyzések, kérdések megfogalmazásában,

c)⁴⁸ a 36. § (2) bekezdése szerinti esetben eljár a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, a gyermek, illetve fiatal felnőtt, valamint a gyermek-önkormányzat felkérése alapján,

d) eljár az érdekeképviseleti fórum 35. § (4) bekezdése szerint tett megkeresése alapján,

 e)⁴⁹ a gyámhatóság kirendelése alapján képviseli a gyermeket a nevelési felügyelettel kapcsolatos eljárásban,

f)⁵⁰ a 100/A. § (1) bekezdése szerinti jogsértések észlelése esetén javaslatot tehet

fa) gyermekvédelmi igazgatási bírság kiszabására az arra a 100/A. § (1) bekezdése szerint jogosult szervnek,

 fb)⁵¹ a jogsértés jövőbeni előfordulásának megelőzése érdekében a jogsértéssel érintettek között, szükség szerint szakértők bevonásával, egyeztető megbeszélés tartására a gyámhatóságnak,

fc) a jogsértő személy továbbképzésére a fenntartónak, működtetőnek.

(3) A gyermekjogi képviselő jogosult a gyermekjóléti, illetve gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végző működési területén tájékoztatást, iratokat, információkat kérni és a helyszínen tájékozódni. A gyermekjogi képviselő köteles a gyermek személyes adatait az adatvédelmi jogszabályoknak megfelelően kezelni.

(4)⁵² A gyermekjogi képviselő e célra létrehozott szervezet keretében működik. A gyermekjogi képviselő jogállására és eljárására vonatkozó részletes szabályokat külön jogszabály rendezi.⁵³

(5) A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végző biztosítja, hogy a gyermek és hozzátartozói a gyermekjogi képviselő személyét és a vele való kapcsolat felvételének módját megismerhessék.

(6) A gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények, illetve szolgálatok vezetői tizenöt napon belül, a fenntartó harminc napon belül, illetve a képviselő-testület vagy a közgyűlés a következő testületi ülésén érdemben megtárgyalja a gyermekjogi képviselő észrevételeit, és az ezzel kapcsolatos állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja őt.

(7) A gyermekjogi képviselő figyelemmel kíséri az óvoda, az iskola, a kollégium és a pedagógiai szakszolgálat intézményeiben folyó gyermekvédelemmel kapcsolatos tevékenységet, segíti a gyermeki jogok érvényesülését. A gyermekjogi képviselő indokolt esetben megkeresi az említett intézmények fenntartóját, illetve szükség szerint a gyermek érdekében a gyámhatóságnál eljárást kezdeményez.

(8)⁵⁴ Nem lehet gyermekjogi képviselő az a személy,

a) aki büntetett előéletű,

b) aki büntetlen előéletű, de a bíróság büntetőjogi felelősségét jogerős ítéletben megállapította a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény XII. fejezet I. címében meghatározott élet, testi

épség és egészség elleni bűncselekmény, II. címében meghatározott egészségügyi beavatkozás, orvostudományi kutatás rendje és az egészségügyi önrendelkezés elleni bűncselekmény, kényszerítés, a lelkiismeret és vallásszabadság megsértése, közösség tagja elleni erőszak, személyi szabadság megsértése, emberrablás, emberkereskedelem, zaklatás, magántitok megsértése, visszaélés személyes adattal, visszaélés közérdekű adattal, XIV. fejezetében meghatározott házasság, család, ifjúság és nemi erkölcs elleni bűncselekmény, embercsempészet, XV. fejezet V. címében meghatározott hivatalos személy elleni bűncselekmény és VI. címében meghatározott igazságszolgáltatás elleni bűncselekmény, XVI. fejezet II-IV. címében meghatározott köznyugalom, közbizalom és közegészség elleni bűncselekmény, lopás, sikkasztás, csalás, hűtlen kezelés, hanyag kezelés, rablás, kifosztás, zsarolás, orgazdaság vagy olyan bűntett miatt, amelyet bűnszervezet keretében követett el

ba) ötévi vagy azt meghaladó végrehajtandó szabadságvesztés büntetés esetén a mentesítés beálltától számított tizenkét évig,

bb) öt évet el nem érő végrehajtandó szabadságvesztés esetén a mentesítés beálltától számított tíz évig,

bc) végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés esetén a mentesítés beálltától számított nyolc évig,

bd) közérdekű munka vagy pénzbüntetés kiszabása esetén a mentesítés beálltától számított öt évig,

be) végrehajtásában felfüggesztett pénzbüntetés esetén a mentesítés beálltától számított három évig,

c) aki *a)* *b)* pontban meghatározott bűncselekmény miatt büntetőeljárás hatálya alatt áll,

d) aki a szakmai gyakorlata meglétének vizsgálata során figyelembe veendő foglalkozás tekintetében foglalkoztatástól eltiltás hatálya alatt áll, valamint

e) akinek szülői felügyeleti jogát a bíróság jogerős ítéletével megszüntette, valamint - ha külön jogszabály másképp rendelkezik - akinek szülői felügyeleti joga a gyermek átmeneti nevelésbe vétele miatt szünetel.

(9)⁵⁵ Megszűnik a gyermekjogi képviselő megbízása, ha vele szemben a (8) bekezdésben meghatározott kizáró okok valamelyike fennáll, vagy ha a gyermekjogi képviselő a 11/B. § (3) bekezdésben meghatározott igazolási kötelezettségének ismételt szabályszerű felhívásra sem tesz eleget, és nem bizonyítja, hogy a kötelezettség elmulasztása rajta kívülálló ok következménye.

11/B. §⁵⁶ (1) A gyermekjogi képviselői feladatok ellátására pályázó személy a jelentkezéskor a gyermekjogi képviselő céljából létrehozott szervezett vezetője (a továbbiakban: vezető) részére

a) hatósági bizonyítvánnyal igazolja azt a tényt, hogy a 11/A. § (8) bekezdés *a)*-*d)* pontjában meghatározott kizáró okok vele szemben nem állnak fenn, valamint

b) igazolja, hogy a 11/A. § (8) bekezdés *e)* pontjában meghatározott kizáró okok vele szemben nem állnak fenn.

(2) Ha a pályázó az (1) bekezdésben meghatározott tényeket nem igazolja, gyermekjogi képviselő nem lehet.

(3) A vezető a gyermekjogi képviselőt - a képviselő ellátásának időtartama alatt - írásban, a mulasztás jogkövetkezményeinek ismertetésével felhívhatja annak hatósági bizonyítvánnyal való igazolására, hogy a gyermekjogi képviselővel szemben nem állnak fenn a 11/A. § (8) bekezdés *a)*-*d)* pontjában meghatározott kizáró okok.

(4) Ha az (3) bekezdésben meghatározott felhívásra a gyermekjogi képviselő igazolja, hogy vele szemben a 11/A. § (8) bekezdés *a)*-*d)* pontjában meghatározott kizáró okok nem állnak fenn, a vezető az igazolásra szolgáló hatósági bizonyítvány kiadása iránti eljárásért megfizetett igazgatási szolgáltatási díjat a gyermekjogi képviselő részére megtéríti.

(5) A vezető a 11/A. § (8) bekezdés *a)*-*d)* pontjában meghatározott körülmények igazolása céljából kezeli

a) gyermekjogi képviselői feladatok ellátására pályázó személy,

b) a gyermekjogi képviselő

azon személyes adatait, amelyeket az e célból a bűnügyi nyilvántartó szerv által kiállított hatósági bizonyítvány tartalmaz.

(6) Az (5) bekezdésben meghatározott személyes adatokat a vezető az ellenőrzés lefolytatásáig vagy ha az ellenőrzés következtében a gyermekjogi képviselő megbízatása megszűnik, a megbízatás megszűnésének időpontjáig kezeli.

Szülői jogok és kötelességek

12. § (1) A gyermek szülője jogosult és köteles arra, hogy gyermekét családban gondozza, nevelje és a gyermeke testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges feltételeket - különösen a lakhatást, étkezést, ruházattal való ellátást -, valamint az oktatásához és az egészségügyi ellátásához való hozzájutást biztosítsa.

(2) A gyermek szülője jogosult arra, hogy a gyermeke nevelkedését segítő ellátásokról tájékoztatást, neveléséhez segítséget kapjon.

(3) A gyermek szülője - ha törvény másként nem rendelkezik - jogosult és köteles gyermekét annak személyi és vagyoni ügyeiben képviselni.

(4) A gyermek szülője köteles

a) gyermekével együttműködni, és emberi méltóságát a 6. § (5) bekezdése szerint tiszteletben tartani,

b) gyermekét az őt érintő kérdésekről tájékoztatni, véleményét figyelembe venni,

c) gyermekének jogai gyakorlásához iránymutatást, tanácsot és segítséget adni,

d) gyermeke jogainak érvényesítése érdekében a szükséges intézkedéseket megtenni,

e) a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és szervekkel, továbbá a hatóságokkal együttműködni.

13. § (1) Az átmeneti nevelésbe vett gyermek szülője jogosult arra, hogy

a) a gyermeke gondozójától, gyámjától, hivatásos gyámjától a gyermeke elhelyezéséről, neveléséről, fejlődéséről rendszeres tájékoztatást kapjon,

b) a gyámhatóságtól gyermeke gondozási helyének megváltoztatását kérje,

c) a gyermeke családba történő visszahelyezése érdekében a települési önkormányzattól - a nevelésbe vétel okának elhárításához, a körülmények rendezéséhez, a gyermeke családba való visszailleszkedéséhez - segítséget kapjon,

d) a Csjt.-nek megfelelően a gyermeke sorsát érintő lényeges kérdésekben - a gyermeke nevének meghatározásáról, illetve megváltoztatásáról, tartózkodási helyének kijelöléséről, iskolájának, valamint életpályájának megválasztásáról - meghallgassák.

(2) Az átmeneti nevelésbe vett gyermek szülője jogosult és köteles

a) a gyermeke gondozását ellátó személyekkel, intézményekkel - a nevelés érdekében - együttműködni,

b) gyermekével - törvényben meghatározott módon - kapcsolatot tartani.

(3) Az átmeneti nevelésbe vett gyermek szülője köteles

a) minden tőle elvárhatót megtenni gyermeke családba történő visszahelyezéséért,

b) tiszteletben tartani a nevelőszülő családját és otthonát, az intézményben dolgozó személyeket, valamint köteles betartani az intézmény rendjét,

c) gyermeke ellátásáért gondozási díjat fizetni.

III. Fejezet

A gyermekek védelmének rendszere

14. § (1) A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

(2) A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

(3) A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

15. § (1)⁵⁸ Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- b) a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthoneremtési támogatás,
- e)⁵⁹ a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás.

(2) A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása.

(3) A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b)⁶⁰ az utógondozói ellátás,
- c)⁶¹ a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

(4) A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) a védelembe vétel,
- b) a családbafogadás,
- c) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- d) az átmeneti nevelésbe vétel,
- e) a tartós nevelésbe vétel,
- f)⁶² a nevelési felügyelet elrendelése,
- g)⁶³ az utógondozás elrendelése,
- h)⁶⁴ az utógondozói ellátás elrendelése.

(5)⁶⁵ A gyermekvédelmi rendszer része a bíróság által javítóintézeti nevelésre utalt, illetve előzetes letartóztatásba helyezett fiatakorúak intézeti ellátása. A fiatakorúak javítóintézeti neveléséről külön törvény rendelkezik.

(6)⁶⁶ A gyermekjóléti és gyermekvédelmi rendszerben foglalkoztatottakat - a külön jogszabályban meghatározott munkakörükkel összefüggésben - megilleti az a jog, hogy személyüket megbecsüljék, emberi méltóságukat és személyiségi jogukat tiszteletben tartsák, tevékenységüket értékeljék és elismerjék.

(7)⁶⁷ A gyermekvédelmi rendszerben foglalkoztatott

a) nevelő, gyermekfelügyelő, gondozó, csecsemő- és gyermekgondozó, helyettes szülő vagy nevelőszülő, családgondozó, utógondozó, gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmény vezetője, a gyermek, illetve a fiatal felnőtt közvetlen gondozása, családgondozása és utógondozása során,

b) nevelőszülői tanácsadó, gyám, gyámi tanácsadó a gyermek közvetlen gondozásának ellenőrzése, illetve törvényes képviselőténak ellátása során hivatalból jár el, és e tevékenységével kapcsolatban a büntetőjogi védelem szempontjából közfeladatot ellátó személynek minősül.

(8)⁶⁸ A gyermekvédelmi rendszerben a külön jogszabályban meghatározott munkakörben, valamint önkéntes jogviszonyban nem foglalkoztatható az a személy, akivel szemben a 11/A. § (8) bekezdésben meghatározott kizáró okok valamelyike fennáll, vagy aki e törvényben meghatározott igazolási kötelezettségének ismételt szabályszerű felhívásra sem tesz eleget, és nem bizonyítja, hogy a kötelezettség elmulasztása rajta kívülálló ok következménye.

(9)⁶⁹ Gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézményben történő foglalkoztatás esetén a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 41. § (2) bekezdésének a) pontja nem alkalmazható.

(10)⁷⁰ A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység keretében munkaviszonyban, közalkalmazotti jogviszonyban foglalkoztatott személynek, ha a beosztás szerinti napi munkaidejének kezdő időpontja rendszeresen változik, a tizennégy és tizennyolc óra közötti időtartam alatt történő

munkavégzés esetén 15% bérpótlék jár, ha a munkáltató napi üzemelési ideje meghaladja a munkavállaló napi teljes munkaidejét és a közalkalmazottak, munkavállalók időszakonként rendszeresen, egy napon belül egymást váltva végzik azonos tevékenységüket.

(11)²¹ A (3) bekezdésben meghatározott gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézményekben és az (5) bekezdésben meghatározott javítóintézeti nevelést nyújtó intézményekben a Kjt.-nek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló kormányrendeletben meghatározott pedagógus-munkakörben foglalkoztatott személy (a továbbiakban: pedagógus-munkakörben foglalkoztatott személy) heti teljes munkaideje 40 óra, amelynek 80%-át (a továbbiakban: kötött munkaidő) a munkáltató által, a munkakörhöz kapcsolódóan meghatározott feladatok ellátásával kell tölteni. A munkaidő fennmaradó részében a pedagógus-munkakörben foglalkoztatott személy a feladatainak beosztását maga határozza meg.

(12)²² A pedagógus-munkakörben foglalkoztatott személy tekintetében a teljes munkaidő 60-75%-ában (a továbbiakban: neveléssel, fejlesztéssel és vizsgálattal lekötött munkaidő) a gyermekekkel, fiatal felnőttekkel való közvetlen, egyéni és csoportos foglalkozás, fejlesztés és oktatás tartása, a gyermekek, fiatal felnőttek személyiségállapotának vizsgálata, pedagógiai megfigyelések végzése és utógondozói feladatok ellátása rendelhető el a Kjt.-nek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint.

(13)²³ A kötött munkaidőnek a neveléssel, fejlesztéssel és vizsgálattal lekötött munkaidőn túl fennmaradó részében a pedagógus-munkakörben foglalkoztatott személy a (12) bekezdés szerinti feladatokkal összefüggő előkészítő, értékelő, adminisztratív és egyéb feladatokat, továbbá eseti helyettesítést lát el.

(14)²⁴ A pedagógus-munkakörben foglalkoztatott személyt és a pedagógus-munkakörből nyugdíjba vonult személyt az Nktv. szerinti pedagógusigazolvány illeti meg.

(15)²⁵ A pedagógus-munkakörben foglalkoztatott személyt a Kjt.-nek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról szóló kormányrendeletben foglaltak szerint pótszabadság illeti meg.

16. §²⁶ (1) Az e törvényben meghatározott, a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket

a) a helyi önkormányzat képviselő-testülete,

 b)²⁷ a gyámhatóság

 c)²⁸

gyakorolja.

(2) Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, a helyi önkormányzat képviselő-testületének feladat- és hatáskörébe tartozó eljárásoknál az illetékességet a gyermek szülői felügyeletet gyakorló szülőjének, gyámjának lakóhelye határozza meg.

17. § (1) Az e törvényben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el - a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében - a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,

b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,

c)²⁹ a köznevelési intézmények,

d) a rendőrség,

e) az ügyészség,

f) a bíróság,

g)³⁰ a pártfogó felügyelői szolgálat,

h)³¹ az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,

i)³² a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,

j)³³ a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok,

k)³⁴ a munkaügyi hatóság.

(2)³⁵ Az (1) bekezdésben meghatározott intézmények és személyek kötelesek

a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,

b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

(3)⁸⁶ Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

☞ (4)⁸⁷ Ha az (1) bekezdés a)-i) és k) pontjában meghatározott személy vagy az (1) bekezdés a)-i) és k) pontja szerinti szerv alkalmazottja a (2) vagy (3) bekezdésben foglalt jelzési vagy együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget, a gyámhatóság - jelzésre vagy hivatalból - értesíti a fegyelmi jogkör gyakorlóját és javaslatot tesz az érintett személlyel szembeni fegyelmi felelősségre vonás megindítására. A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén a gyámhatóság büntetőeljárást kezdeményez.

☞ (5)⁸⁸ A gyámhatóság a (4) bekezdésben foglaltakkal egyidejűleg egyeztető megbeszélést tart és a gyermekjóléti szolgálatnál kezdeményezi a külön jogszabály szerinti esetmegbeszélés megtartását.

MÁSODIK RÉSZ

ELLÁTÁSOK

IV. Fejezet

Pénzbeli és természetbeni ellátások⁸⁹

18. § (1)⁹⁰ A jogosult gyermek számára

☞ a)⁹¹ a gyámhatóság az e törvényben meghatározott feltételek szerint rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot,

b) a települési önkormányzat képviselő-testülete az e törvényben, illetve az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint rendkívüli gyermekvédelmi támogatást állapít meg.

(2)⁹² A települési önkormányzat képviselő-testülete a hatáskörébe tartozó ellátást kiegészítheti, valamint a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.

☞ (3)⁹³ E törvény szerint a gyámhatóság a gyermek gondozó szülőjének vagy más törvényes képviselőjének a gyermektartásdíjat megelőlegezi, a jogosult fiatal felnőttnek otthoneremtési támogatást állapít meg, és ezen pénzbeli ellátások folyósításáról rendelkezik.

(4)⁹⁴ Az (1) bekezdésben meghatározott pénzbeli és természetbeni ellátások megállapítását nevelési-oktatási intézmény, gyámhatóság, továbbá más családvédelemmel foglalkozó intézmény, illetve természetes személy vagy a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó társadalmi szervezet kezdeményezheti.

(5)⁹⁵ A települési önkormányzat képviselő-testületének döntése alapján a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás természetbeni ellátás formájában is nyújtható, különösen a védelembe vett gyermekek számára.

(6)⁹⁶ Természetbeni ellátás különösen az általános iskolás gyermekek tankönyv- és tanszerellátásának támogatása, a tandíj, egészségügyi szolgáltatásért fizetendő térítési díj, illetve egyéb ellátás kifizetésének átvállalása.

18/A. §⁹⁷ (1) A pénzbeli és természetbeni ellátás iránti kérelmet az a 18. § (1) vagy (3) bekezdése szerinti szerv bírálja el, amelynek illetékességi területén a kérelmező lakcíme van. Ha a kérelmezőnek több lakcíme van, az illetékességet az a lakóhely vagy tartózkodási hely alapozza meg, ahol életvitelszerűen lakik.

(2) A lakcím megállapítása szempontjából a személyiadat- és lakcímnyilvántartás adatai irányadóak.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény⁹⁸

19. § (1)⁹⁹ A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

a) a 148. § (5) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,

b)¹⁰⁰ a 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak,

c) a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

 (2)¹⁰¹ A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a)¹⁰² az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege) a 140%-át,

aa) ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy

ab) ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

ac) ha a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (3) vagy (4) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b)¹⁰³ az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 130%-át az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

(3)¹⁰⁴ Az egy főre jutó jövedelem megállapításánál a 131. § (2) bekezdését kell alkalmazni. Ettől eltérni akkor lehet, ha a jövedelmi viszonyokban igazolható ok miatt tartós romlás vélelmezhető.

(4)¹⁰⁵ A (2) bekezdésben meghatározott összeg számításánál - a kérelem benyújtásának időpontjában - közös háztartásban élő közeli hozzátartozóként (gondozó családként) kell figyelembe venni¹⁰⁶

a) a szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,

b) a 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermeket,

c) a 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermeket,

d) a 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket,

e)¹⁰⁷ korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg, illetőleg a fogyatékos gyermeket,

f) az a)-e) pontokba nem tartozó, a Csjt. alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.

(5)¹⁰⁸

(6)¹⁰⁹ A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a (4) bekezdésben meghatározott közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára.

(7)¹¹⁰ Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy

b) együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét

meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.

 (8)¹¹¹ A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítására irányuló kérelmet elutasítja, ha a (4) bekezdésben megjelölt személyek együttesen vagy külön-külön a (7) bekezdésben meghatározott értékű vagyonnal rendelkeznek.

(9)¹¹² Nem állapítható meg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, illetőleg a megállapított jogosultságot meg kell szüntetni, ha a gyermek tartózkodási joga megszűnt vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott.

20. §¹¹³ (1)¹¹⁴ A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve a nagykorú jogosult a lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál terjeszti elő.

☞ (2)¹¹⁵ A feltételek fennállása esetén a gyámhatóság 1 év időtartamra megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

(3) Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

a) nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy

b) felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be.

(4) Házasságkötés esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot meg kell szüntetni, ha a jogosult házasságkötése szerinti új családban az egy főre jutó havi jövedelem összege, illetve vagyon értéke meghaladja a 19. §-ban meghatározott jövedelemhatárt, illetve vagyon értékét.

☞ **20/A. §¹¹⁶** (1)¹¹⁷ A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

(2) Az (1) bekezdés szerinti támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.¹¹⁸

Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás¹¹⁹

20/B. §¹²⁰ (1) Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámjával rendelt hozzátartozó jogosult, aki

a) a gyermek tartására köteles, és

b)¹²¹ nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

☞ (2)¹²² A kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultságot a családbafogadó gyám lakcíme szerint illetékes gyámhatóság - határozatlan időre - állapítja meg.

(3) A kiegészítő gyermekvédelmi támogatás havi összege - gyermekekenként - az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 százaléka.

☞ (4)¹²³ A gyámhatóság annak a gyámul kirendelt hozzátartozónak, akinek kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultsága

a)¹²⁴ a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában - az augusztus hónapra járó kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összege mellett -

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában - a november hónapra járó kiegészítő gyermekvédelmi támogatás összege mellett - pótlékot folyósít.

(5) A (4) bekezdés szerinti pótlék esetenkénti összege 2006. évben gyermekekenként 7500 forint. A 2006. évet követően a pótlék összegének emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.¹²⁵

(6) Ha a kiegészítő gyermekvédelmi támogatást jogerősen megállapították, az a kérelem benyújtásától esedékes azzal, hogy ha a kérelmet

a) a tárgyhónap tizenötödikéig nyújtották be, a támogatás teljes összegét,

b) a tárgyhónap tizenötödikét követően nyújtották be, a támogatás ötven százalékát kell kifizetni.

☞ (7)¹²⁶ A kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultság feltételeit - az (1) bekezdésben meghatározottak alapulvételével - a gyámhatóság évente legalább egyszer felülvizsgálja. Ha a

kiegészítő gyermekvédelmi támogatásra való jogosultság megszűnik, az a jogosultság megszűnésének hónapjáig esedékes azzal, hogy ha a megszűnés

a) a tárgy hónap tizenötödikéig következik be, a támogatás ötven százalékát,

b) a tárgy hónap tizenötödikét követően következik be, a támogatás teljes összegét kell kifizetni.

Óvodáztatási támogatás¹²⁷

 20/C. §¹²⁸ (1)¹²⁹ A gyámhatóság annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére, aki a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta az óvodába, továbbá gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járatásáról, és akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll

a) a gyermek óvodai beíratását követően első alkalommal, ha a gyermek óvodai beíratása

aa)¹³⁰ a naptári év első felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább két hónap eltelt, a beíratás évének június hónapjában,

ab)¹³¹ a naptári év első felében történik, de júniusig nem telt el két hónap, a beíratás évének december hónapjában,

ac)¹³² a naptári év második felében történik és a gyermek óvodai nevelésben való részvétele óta legalább két hónap eltelt, a beíratás évének december hónapjában,

ad)¹³³ a naptári év második felében történik, de a beíratás évében decemberig nem telt el két hónap, a következő év június hónapjában [a továbbiakban azaa)-ad) pont alattiak együtt: első alkalom],

b)¹³⁴ a gyermek beíratását követően második és további alkalommal az óvodai nevelési jogviszony fennállásáig

ba) a tárgyév június hónapjában,

bb) a tárgyév december hónapjában,
pénzbeli támogatást folyósít.

 (2)¹³⁵ Az (1) bekezdés szerinti pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyeleti jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a gyámhatósági eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen.

(3) Az (1) bekezdés szerinti pénzbeli támogatás összege a 2009. évben gyermekenként első alkalommal húszezer forint, ezt követően esetenként és gyermekenként tízezer forint. A 2009. évet követően az összeg emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.

(4)¹³⁶ A helyi önkormányzat rendeletben előírhatja, hogy az első alkalommal folyósításra kerülő pénzbeli támogatás helyett a szülőnek gyermeke részére természetbeni támogatás nyújtható. A természetbeni támogatást a gyermek beíratását követő legfeljebb huszonegy napon belül kell a szülő rendelkezésére bocsátani.

Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

21. § (1) A települési önkormányzat képviselő-testülete a gyermeket a rendeletében meghatározott mértékű rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesíti (a továbbiakban: rendkívüli támogatás), ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került.

(2)¹³⁷ Elsősorban azokat a gyermekeket, illetve családokat kell alkalmanként rendkívüli támogatásban részesíteni, akiknek az ellátásáról más módon nem lehet gondoskodni, illetve az alkalmanként jelentkező többletkiadások - különösen a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása, a gyermek fogadásának előkészítéséhez kapcsolódó kiadások, a nevelésbe

vett gyermek családjával való kapcsolattartásának, illetve a gyermek családba való visszakerülésének elősegítése, betegség vagy iskoláztatás - miatt anyagi segítségre szorulnak.

(3)¹³⁸ A rendkívüli támogatás iránti kérelmet a szülő vagy más törvényes képviselő a lakcíme szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál vagy az önkormányzat rendeletében meghatározott szervnél terjeszti elő.

Gyermektartásdíj megelőlegezése

22. §¹³⁹ (1) A gyermektartásdíj megelőlegezésének akkor van helye, ha

a) a bíróság a tartásdíjat jogerős határozatában már megállapította vagy van olyan külföldi bíróság, vagy más hatóság által hozott jogerős határozat, amelyet a Magyarországon élő gyermek javára nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján kell végrehajtani, és

b) a gyermektartásdíj összegének behajtása átmenetileg lehetetlen, továbbá

c) a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő nem képes a gyermek részére a szükséges tartást nyújtani,

feltéve, hogy a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi átlagjövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj legkisebb összegének kétszeresét.

(2) Az egy főre jutó jövedelem megállapításánál a 131. § (2) bekezdését kell alkalmazni.

 (3)¹⁴⁰ A gyámhatóság a gyermektartásdíj behajthatatlanságát a gyermektartásdíj fizetésére kötelezett személy rendszeres jövedelmére, illetve egyéb vagyonára vezetett eredménytelen végrehajtást követően állapítja meg. Az eredménytelen végrehajtást, illetve a végrehajtás szünetelését kimondó foglalási jegyzőkönyv hat hónapnál régebbi nem lehet.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott összeg számításánál a kérelem benyújtása időpontjában közös háztartásban élő közeli hozzátartozóként kell figyelembe venni a 19. § (4) bekezdésében meghatározott személyeket.

(5) Nincs helye a gyermektartásdíj megelőlegezésének, ha a kötelezett

a) lakóhelye olyan államban van, ahol a tartásdíj nemzetközi szerződés vagy viszonyosság alapján nem érvényesíthető, vagy

b) külföldi tartózkodási helye ismeretlen, vagy

c)¹⁴¹

d) a jogosulttal közös háztartásban él

e)¹⁴²

(6) Nincs helye továbbá a gyermektartásdíj megelőlegezésének

a) részösszegű megfizetés vagy részösszegű behajthatóság esetén, ha ennek mértéke a bíróság által megállapított gyermektartásdíj alapösszegének ötven százalékát meghaladja, vagy

b) lejárt gyermektartásdíj esetén.

(7) A feltételek fennállása esetén a gyermektartásdíj megelőlegezése a gyermek nagykorúvá válása után is megállapítható, illetve a már megállapított gyermektartásdíj továbbfolyósítható addig az időpontig, ameddig a középfokú nappali oktatás munkarendje szerinti tanulmányokat folytat, de legfeljebb huszadik évének betöltéséig.

 23. § (1)¹⁴³ A gyámhatóság a bíróság által a tartásdíj megfizetésére kötelező határozatában megállapított összeget, százalékos marasztalás esetében az alapösszeget előlegezi meg azzal, hogy a megelőlegezett gyermektartásdíj összege nem haladhatja meg gyermekenként az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 50%-át.

 (2)¹⁴⁴ A gyámhatóság az (1) bekezdésben meghatározott összegnél alacsonyabb összeget akkor állapíthat meg, ha a gyermek tartását a gondozó szülő részben biztosítani tudja. A megelőlegezett összeg ebben az esetben sem lehet kevesebb az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 10%-ánál.

 (3)¹⁴⁵ A gyámhatóság a gyermektartásdíj megelőlegezését elrendelő határozatát a fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilváníthatja.

 (4)¹⁴⁶ A gyámhatóság a gyermektartásdíj megelőlegezését a központi költségvetés terhére biztosítja.

24. § (1)¹⁴⁷ Ha a gyermektartásdíj megelőlegezését jogerősen megállapítják, az a kérelem benyújtásától esedékes. A folyósítás időtartama a kérelem benyújtásának napjától az alapul szolgáló ok előrelátható fennállásáig, legfeljebb azonban három évig tart. A feltételek fennállása esetén - függetlenül az adók módjára történő behajtás eredményétől - ugyanazon gyermekekre tekintettel, egy alkalommal, legfeljebb további három évre a megelőlegezés továbbfolyósítható, illetve ismételten elrendelhető.

(2)¹⁴⁸ Ha a gyermektartásdíj megelőlegezését jogerősen elrendelték, az a kérelem benyújtásától esedékes, azzal, hogy ha a kérelmet

a) a tárgyhónap 15-éig nyújtották be, a gyermektartásdíj megelőlegezését elrendelő jogerős határozatban megállapított teljes összeget,

b) a tárgyhónap 15-ét követően nyújtották be, a gyermektartásdíj megelőlegezését elrendelő jogerős határozatban megállapított összeg 50%-át kell kifizetni.

 (3)¹⁴⁹ A gyámhatóság hivatalból vagy a külön jogszabályban meghatározott szervek és személyek értesítése alapján a gyermektartásdíj folyósítását - legfeljebb hat hónapra - felfüggeszti, ha

a) a kérelmezőnek a 22. § (1) bekezdésében meghatározott körülményeiben változás állt be,

b)¹⁵⁰ a kötelezett rendszeres jövedelmére, illetve az egyéb vagyona-ra vezetett végrehajtás eredménnyel jár, feltéve, hogy annak mértéke a bíróság által megállapított gyermektartásdíj alapösszegének ötven százalékát meghaladja,

c)¹⁵¹ a kötelezett a kérelmező részére legalább két egymást követő alkalommal közvetlenül fizet tartásdíjat, feltéve, hogy annak összege alkalmanként a bíróság által megállapított gyermektartásdíj alapösszegének ötven százalékát meghaladja,

d) a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését rendelték el.

 (4)¹⁵² A gyámhatóság a felfüggesztést követő vizsgálat eredményeképpen, ha a felfüggesztés időtartama alatt a jogosult nem részesült a 22. § (6) bekezdés a) pontjában meghatározott mértékű gyermektartásdíjban - a felfüggesztés lejárta után - elrendeli a gyermektartásdíj további folyósítását és a felfüggesztés időtartamára esedékes megelőlegezett gyermektartásdíj utólagos, egy összegben történő kifizetését vagy a megelőlegezést megszünteti.

 (5)¹⁵³ A gyámhatóság a gyermektartásdíj megelőlegezését megszünteti, ha¹⁵⁴

 a) ¹⁵⁵ a gyermek - a gyámhatóság, illetve a bíróság végrehajtható határozata alapján - a külön élő másik szülő vagy más személy gondozásába kerül,

b) a gyermek nagykorúvá vált, és nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat nem folytat,

 c) ¹⁵⁶ a gyermeket a gyámhatóság átmeneti vagy tartós nevelésbe vette,

d) a kötelezett meghalt.

(6)¹⁵⁷

(7)¹⁵⁸ Ha a gyermektartásdíj megelőlegezésére való jogosultság megszűnik, az a jogosultság megszűnésének hónapjáig esedékes azzal, hogy ha a megszűnés

a) a tárgyhónap 15-éig következik be, a gyermektartásdíj megelőlegezését elrendelő jogerős határozatban megállapított összeg 50%-át,

b) a tárgyhónap 15-ét követően következik be, a gyermektartásdíj megelőlegezését elrendelő jogerős határozatban megállapított teljes összeget kell kifizetni.

(8)¹⁵⁹ A megelőlegezett gyermektartásdíjat a kötelezett a Polgári Törvénykönyvben meghatározott kamattal az államnak megtéríti. A megelőlegezett gyermektartásdíjnak meg nem térült összegét adók módjára kell behajtani az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint.

(9)¹⁶⁰ A megelőlegezett gyermektartásdíj behajtása során a hátralékra a települési önkormányzat jegyzője adóügyi hatáskörében indokolt esetben méltányosságból részletfizetést vagy kamatelengedést engedélyezhet. A települési önkormányzat jegyzője adóügyi hatáskörében a hátralék teljes összegét akkor engedheti el, ha a kötelezett gyermeke a reá tekintettel megelőlegezett gyermektartásdíjat hagyatéki teherként megörökli.

Otthonteremtési támogatás

25. §¹⁶¹ (1) Az otthonteremtési támogatás célja, hogy az átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült fiatal felnőtt lakáshoz jutását, tartós lakhatása megoldását elősegítse.

(2) Otthonteremtési támogatásra jogosult az a fiatal felnőtt, akinek

a) legalább hároméves időtartamú folyamatos - gondozási helyén töltött - nevelésbe vétele a nagykorúvá válásával szűnt meg, és

b)¹⁶² készpénzének, biztosításra vagy más célból lekötött betétjének, vagy ingatlan vagyonának értéke a nagykorúvá válásakor nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hatvanszorosát, azzal, hogy az öregségi nyugdíj legkisebb összegeként az otthonteremtési támogatás megállapítása időpontjában érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegét kell figyelembe venni.

(3) A készpénz vagyonba a fiatal felnőtt árvaellátásából és keresményéből származó megtakarítást nem lehet beszámítani. A nevelésbe vétel időtartamába az ideiglenes hatályú elhelyezés időtartamát is be kell számítani, feltéve, ha a gyermeket ideiglenesen nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban helyezték el.

(4)¹⁶³ Akkor is jogosult a fiatal felnőtt a támogatásra, ha a három évnél rövidebb időtartamú nevelésbe vételére a 80. § (1) bekezdésének a)-c) pontjában meghatározott okból került sor.

(5)¹⁶⁴ A támogatás felhasználható részben vagy egészben a fiatal felnőtt tulajdonába kerülő építési telek, életvitelszerű lakhatásra alkalmas lakás, családi ház, tanya vásárlására, illetve építésére, lakhatóvá tételére, tulajdon vagy tulajdonrész szerzéssel járó felújítására vagy bővítésére, bérlakás bérleti díjának kifizetésére, önkormányzati bérlakásának felújítására, bérleti jogviszony megvásárlására, államilag támogatott lakásprogramban vagy lakás-előtakarékossági programban való részvételre, valamint otthonteremtést elősegítő hitelintézeti kölcsön egyösszegű törlesztésére. Indokolt esetben az otthonteremtési támogatás felhasználható a tartósan beteg vagy fogyatékos fiatal felnőtt megfelelő ellátását biztosító, az Szt. hatálya alá tartozó bentlakásos szociális intézménybe fizetendő egyszeri hozzájárulásra is.

(6) Az otthonteremtési támogatás iránti kérelemben nyilatkozni kell a (2)-(4) bekezdésben meghatározott feltételekről, valamint arról, hogy a fiatal felnőtt az otthonteremtési támogatás felhasználása során az utógondozójával együttműködik.

 (7)¹⁶⁵ A gyámhatóság az otthonteremtési támogatás iránti kérelem megérkezését követő naptól számított tizenöt napon belül az utógondozás vagy utógondozói ellátás alatt nem álló fiatal felnőtt részére a lakcím szerinti területi gyermekvédelmi szakszolgálat utógondozóját rendeli ki. Az otthonteremtési támogatás céljának megvalósulásához az utógondozó a támogatással való elszámolásig segítséget nyújt.

26. § (1)¹⁶⁶ Az otthonteremtési támogatás mértékét a folyamatos nevelésben eltöltött évek és a jogosult készpénz és ingatlan vagyonának együttes értéke alapján úgy kell megállapítani, hogy a vagyonnal nem rendelkező jogosult esetén érje el, a vagyonnal rendelkező jogosult esetén pedig a vagyonnal együtt érje el

a) a négy évnél rövidebb időtartamú nevelésbe vételnél az otthonteremtési támogatás megállapítása idején érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegének negyvenszerezését,

b) a négy évet meghaladó időtartamú nevelésbe vételnél az otthonteremtési támogatás megállapítása idején érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegének ötvenszerezését,

c) az öt évet meghaladó időtartamú nevelésbe vételnél az otthonteremtési támogatás megállapítása idején érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegének hatvanszorosát.

 (2)¹⁶⁷ Ha a fiatal felnőtt az otthonteremtési támogatást bérlakás bérleti díjának kifizetésére vagy államilag támogatott lakás-előtakarékossági programban való részvételre használja fel, a gyámhatóság az otthonteremtési támogatás összegének részletekben történő kifizetéséről dönthet.

 (3)¹⁶⁸ A fiatal felnőtt az otthonteremtési támogatás gyámhatóság által elfogadott célra történő felhasználásáról legkésőbb a támogatás megállapításától számított egy éven belül okmányokkal igazoltan elszámol, kivéve, ha az otthonteremtési támogatást bérlakás bérleti díjának kifizetésére vagy államilag támogatott lakás-előtakarékossági programban való részvételre használja fel. Ebben az esetben az otthonteremtési támogatás felhasználásáról az utolsó részlet kiegyenlítését követő hónap utolsó napjáig számol el.

 (4)¹⁶⁹ A gyámhatóság az otthonteremtési támogatást a központi költségvetés terhére biztosítja.

☞ (5)¹⁷⁰ A gyámhatóság jogosult 5 évi időtartamra elidegenítési tilalmat bejegyeztetni a magyar állam javára az ingatlan-nyilvántartásba, az otthonteremtési támogatással megszerzett ingatlanra.

☞ (6)¹⁷¹ Az otthonteremtési támogatásra jogosult fiatal felnőtt kérelmére, körülményeinek lényeges változása esetén a gyámhatóság az általa bejegyeztetett elidegenítési tilalmat feloldhatja, illetve a lejárat előtt hozzájárulhat az államilag támogatott lakás-előtakarékossági programba befektetett otthonteremtési támogatás összegének a 25. § (5) bekezdése szerinti célra való felhasználásához. A gyámhatóság az (5) bekezdésben meghatározott elidegenítési tilalmat bejegyezteti a korábbi - az otthonteremtési támogatás felhasználásával a fiatal felnőtt tulajdonába került - ingatlan felhasználásával megszerzett újabb ingatlanra, legfeljebb az előzőleg előírt elidegenítési tilalom időtartamának lejártáig.

(7)¹⁷² Az (5)-(6) bekezdésben meghatározott elidegenítési tilalomból eredő valamennyi polgári jogi jogviszonyban a Magyar Államot a kincstár képviseli.

☞ **27. § (1)**¹⁷³ A gyámhatóság a gyermeket nagykorúságának elérése előtt 6 hónappal írásban tájékoztatja az otthonteremtési támogatás lehetőségéről.

(2)¹⁷⁴ Az otthonteremtési támogatás iránti igényt a kérelmező a nagykorúvá válást követően, de legkésőbb a 30. évének betöltéséig nyújthatja be. E határidő elmulasztása jogvesztő.

28. §¹⁷⁵

V. Fejezet

A személyes gondoskodást nyújtó ellátások

A személyes gondoskodást nyújtó ellátások általános szabályai

29. § (1)¹⁷⁶ A fenntartó önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó ellátások (a továbbiakban: személyes gondoskodás) formáiról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjról rendeletet alkot.

(2) Ha törvény másként nem rendelkezik, a fenntartó önkormányzat rendeletben szabályozza¹⁷⁷

a) az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodás formáit,

b) az önkormányzat által biztosított ellátás igénybevételére irányuló kérelem benyújtásának módját és a kérelem elbírálásának szempontjait,

c) az intézményvezető hatáskörében - külön eljárás nélkül - biztosítható ellátásokat,

d) az ellátás megszűnésének eseteit és módjait,

e) a fizetendő térítési díjak mértékét, csökkentésének és elengedésének eseteit, módjait.

☞ (3)¹⁷⁸ Ha önkormányzati társulás gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást nyújt, akkor a társulási megállapodásban erre kijelölt települési önkormányzat - a társulási megállapodásban meghatározottak szerint - a nyújtott ellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról rendeletet alkot.

30. § (1)¹⁷⁹

(2)¹⁸⁰ Szociális szövetkezet nem nyújthat gyermekvédelmi szakellátást.

Az ellátás igénybevételének módja

☞ **31. § (1)**¹⁸¹ A személyes gondoskodás igénybevétele - ha e törvény másként nem rendelkezik - önkéntes, az ellátást igénylő (a továbbiakban: kérelmező) kérelmére történik. Cselekvőképtelen személy kérelmét törvényes képviselője terjeszti elő, korlátozottan cselekvőképes személy a kérelmét törvényes képviselőjének beleegyezésével terjesztheti elő. A korlátozottan cselekvőképes személy és a törvényes képviselője között az ellátás igénybevételével kapcsolatban felmerült vitában - a tényállás tisztázása mellett - a gyámhatóság dönt.

(2) Ha a gyermek védelme az ellátás önkéntes igénybevételével nem biztosított, e törvény az ellátás kötelező igénybevételét elrendeli.

(3)¹⁸²

32. §¹⁸³ (1) A személyes gondoskodást nyújtó ellátásra irányuló jogviszony keletkezését

a) a helyi önkormányzat képviselő-testületének határozata,

 *b)*¹⁸⁴ a gyámhatóságnak a határozata,

c) a települési önkormányzat által fenntartott átmeneti gondozást nyújtó intézmény esetében az intézményvezető intézkedése,

d) a *c)* pontban foglaltakon túl a fenntartó önkormányzat rendeletében vagy az állami fenntartó által meghatározott körben az intézményvezető intézkedése,

e) a személyes gondoskodás iránti kérelemről dönteni jogosult személy intézkedése alapozza meg.

(2) Ha az ellátás igénybevételére az (1) bekezdés *a)* vagy *b)* pontja alapján kerül sor, a határozatot közölni kell a működtetővel és az ellátást nyújtó intézmény vezetőjével is.

(3) Állami fenntartású intézmény esetén az (1) bekezdés *c)* és *d)* pontja szerinti döntésről az intézményvezető értesíti a kérelmezőt, illetve törvényes képviselőjét. Az ellátás igénybevételének elutasítása esetén a kérelmezőt, illetve törvényes képviselőjét írásban kell értesíteni.

(4) Ha a kérelmező, illetve törvényes képviselője az intézmény vezetőjének (3) bekezdés szerinti döntését vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat. Ha az intézményvezető az ellátás igénybevételéről nem intézkedik, a kérelmező, illetve törvényes képviselője az arról való tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat. Ezekben az esetekben a fenntartó határozattal dönt.

(5) A gyermekjóléti alapellátások igénybevételének megkezdése előtt és az utógondozói ellátás igénybevételének megkezdésekor

a) állami fenntartású szolgáltató, intézmény esetén a szolgáltató vezetője, illetve az intézményvezető,

b) egyházi és nem állami fenntartású szolgáltató, intézmény esetén a fenntartó vagy az általa megbízott személy

a kérelmezővel, illetve törvényes képviselőjével írásban megállapodást köt.

(6) Nem kell az (5) bekezdés szerint megállapodást kötni

a) gyermekjóléti szolgáltatás esetén,

b) - ha a fenntartó döntése alapján a szolgáltatás jellegére tekintettel az nem indokolt - alternatív napközbeni ellátás esetén.

(7) Az (5) bekezdés szerinti megállapodás tartalmazza

a) az ellátás kezdetének időpontját,

b) az intézményi ellátás időtartamát (a határozott vagy határozatlan időtartam megjelölését),

c) a gyermek, fiatal felnőtt számára nyújtott szolgáltatások és ellátások tartalmát, módját,

d) a személyi térítési díj megállapítására és megfizetésére vonatkozó szabályokat, ha az ellátás térítésszerű-fizetési kötelezettséggel jár,

e) az ellátás megszüntetésének módjait,

f) a gyermek és törvényes képviselője, valamint a fiatal felnőtt személyazonosító adatait.

(8) Az intézményvezetőnek az ellátásra jogosult gyermek, fiatal felnőtt azonnali elhelyezéséről kell gondoskodnia

a) az elhelyezés fellebbezésre tekintet nélküli végrehajtását elrendelő határozat alapján,

b) soron kívüli elhelyezésre vonatkozó indokolt kérelem alapján,

c) az 57. § (2) bekezdése szerinti esetben.

 (9)¹⁸⁵ Ha az egyházi, nem állami fenntartó a települési önkormányzattal vagy állami szervvel kötött ellátási szerződés hatálya alá tartozó esetben az ellátásra irányuló kérelmet elutasítja, a kérelmezőt, illetve törvényes képviselőjét írásban értesíti. Ha a kérelmező, illetve törvényes képviselője a döntést vitatja, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül az ellátási szerződést megkötő települési önkormányzathoz vagy állami szervhez fordulhat. A települési önkormányzat vagy állami szerv a kérelemről határozattal dönt.

 (10)¹⁸⁶ Ha a települési önkormányzattal vagy állami szervvel ellátási szerződést kötött egyházi, nem állami fenntartó az elhelyezést elrendelő döntés ellen fellebbezést nyújt be, a települési önkormányzatot vagy állami szervet írásban értesíti.

Tájékoztatási kötelezettség

33. § (1) A személyes gondoskodás feltételeiről a kérelem benyújtásakor a kérelmezőt tájékoztatni kell.

(2) A személyes gondoskodást nyújtó ellátás esetén az ellátás megkezdésekor az ellátásra jogosult gyermeket és törvényes képviselőjét, illetve a fiatal felnőttet tájékoztatni kell

a) az ellátás tartamáról és feltételeiről,

b) az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról,

*c)*¹⁸⁷ az ellátásra jogosult gyermek, fiatal felnőtt és hozzátartozói közötti kapcsolattartásról, különösen a látogatás, a távozás és a visszatérés rendjéről

ca) a gyermekek átmeneti otthonában biztosított személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásnál, ha a gyermek kapcsolattartásra jogosult hozzátartozói külön élnek,

cb) a családok átmeneti otthonában biztosított személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásnál, ha a gyermeknek van különélő, kapcsolattartásra jogosult hozzátartozója,

cc) a gyermekotthonban biztosított személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi szakellátásnál (a *ca*)-*cc*) alpontokban szereplő intézmények a továbbiakban együtt: bentlakásos gyermekintézmény),

cd) a helyettes szülőnél biztosított személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásnál és

ce) a nevelőszülőnél biztosított személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi szakellátásnál,

d) az érték- és vagyonomegőrzés módjáról,

e) az intézmény házirendjéről,

f) panaszjoga gyakorlásának módjáról,

g) a fizetendő térítési, illetve gondozási díjról,

*h)*¹⁸⁸ a jogosult jogait és érdekeit képviselő érdek-képviselői fórumról.

(3) Az ellátásra jogosult gyermek törvényes képviselője, illetve a fiatal felnőtt köteles

*a)*¹⁸⁹ a (2) bekezdésben meghatározott tájékoztatás megtörténtéről nyilatkozni,

*b)*¹⁹⁰ az e törvény alapján vezetett intézményi nyilvántartásokhoz adatokat szolgáltatni,

*c)*¹⁹¹ nyilatkozni a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállott változásokról.

A gyermek és hozzátartozójának kapcsolattartása

34. §¹⁹² (1) A bentlakásos gyermekintézményben, a helyettes szülőnél és a nevelőszülőnél biztosított személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásnál és gyermekvédelmi szakellátásnál a gyermek és szülője vagy más kapcsolattartásra jogosult hozzátartozója (a továbbiakban együtt: kapcsolattartásra jogosult) közötti kapcsolattartás formái:

a) a folyamatos és időszakos kapcsolattartás

aa) a gyermek tartózkodási helyén történő meglátogatásával, illetve

ab) a gyermek elvitelének jogával és visszaadásának kötelezettségével, vagy

ac) felügyelt kapcsolattartás keretében, és

b) a levelezés, elektronikus levelezés, telefonkapcsolat, ajándékozás, csomagküldés.

(2) A bentlakásos gyermekintézményben, a helyettes szülőnél és a nevelőszülőnél biztosított személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás során elő kell segíteni, hogy a kapcsolattartásra jogosult a gyermekkel kapcsolatot tartson fenn, feltéve, hogy a szülő nem áll a gyermek vagy a gyermeket nevelő személy sérelmére elkövetett cselekmény miatt ideiglenes megelőző távollattartás vagy megelőző távollattartás, továbbá a büntetőeljárásban elrendelhető távollattartás kényszerintézkedés hatálya alatt, vagy a gyermek súlyos bántalmazása miatt nem szüneteltették a szülő kapcsolattartási jogának gyakorlását.

 (3)¹⁹³ A gyámhatóság a kapcsolattartásról a gyermek vér szerinti családjával, testvéreivel való kapcsolat fenntartása, a gyermek vér szerinti családjába való visszakerülésének elősegítése érdekében dönt. A kapcsolattartás formájának és gyakoriságának elbírálása során a gyámhatóság mérlegeli a gyermekjóléti alapellátás vagy a gyermekvédelmi szakellátás igénybevételének okát, valamint a kapcsolattartásra jogosult magatartását és körülményeit.

☞ (4)¹⁹⁴ A gyámhatóság által elrendelt felügyelt kapcsolattartás esetén a kapcsolattartást szabályozó jogszabályokban meghatározottak szerint, a gyámhatóság határozatában meghatározott helyszínen kerül sor a kapcsolattartásra.

☞ (5)¹⁹⁵ Ha a (2) bekezdésben meghatározott kizáró feltételek nem állnak fenn, a kapcsolattartásra jogosult az átmeneti gondozásban részesülő gyermeket a bentlakásos gyermekintézmény házirendje vagy a helyettes szülői hálózatot működtetővel történt előzetes egyeztetés szerint, a gondozás helyszínén látogathatja. A látogatás alkalmával biztosítani kell a kapcsolattartás kulturált és zavartalan körülményeit. Átmeneti gondozásban részesülő gyermek esetén a kapcsolattartásról a gyámhatóság kérelemre dönt. A gyámhatóság szükség esetén felügyelt kapcsolattartást rendel el.

☞ (6)¹⁹⁶ Az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, továbbá az átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermekkel történő kapcsolattartásról a gyámhatóság hivatalból dönt. A gyermek legfeljebb két napra történő eltávozásának és két napnál hosszabb időtartamú szabadságának engedélyezését a gyámhatóság döntése alapozza meg. A gyermek gyámja jelzi a gyámhatóságnak, ha a kapcsolattartás végrehajtása során a kapcsolattartásra jogosult és a gyermek vagy a kapcsolattartásra jogosult és a gyám között vita keletkezik.

☞ (7)¹⁹⁷ Az örökbefogadhatónak nyilvánítás szempontjából nem tekinthető rendszeres kapcsolattartásnak a levélírás, a telefonhívás, a csomagküldés és a gyámhatóság határozatában szabályozottól jelentősen eltérő évenkénti egy-két látogatás.

(8) A kapcsolattartással összefüggő, a gyermek számára a bentlakásos gyermekintézményben, a helyettes szülőnél és a nevelőszülőnél biztosított teljes körű ellátás által nem fedezett költségeket a kapcsolattartásra jogosult viseli. A települési önkormányzat rendkívüli gyermekvédelmi támogatás formájában nyújthat segítséget [21. § (2) bek.] a kapcsolattartásra jogosult számára a kapcsolattartással összefüggő költségek viseléséhez, különösen az utazási költségekhez, illetve a kapcsolattartásra jogosult otthonában történő kapcsolattartás esetén a gyermek ellátásának költségeihez. A területi gyermekvédelmi szakszolgálat a kapcsolattartást szabályozó jogszabályokban meghatározottak szerint nyújt segítséget és támogatást a kapcsolattartás megvalósításához.

Érdekvédelem

35. § (1)¹⁹⁸ Az intézmény fenntartója meghatározza - a (6) bekezdésben meghatározott ellátások kivételével - az ellátásban részesülők érdekvédelmét szolgáló érdekképviselői fórum megalakításának és működésének szabályait.

(2) Az érdekképviselői fórum szavazati jogú választott tagjai

a) a gyermekönkormányzat képviselői,

b) az ellátásban részesülő gyermek szülei vagy más törvényes képviselői, illetve a fiatal felnőttek képviselői,

c) az intézmény dolgozóinak képviselői,

d) az intézményt fenntartó képviselői.

(3) A (2) bekezdés *a)* és *b)* pontjában meghatározott személyek száma nem lehet kevesebb a (2) bekezdés *c)*-*d)* pont szerinti személyek összlétszámánál.

(4)¹⁹⁹ Az érdekképviselői fórum megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és a hatáskörébe tartozó ügyekben dönt, továbbá intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél.

(5) Az érdekképviselői fórum az intézmény vezetőjénél véleményt nyilváníthat a gyermeket, fiatal felnőttest érintő ügyekben, valamint javaslatot tehet az intézmény alaptervékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, valamint az ebből származó bevételek felhasználásáról. Az érdekképviselői fórum egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.

(6)²⁰⁰ A gyermekjóléti szolgálatban és a házi gyermekfelügyelet formájában biztosított napközbeni ellátásban részesülők érdekvédelmére a fenntartónak érdekképviselői fórumot nem kell működtetnie. Panaszjoguk gyakorlására a 36. §-ban foglaltak az irányadók.

36. § (1) A gyermek, a gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a fiatal felnőtt, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdekk-

képviselési és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy érdek-képviselési fórumánál²⁰¹

a) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,

b) a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén,

*c)*²⁰² a 136/A. § szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.

(2)²⁰³ Az intézmény vezetője, illetve az érdekképviselési fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermekönkormányzat és a gyermek, illetve fiatal felnőtt az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviselési fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

37. § (1) A bentlakásos gyermekintézményben elhelyezett gyermekek érdekeik képviselésére gyermekönkormányzatot hozhatnak létre.

(2) A bentlakásos gyermekintézmény valamennyi gyermekének képviselésében az a gyermekönkormányzat járhat el, amelyiket a gyermekek több mint 50%-a választott meg.

(3) A gyermekönkormányzat - az intézményvezető véleményének kikérésével - dönt saját működéséről. Szervezeti és működési szabályzatát a választó gyermekközösség fogadja el, és az intézményvezető hagyja jóvá. A jóváhagyás csak akkor tagadható meg, ha a szabályzat jogszabálysértő vagy ellentétes az intézmény szervezeti és működési szabályzatával, illetve házirendjével.

(4) A gyermekönkormányzat véleményt nyilváníthat az intézmény vezetőjénél a bentlakásos gyermekintézmény működésével és a gyermekekkel kapcsolatos valamennyi kérdésben, amit az intézmény vezetőjének figyelembe kell venni.

Az ellátás megszüntetésének módja²⁰⁴

37/A. §²⁰⁵ (1) Ha e törvény másképp nem rendelkezik, a személyes gondoskodást nyújtó ellátás megszűnik

a) a határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam - illetve a meghosszabbított időtartam - leteltével,

b) a jogosultsági feltételek megszűnésével.

(2)²⁰⁶ Az önkéntesen igénybe vett gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás megszüntetését a jogosult, illetve törvényes képviselője kérelmezheti, melynek alapján az intézményvezető az ellátást megszünteti. Az ellátás a megegyezés időpontjában, illetve ennek hiányában a megállapodásban foglaltak szerint szűnik meg.

(3)²⁰⁷ Az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátást megszünteti, ha a jogosult a házirendet ismételten súlyosan megsérti, vagy az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.

(4) Az intézményvezető az önkéntesen igénybe vett gyermekjóléti és gyermekvédelmi ellátás megszüntetéséről, illetve az ellene tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat, illetve törvényes képviselőjét. Egyet nem értés esetén a jogosult, illetve törvényes képviselője az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat. A fenntartó végrehajtható határozatáig az ellátást biztosítani kell.

(5) Ha az ellátást a 32. § (1) bekezdésének *a)* vagy *b)* pontja alapozza meg, az ellátást csak határozat szüntetheti meg.

VI. Fejezet

Gyermekjóléti alapellátások

A gyermekjóléti alapellátások célja

38. § (1) Az alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

(2) Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást - lehetőség szerint - a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.

Biztos Kezdet Gyerekház²⁰⁸

 38/A. §²⁰⁹ (1) A Biztos Kezdet Gyerekház (a továbbiakban: Gyerekház) célja a szocio-kulturális hátrányokkal küzdő, elsősorban a hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési lemaradását kompenzáló, a szülői kompetenciákat erősítő, a szülő és különösen az óvodáskort még el nem ért gyermek számára együttesen biztosított társadalmi felzárkózást segítő prevenció szolgáltatás biztosítása.

 (2) A Gyerekház a gyermek és család sikeres társadalmi integrációja érdekében együttműködik különösen a gyermekjóléti szolgálattal, a védőnői szolgálattal, az óvodával, egyéb gyermekintézménnyel, valamint szükség esetén a jelzőrendszer egyéb tagjaival.

 (3) A Gyerekházra e törvény gyermekjóléti alapellátásokra vonatkozó rendelkezéseit nem kell alkalmazni.

Gyermekjóléti szolgáltatás

39. § (1)²¹⁰ A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

(2)²¹¹ A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében

a) a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,

b) a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,

c)²¹² a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint számára a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése,

d) a szabadidős programok szervezése,

e) a hivatalos ügyek intézésének segítése.

(3)²¹³ A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

a) a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,

b) a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,

c) az a) pontban, valamint a 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,

d)²¹⁴ tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

(4)²¹⁵ A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

a)²¹⁶ a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: családgondozás) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,

b) a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,

c)²¹⁷ kezdeményezni

ca) egyéb gyermekjóléti alapellátások igénybevételét,

cb) szociális alapszolgáltatások, különösen a családsegítés igénybevételét,

cc) egészségügyi ellátások igénybevételét,

cd) pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét, vagy

ce) a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, átmeneti vagy tartós nevelésbe vételét,

d)²¹⁸ javaslat készítése a veszélyeztetettség mértékének megfelelően

da) a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására,

db) a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására,

dc) a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására.

(5)²¹⁹ A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében

a) a családgondozás biztosítása - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,

b)²²⁰ utógondozó szociális munka (a továbbiakban: utógondozás) biztosítása - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez.

Gyermekjóléti szolgálat

40. § (1)²²¹ A települési önkormányzat a 39. §-ban meghatározott gyermekjóléti szolgáltatás feladatait önálló intézményként, illetve családsegítő szolgálat, vagy a 96. § (4)-(5) bekezdései szerinti egészségügyi vagy nevelési-oktatási intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységként, illetve a külön jogszabályban meghatározott képesítési előírásoknak megfelelő személy foglalkoztatásával biztosítja (a továbbiakban együtt: gyermekjóléti szolgálat).

(2) A gyermekjóléti szolgálat - összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal - szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 39. §-ban foglaltakon túl²²²

a) folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,

b) meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,

 c)²²³ elkészíti a védelembe vett gyermek gondozási-nevelési tervét, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv),

d)²²⁴ szervezi a - legalább három helyettes szülőt foglalkoztató - helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,

e) segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,

f) felkérésre környezettanulmányt készít,

g) kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,

h)²²⁵

i)²²⁶ biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,

j)²²⁷ részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,

k)²²⁸ nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.

(3)²²⁹ Gyermekjóléti központnak minősül az az önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működő gyermekjóléti szolgálat, amely az általános szolgáltatási feladatain túl a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek

veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt. Így

- a) utcai és lakótelepi szociális munkát,
- b) kapcsolattartási ügyeletet,
- c) kórházi szociális munkát,
- d) készenléti szolgálatot

biztosít.

(4) ²³⁰

(5) ²³¹ Gyermekjóléti szolgálatot, gyermekjóléti központot egyházi és más nem állami fenntartó is működtethet.

Gyermekek napközbeni ellátása

41. § (1) ²³² A gyermekek napközbeni ellátásaként a családban élő gyermekek életkorának megfelelő nappali felügyeletét, gondozását, nevelését, foglalkoztatását és étkeztetését kell megszervezni azon gyermekek számára, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerőpiaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, betegségük vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni. A napközbeni ellátás keretében biztosított szolgáltatások időtartama lehetőleg a szülő munkarendjéhez igazodik.

(2) ²³³ A gyermekek napközbeni ellátását különösen az olyan gyermek számára kell biztosítani,

a) ²³⁴ akinek fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége,

b) ²³⁵ akit egyedülálló vagy időskorú személy nevel, vagy akivel együtt a családban három vagy több gyermeket nevelnek, kivéve azt, akire nézve eltartója gyermekgondozási díjban részesül,

c) akinek a szülője, gondozója szociális helyzete miatt az ellátásról nem tud gondoskodni.

(3) ²³⁶ A gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásának formái - a gyermekek életkorának megfelelően -

a) a bölcsőde, a hetes bölcsőde,

b) a családi napközi,

c) a családi gyermekfelügyelet,

d) a házi gyermekfelügyelet,

e) az alternatív napközbeni ellátás.

(4) ²³⁷

Bölcsőde

42. § (1) A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

 (2) ²³⁸ A bölcsőde az (1) bekezdésben foglaltakon túl végezheti a fogyatékos gyermekek nevelését és gondozását is. A bölcsődei ellátásban az Nktv. 4. § 25. pontja szerinti gyermek legfeljebb hatéves koráig vehet részt.

(3) A bölcsőde az alapellátáson túl szolgáltatásként speciális tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel, gyermekhotel működtetésével, vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatásokkal segítheti a családokat.

(4) A bölcsődei ellátás megszűnik

a) a bölcsődei nevelési év végén, ha a gyermek a 3. évét betöltötte,

b) ha a gyermek az (1), illetve (2) bekezdés szerinti életkort elérte.

(5) ²³⁹ A bölcsőde nyári nyitvatartási rendjét a fenntartó hagyja jóvá. A fenntartó a bölcsődei szünet idejére a szülő kérésére gondoskodhat a gyermek intézményi gondozásának megszervezéséről.

(6) ²⁴⁰ A miniszter rendeletben a bölcsődék számára - a bölcsődei dolgozók szakmai fejlesztése, szakmai ünnepek megtartása és a bölcsődei ellátáshoz kapcsolódó szakmai célok megvalósítása

érdekében - nevelés-gondozás nélküli munkanapot határozhat meg. A nevelés-gondozás nélküli munkanapon a bölcsődei nevelés és gondozás szünetel, a fenntartónak azonban erre irányuló szülői kérésre gondoskodnia kell a gyermekek felügyeletének megszervezéséről.

42/A. §²⁴¹ A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni azt a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket, akinek szülője vagy más törvényes képviselője igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll.

Családi napközi

43. § (1) A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása.

(2) A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást. A fogyatékos gyermekek számára sajátos szükségleteikhez igazodó ellátást kell nyújtani.

(3)²⁴² A családi napközi - az alapellátáson túli szolgáltatásként - speciális tanácsadással, időszakos gyermekfelügyelettel vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatással segítheti a családokat.

(4)²⁴³ Családi napköziben ellátást az a nagykorú, cselekvőképes, büntetlen előéletű személy biztosíthat, aki

a) személyisége és - a külön jogszabályban meghatározott - körülményei alapján alkalmas a gyermek napközbeni ellátására, és

b) a külön jogszabályban meghatározott tanfolyamon eredménnyel részt vett, feltéve, hogy nem áll fenn vele szemben a 15. § (8) bekezdésében meghatározott kizáró ok.

(5)²⁴⁴ A családi napközi működhet az ellátást nyújtó saját otthonában vagy más e célra kialakított helyiségben.

(6)²⁴⁵ A családi napköziben húszhetestől tizennégy éves korig gondozható gyermek.

(7)²⁴⁶ A családi napköziben - a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. Ha a családi napköziben gondozott valamennyi gyermek fogyatékos, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb három fő.

(8)²⁴⁷ A (7) bekezdésben meghatározott létszámon túl még két gyermek, ha fogyatékos gyermekről van szó, még egy gyermek gondozható a családi napköziben, feltéve, hogy az ellátást nyújtónak állandó segítője van.

 (9)²⁴⁸ A családi napköziben gondozott saját gyermek után központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatást nem lehet igénybe venni.

(10)²⁴⁹ A családi napközi feladatait önálló szolgáltató vagy legalább három - telephelyként működő - családi napközit magába foglaló családi napközi hálózat biztosítja. Öt, vagy annál több családi napközi fenntartását hálózatba kell szervezni. A hálózatban biztosítani kell a szolgáltatást nyújtók részére a folyamatos szakmai tanácsadást, valamint az ellátottak igényeihez rugalmasan igazodó szolgáltatások összehangolását.

(11)²⁵⁰ A családi napközi esetében a 32. § (5) bekezdése szerint megkötött megállapodások száma - a szolgáltatás eltérő időpontokban történő igénybevétele esetén - túllépheti a családi napközi működési engedélyében meghatározott férőhelyek számát. A szolgáltatást azonos időben igénybe vevő gyermekek száma ebben az esetben sem haladhatja meg a működési engedélyben meghatározott férőhelyszámot.

Családi gyermekfelügyelet²⁵¹

43/A. §²⁵² (1) A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában.

(2) A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést.

(3) A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

(4) A családi gyermekfelügyelet ellátása során - a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb három gyermek gondozható.

☞ (5)²⁵³ A családi gyermekfelügyelet keretében gondozott saját gyermek után központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatást nem lehet igénybe venni.

(6)²⁵⁴ Családi gyermekfelügyeletet az a személy biztosíthat, aki megfelel a 43. § (4) bekezdésében foglaltaknak.

(7)²⁵⁵ A családi gyermekfelügyelet esetében a 32. § (5) bekezdése szerint megkötött megállapodások száma - a szolgáltatás eltérő időpontokban történő igénybevétele esetén - túllépheti a családi gyermekfelügyelet működési engedélyében meghatározott férőhelyek számát. A szolgáltatást azonos időben igénybe vevő gyermekek száma ebben az esetben sem haladhatja meg a működési engedélyben meghatározott férőhelyszámot.

Házi gyermekfelügyelet

44. § (1) A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

(2) A házi gyermekfelügyelet keretében végzett napközbeni ellátás időtartama a szülő munkarendjéhez igazodik.

(3)²⁵⁶ A házi gyermekfelügyelet során a gyermek életkorához, egészségi állapotához igazodó gondozást, felügyeletet kell biztosítani.

(4)²⁵⁷ Házi gyermekfelügyeletet az a személy biztosíthat, aki megfelel a 43. § (4) bekezdésében foglaltaknak.

(5)²⁵⁸ A házi gyermekfelügyelet keretében segítséget kell nyújtani az iskolai tanulmányok folytatásához, amennyiben a gyermek tanulmányait az Nktv. rendelkezései szerint fogyatékosága vagy súlyos betegsége miatt magántanulóként folytatja.

Alternatív napközbeni ellátás²⁵⁹

44/A. §²⁶⁰ Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,

a) a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciószolgáltatás,

b) a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés,

feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges - külön jogszabályban meghatározott - személyi és tárgyi feltételekkel.

Gyermekek átmeneti gondozása

45. § (1)²⁶¹ A gyermekek átmeneti gondozása keretében - kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja - a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) kell gondoskodni.

(2)²⁶² A gyermekek átmeneti gondozását - a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő (a továbbiakban együtt: szülő) kérelmére vagy bejegyzésével - ideiglenes jelleggel, teljes

körü ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségügyi körülménye, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani. A fogyatékos gyermek számára a különleges szükségleteihez igazodó ellátást kell biztosítani.

(3) A gyermekek átmeneti gondozásának helyén a gyermek otthontalanná vált szülője is elhelyezhető. A 14. évét be nem töltött gyermeket szüleitől elválasztani csak kivételesen indokolt esetben lehet. A szülő gyermeke ellátásában munkarendjéhez igazodóan részt vesz.

(4) A gyermekek átmeneti gondozása során a gyermek iskolai oktatását - lehetőség szerint - iskolaváltás nélkül kell biztosítani.

(5)²⁶³ A gyermek átmeneti gondozásának megkezdéséről a szülőjének lakóhelye - ennek hiányában a tartózkodási helye - szerinti gyermekjóléti szolgálatot értesíteni kell. A gyermek átmeneti gondozása megkezdésekor - ha az előreláthatólag harminc napnál hosszabb lesz - el kell készíteni a gyermekre vonatkozó egyéni gondozási nevelési tervet.

(6)²⁶⁴ A gyermekek átmeneti gondozása az alapjául szolgáló ok fennállásáig, de legfeljebb tizenkettő hónapig tart.

46. §²⁶⁵ (1) A gyermek átmeneti gondozása keretében ideiglenes jelleggel, állapotának megfelelő ellátást és éjszakai bentlakást (a továbbiakban: ideiglenes gondozást) kell biztosítani az olyan gyermek számára, aki lakóhelyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt.

(2) Az ideiglenes gondozás során fel kell tárni a gyermek felügyelet nélkül maradását előidéző okokat, és egyidejűleg haladéktalanul értesíteni kell a gyermek szülőjét vagy más törvényes képviselőjét, illetve a gyermekjóléti szolgálatot a további átmeneti gondozás vagy más gyámhatósági intézkedés megtétele céljából.

(3) A gyermek (2) bekezdésben meghatározott további átmeneti gondozásához minden esetben be kell szerezni a szülő vagy más törvényes képviselő beleegyező nyilatkozatát.

 (4)²⁶⁶ A gyámhatóságot értesíteni kell a szükséges hatósági intézkedések megtétele céljából, ha

a) a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermekéről az ideiglenes gondozásról való értesítést követő három napon belül nem gondoskodik,

b) a szülő vagy más törvényes képviselő gyermeke átmeneti gondozásához nem járul hozzá, illetve azt nem kéri,

c) a gyermek visszakerülése a szülőjéhez ellentétes a gyermek érdekeivel.

47. § (1)-(2)²⁶⁷

(3) Ha az átmeneti gondozás időtartama eltelt, azonban a gyermek családi környezetébe nem térhet vissza

a)²⁶⁸ az elhelyezés - a szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére vagy beleegyezésével - hat hónappal, szükség esetén a tanítási év végéig meghosszabbítható, vagy

 b)²⁶⁹ haladéktalanul értesíteni kell a gyámhatóságot, a szükséges intézkedések megtételére.

 (4)²⁷⁰ A gyámhatóságot értesíteni kell a szükséges intézkedések megtétele érdekében az átmeneti gondozás időtartamának eltelte előtt is, ha

a) nyilvánvalóvá válik, hogy a gyermek családi környezetébe nem térhet vissza,

b) a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek átmeneti gondozását ugyanazon intézményben két éven belül másodszor is kéri.

48. §²⁷¹ (1) A gyermek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.

(2) A gyermekek átmeneti házi gondozásaként - a szülő kérelmére - a gyermek saját otthonában történő ellátását gondozó útján kell biztosítani, ha testi vagy lelki betegsége miatt a gyermek ellátása elsősorban helyettes szülőnél történő elhelyezés útján vagy bentlakásos gyermekintézményben nem oldható meg és ha ez a gondozás a gyermek érdekét szolgálja.

Helyettes szülő

49. § (1)²⁷² A helyettes szülő a családban élő gyermek átmeneti gondozását - a működtető által készített egyéni gondozási-nevelési terv alapján - saját háztartásában biztosítja.

(2)²⁷³ Helyettes szülő az a huszonnegyedik évet betöltött, cselekvőképes, büntetlen előéletű személy lehet, aki

a) személyisége, egészségi állapota és körülményei alapján alkalmas a gyermek átmeneti gondozására, és vállalja, hogy a szükséges ideig a nála elhelyezendő gyermeket gondozza, neveli, feltéve, hogy vele szemben nem áll fenn a 15. § (8) bekezdésében meghatározott kizáró ok, és

b) a külön jogszabályban meghatározott tanfolyamon eredménnyel részt vett.

(3)²⁷⁴ A helyettes szülő egyidejűleg - saját gyermekeit is beszámítva - legfeljebb négy gyermek gondozását végezheti.

(4)²⁷⁵ A helyettes szülőket a működtető

a) külön jogszabályban meghatározott szakmai követelmények figyelembevételével kiválasztja, felkéri, felkészíti, nyilvántartásba veszi, és

b) tevékenységükben folyamatos szakmai tanácsadással segíti, továbbá

c) folyamatosan ellenőrzi a nevelési díj és a külön ellátmány felhasználásában, a szakmai tevékenységük ellátásában.

(5)²⁷⁶ A helyettes szülőt a gyermek ellátására az 56. § szerinti nevelési díj és külön ellátmány illeti meg.

(6)²⁷⁷ Indokolt esetben, így különösen testvérek együttes elhelyezésénél, a helyettes szülő kérelmére vagy beleegyezésével a (3) bekezdésben meghatározott gyermeklétszámtól - a gyermek érdekében - el lehet térni.

(7)²⁷⁸ A helyettes szülő tevékenységét az e törvényben meghatározott helyettes szülői jogviszonyban végzi.

Gyermekek átmeneti otthona

50. § (1) A gyermekek átmeneti otthonában az a családban élő gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.

(2) A gyermekek átmeneti otthona segítséget nyújt - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - a gyermek családjába történő visszatéréséhez.

(3)²⁷⁹ A gyermekek átmeneti otthona legalább tizenkettő, de legfeljebb negyven gyermek teljes körű ellátását biztosítja.

(4)²⁸⁰ Az átmeneti lakóotthon olyan otthon, amely legfeljebb tizenkettő gyermek átmeneti gondozását biztosítja önálló lakásban, családi körülmények között.

(5)²⁸¹ A gyermekek átmeneti otthona önálló helyettes szülőt vagy helyettes szülői hálózatot működtethet és ebben az esetben ellátja az ezzel kapcsolatos - a 49. § (4) bekezdésében meghatározott - feladatokat. Az átmeneti otthon által foglalkoztatott helyettes szülők az átmeneti otthoni férőhely felének megfelelő létszámú gyermek teljes körű ellátását biztosíthatják.

Családok átmeneti otthona

51. § (1)²⁸² Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, ha az elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától.

(2)²⁸³ A családok átmeneti otthona legalább tizenkettő, de legfeljebb negyven felnőtt és gyermek együttes ellátását biztosítja. A családok átmeneti otthona működtethető telephelyenként legfeljebb tizenkét férőhelyes lakásban vagy családi házban. A telephelyek összférőhelyszáma nem haladhatja meg a székhely szerinti intézmény összes férőhelyeinek kétszeresét.

(3)²⁸⁴ A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során

a) befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét,

b)²⁸⁵ befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét,

c) biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit,

d)²⁸⁶ segítséget nyújt a szülőnek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez,

e) biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást,

f) a szülőknek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt,

g) közreműködik - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

(4)²⁸⁷ A családok átmeneti otthona krízisközpontot működtethet.

(5)²⁸⁸ A krízisközpont befogadja a hozzátartozók közötti erőszak miatt krízishelyzetbe került, a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távollattartásról szóló törvény szerint bántalmazottnak minősülő személyt és azt a vele egy háztartásban élő személyt, akinek tartására jogszabály, szerződés vagy bírósági határozat alapján köteles (a továbbiakban együtt: bántalmazott család).

(6)²⁸⁹ A krízisközpont a bántalmazott család számára

a) alaptevékenysége keretében legfeljebb nyolc hét időtartamra

aa) lakhatást biztosít és szükség esetén biztosítja az étkeztetést, a ruházattal való ellátást, a mentálhigiénés és egészségügyi ellátást,

ab) közreműködik - a családsegítő, illetve a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - a krízisellátást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család, az egyén helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében,

b) kiegészítő tevékenysége keretében a bántalmazott társadalmi reintegrációja érdekében legfeljebb öt év időtartamra félutasház-szolgáltatást nyújthat.

(7)²⁹⁰ A félutasház-szolgáltatás keretében a krízisközpontból, illetve a családok átmeneti otthonából kikerült bántalmazott család számára lakhatást és az életvezetéshez szükség szerinti segítséget kell biztosítani.

(8)²⁹¹ A félutasház-szolgáltatás igénybevételének feltétele, hogy

a) a bántalmazottat biztosítással járó jogviszony keretében foglalkoztassák,

b) a bántalmazott vállalja a külön jogszabályban meghatározott előtakarékossági programban való részvételt, és

c) a bántalmazott vállalja a külön jogszabályban meghatározott társadalmi reintegrációt segítő programban való részvételt.

(9)²⁹² A krízisközpont működtetését az állam a jogszabályban meghatározott eljárási rend szerint kiválasztott fenntartókkal kötött finanszírozási szerződés útján támogatja. A finanszírozási szerződést - ha jogszabály másként nem rendelkezik - három évre kell megkötöni.

VII. Fejezet

A gyermekvédelmi szakellátások

A gyermekvédelmi szakellátások célja

52. § A szakellátás keretében kell biztosítani az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermek otthont nyújtó ellátását, a fiatal felnőtt további utógondozói ellátását, valamint a szakellátást más okból igénylő gyermek teljes körű ellátását.

Otthont nyújtó ellátás

53. § (1) Otthont nyújtó ellátás keretében biztosítani kell az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermek számára

a) a 45. § (1) bekezdése szerinti teljes körű ellátást,
b) a családi környezetébe történő visszahelyezését előkészítő, családi kapcsolatainak ápolását segítő családgondozást, vagy ha ez nem lehetséges, az örökbefogadásának elősegítését,
c) a családjába történő visszailleszkedéshez, önálló életének megkezdéséhez szükséges utógondozást.

(2)²⁹³ Az otthont nyújtó ellátás keretében

a) különleges ellátást kell biztosítani

aa) a tartósan beteg, illetve fogyatékos,

ab)²⁹⁴ a három év alatti

gyermek számára;²⁹⁵

b) speciális ellátást kell biztosítani

ba) a súlyos személyiségfejlődési zavarokkal küzdő, illetve súlyos pszichotikus vagy neurotikus tüneteket mutató (a továbbiakban együtt: súlyos pszichés tüneteket mutató) gyermek,

bb) a súlyos beilleszkedési zavarokat vagy súlyos antiszociális magatartást tanúsító gyermekkorú elkövető (a továbbiakban: súlyos disszociális tüneteket mutató) [a ba) és a bb) pont a továbbiakban együtt: súlyos pszichés vagy disszociális tüneteket mutató gyermek],

bc) az alkohol, drog és egyéb pszichoaktív szerekkel küzdő (a továbbiakban: pszichoaktív szerekkel küzdő) gyermek számára.

Az otthont nyújtó ellátás során a gyermekek helyzetét folyamatosan figyelemmel kell kísérni, illetve az e törvényben meghatározott megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság véleménye alapján évente, a három éven aluli gyermek esetében félévente felül kell vizsgálni.²⁹⁶

(3) A speciális ellátás kiterjed a gyermek korához, állapotához és szükségleteihez igazodó oktatásra, szakképzésre, foglalkoztatásra, valamint ápolására, szocializációjára és reszocializációjára, továbbá rehabilitációs és rehabilitációs kezelésére is.

👉 (4)²⁹⁷ Az utógondozói ellátás keretében kell lakhatást és szükség szerint további ellátást biztosítani azon átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült fiatal felnőtteknek, akinek utógondozói ellátását a gyámhatóság elrendelte.

(5)²⁹⁸

(6)²⁹⁹ Otthont nyújtó ellátást biztosít

a) a nevelőszülő a működtető közreműködésével, vagy - ha ez nem lehetséges -

b) a gyermekotthon, vagy

c) az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosokat ápoló-gondozó bentlakásos intézmény, illetve fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek lakóotthona (a továbbiakban: fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthona) a területi gyermekvédelmi szakszolgálat támogatásával, különösen családgondozással, a gyermek törvényes képviselőjének ellátásával.

(7)³⁰⁰ Az otthont nyújtó ellátásban részesülő gyermek családi pótlékának felhasználható részét a gyermek teljes körű ellátásának kiegészítésére kell fordítani, így különösen ruházattal, szabadidő-eltöltéshez, kulturálódáshoz, játékhöz, sporthoz szükséges eszközökkel való ellátására, fejlesztésére, tehetségének gondozására, továbbá a gyermekotthonban elhelyezett gyermek zsebpénzének biztosítására.

Utógondozói ellátás³⁰¹

👉 **53/A. §**³⁰² (1)³⁰³ A gyámhatóság által elrendelt utógondozói ellátás keretében a fiatal felnőtt számára

a) szükség esetén a 45. § (1) bekezdése szerinti teljes körű ellátást, és

b) az önálló élet megkezdéséhez szükséges személyre szóló tanácsadást, a társadalomba való beilleszkedés elősegítése érdekében segítségnyújtást (a továbbiakban: utógondozás) kell biztosítani.

(2) Az utógondozói ellátást nevelőszülő, gyermekotthon, utógondozó otthon vagy az általuk, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgálat által működtetett, lakhatást nyújtó külső férőhely, különösen albérlés vagy egyéb hely (a továbbiakban: külső férőhely) biztosítja.

(3) Az utógondozói ellátást nyújtó és a fiatal felnőtt az utógondozói ellátás konkrét formájáról, módjáról és mértékéről a külön jogszabályban foglaltak szerint megállapodást köt.

Nevelőszülők

54. § (1)³⁰⁴ Nevelőszülő az a huszonnegyedik életévét betöltött, cselekvőképes, büntetlen előéletű személy lehet, aki

a) a gondozásba helyezett gyermeknél legalább tizenhét, legfeljebb negyvenöt évvel idősebb,

b) személyisége, egészségi állapota és körülményei alapján alkalmas a nála elhelyezett gyermek kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítására és a családjába történő visszakerülésének támogatására, feltéve, hogy vele szemben nem áll fenn a 15. § (8) bekezdésében meghatározott kizáró ok, és

c) a külön jogszabályban meghatározott felkészítő tanfolyamon eredménnyel részt vett.

Az *a)* pontban meghatározott korkülönbségre, a nevelőszülőre vonatkozó korhatárra, illetve a *c)* pontban meghatározott felkészítő tanfolyam elvégzésére vonatkozó rendelkezéstől - a külön jogszabályban foglaltak szerint - a gyermek érdekében kivételesen el lehet térni.

(2)³⁰⁵ Nem lehet nevelőszülő az, akinek a szülői felügyeleti jogát a bíróság megszüntette, és az sem, akinek szülői felügyeleti joga szünetel, kivéve, ha a szünetelés oka az, hogy a gyermek a különélő másik szülő felügyelete alatt áll.

(3)³⁰⁶ Hivatásos nevelőszülő az a nevelőszülő, aki a külön jogszabályban meghatározott képesítési előírásoknak megfelel, azzal, hogy a hivatásos nevelőszülő esetén az (1) bekezdés *a)* pontja szerinti feltételnek nem kell megvalósulnia. A képesítési előírásoktól - külön jogszabályban foglaltak szerint - a gyermek érdekében kivételesen el lehet térni.

(4)³⁰⁷ Speciális hivatásos nevelőszülő az a hivatásos nevelőszülő, aki a képesítési előírásoknak megfelel, és alkalmas a nála elhelyezett súlyos pszichés vagy disszociális tüneteket mutató, illetve pszichoaktív szerekkel küzdő, speciális ellátást igénylő gyermek kiegyensúlyozott nevelésének biztosítására és családjába történő visszakerülésének elősegítésére. Különleges hivatásos nevelőszülő az a legalább három gyermeket ellátó hivatásos nevelőszülő, aki a képesítési előírásoknak megfelel, és alkalmas a nála elhelyezett tartósan beteg, fogyatékos, illetve három év alatti különleges ellátást igénylő gyermek kiegyensúlyozott nevelésének biztosítására és családjába történő visszakerülésének elősegítésére.

(5)³⁰⁸ A nevelőszülő - saját gyermekeit is beszámítva - legfeljebb négy gyermek és fiatal felnőtt együttes ellátását biztosíthatja.

(6)³⁰⁹ A hivatásos nevelőszülő, ide nem értve a speciális és különleges hivatásos nevelőszülőt - saját gyermekeit is beszámítva - legalább három, legfeljebb hét gyermek és fiatal felnőtt együttes ellátását biztosíthatja.

(7)³¹⁰ A speciális hivatásos nevelőszülő - saját gyermekeit is beszámítva - legfeljebb három gyermek és fiatal felnőtt együttes ellátását biztosítja. A különleges hivatásos nevelőszülő - saját gyermekeit is beszámítva - legalább három, legfeljebb öt gyermek és fiatal felnőtt együttes ellátását biztosítja.

(8)³¹¹ Ha mindkét házastárs, illetve élettárs nevelőszülői feladatot lát el, a közös háztartásukban elhelyezendő gyermekek száma akkor sem haladhatja meg az (5)-(7) bekezdésben meghatározott gyermeklétszámot.

(9)³¹² A nevelőszülőnél, a hivatásos nevelőszülőnél, a speciális és különleges hivatásos nevelőszülőnél (a továbbiakban: nevelőszülő) elhelyezendő gyermekek számának meghatározásakor figyelembe kell venni a gyermek fogyatékoságát, személyiségzavarát vagy az egyéb különleges nevelést indokoló körülményt.

(10)³¹³ Indokolt esetben, így különösen testvérek együttes elhelyezésénél, a nevelőszülő kérelmére vagy beleegyezésével az (5)-(7) bekezdésben meghatározott gyermeklétszámtól - a gyermek érdekében - el lehet térni.

55. § (1)³¹⁴ A nevelőszülő - a működtető által elkészített egyéni gondozási-nevelési terv alapján - a saját háztartásában nyújt teljes körű ellátást az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermeknek.

Ennek érdekében különösen

- a) elősegíti a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, személyisége kibontakozását,
- b) elősegíti - a működtető támogatásával - a gyermek vér szerinti családjába való visszakerülését és ennek érdekében együttműködik a családdal, vagy ha ez nem lehetséges, illetve ez nem áll a gyermek érdekében, örökbefogadó családnál történő elhelyezését,
- c) elősegíti a gyermek vallási vagy lelkiismereti meggyőződésének szabad megválasztását, kinyilvánítását, gyakorlását, hit- és vallásoktatásban való részvételét,
- d) felkészíti a gyermeket az önálló életvezetésre, alapvető személyes ügyeinek intézésére,

e)

 (2)³¹⁶ A nevelőszülő a gyámhatóság kirendelése alapján ellátja a gyámi feladatokat.

 (3)³¹⁷ A nevelőszülő a gyámhatóság határozata alapján biztosítja az általa nevelt gyermek kapcsolatát a kapcsolattartásra feljogosított szülőjével és közeli hozzátartozóival.

(4)³¹⁸ A nevelőszülő az alapfeladatok ellátásán túl a működtető hozzájárulásával

a)³¹⁹ elláthatja a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekek, a három év alatti gyermekek különleges gondozását, nevelését, illetve a súlyos pszichés vagy disszociális tüneteket mutató, illetve pszichoaktív szerekkel küzdő gyermekek speciális gondozását, nevelését,

b) részt vállalhat az egyéni elhelyezési tervben foglaltak szerint a vér szerinti család komplex gondozásában,

c)³²⁰ elláthatja a helyettes szülői feladatokat, azzal, hogy a nevelőszülőnél elhelyezhető gyermekek száma ebben az esetben sem haladhatja meg az 54. § (5)-(7) bekezdésében meghatározott létszámot, feltéve, hogy személyében, valamint körülményeiben alkalmas e feladatok végzésére és a működtető biztosítja számára a speciális szakmai támogatást.

(5)³²¹ A működtető a nevelőszülő

a) külön jogszabályban meghatározott követelmények figyelembevételével kiválasztja, felkészíti, nyilvántartásba veszi, és

b) szakmai tanácsadással, családgondozással és utógondozással segíti, továbbá

c) folyamatosan segíti és ellenőrzi a nevelési díj és az ellátmány felhasználásában, a szakmai tevékenysége ellátásában.

d)

(6)³²³ A nevelőszülő tevékenységét e törvényben meghatározott nevelőszülői jogviszonyban végzi - legalább öt nevelőszülő foglalkoztató - nevelőszülői hálózat keretében. A nevelőszülői hálózat nevelési alapdokumentuma a nevelőszülők és a nevelőszülői tanácsadók által elfogadott, a nevelőszülői hálózatban folyó nevelés célját, alapelvét és módszereit tartalmazó szakmai program.

(7)³²⁴ A nevelőszülő a saját háztartásában teljes körű ellátást nyújt a nála elhelyezett utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttnek. Ennek keretében különösen segítséget nyújt a fiatal felnőtt önálló életvezetéséhez, társadalmi beilleszkedéséhez, hozzátartozóival való kapcsolattartásához.

 56. § (1)³²⁵ A nevelőszülő az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek, valamint a volt gondozott fiatal felnőtt (1a) bekezdésben foglaltak szerinti ellátására nevelési díj illeti meg. A nevelési díj legalacsonyabb összege - gyermekenként, fiatal felnőttként - az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 120%-a.

 (1a)³²⁶ A nevelési díj a gyermek, fiatal felnőtt étkeztetésére, ruházkodására, tankönyvére, tanszerére, a tanulmányai végzéséhez és munkavégzéséhez szükséges egyéb eszközökre, a gyermek, fiatal felnőtt költőpénzére, egészségügyi ellátására fordítható a nevelőszülő megillető családi pótlékkal együtt.

(2)³²⁷ A nevelési díj az öregségi nyugdíj legkisebb összegének

a) százötven százaléka, ha a nevelt gyermek a 82. § (1) bekezdésében meghatározott megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság által készített szakvélemény szerint súlyos pszichés vagy disszociális tüneteket mutat, illetve pszichoaktív szerekkel küzd,

b)³²⁹ száznegyven százaléka, ha a nevelt gyermek tartósan beteg, fogyatékos vagy három éven aluli.

☞ (3)³²⁹ A nevelőszülő a nevelési díj mellett külön ellátmányban is részesül a gyermek, fiatal felnőtt élelmezésének és a lakásfenntartás költségeinek kiegészítésére. Az ellátmány éves összege nem lehet kevesebb - gyermekeként, fiatal felnőttként - az éves nevelési díj 25%-ánál.

(4) A (3) bekezdésben meghatározott külön ellátmányt elsősorban pénzben biztosítják, és a nevelési díjjal együtt havonta folyósítják.

(5)³³⁰ A nevelőszülő az (1)-(3) bekezdésben meghatározott juttatásokat kizárólag a gyermek, fiatal felnőtt megfelelő ellátására fordíthatja.

☞ (6)³³¹ A gyermek, fiatal felnőtt saját keresményéből a nevelőszülői háztartás költségeihez nem köteles hozzájárulni.

Gyermekotthon

57. §³³² (1) A gyermekotthon

a) otthont nyújtó ellátást biztosít az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermek számára,

b) utógondozói ellátást biztosít a fiatal felnőtt számára,

c) szükség esetén külső férőhelyeket működtet.

(2) A gyermekotthon befogadja

a) az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt gyermekét,

b) a 46. § szerint ellátást igénylő gyermeket legfeljebb három napra, és a gyermek helyzetének rendezése érdekében kezdeményezi a szükséges intézkedéseket,

c) a tartós betegsége, illetve fogyatékosága miatt ellátást igénylő, első életévét be nem töltött gyermeket,

d) az otthont nyújtó ellátás keretében - ideiglenes jelleggel - azon átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermeket, aki gondozási helyéről önkényesen eltávozott és kezdeményezi a szükséges intézkedéseket.

(3) A gyermekotthon az (1) és (2) bekezdésben foglaltak érdekében

☞ a)³³³ gondoskodik az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermek felvételéről, és erről tájékoztatja a gyámhatóságot, a gyermekjóléti szolgálatot és a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot,

b) gondoskodik az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt, valamint az átmeneti gondozásban részesülő gyermekének felvételéről, és erről értesíti a területi gyermekvédelmi szakszolgálatot,

☞ c)³³⁴ biztosítja az otthont nyújtó ellátást, a gyámhatóság által jóváhagyott egyéni elhelyezési terv, valamint az általa elkészített egyéni gondozási-nevelési terv szerint,

☞ d)³³⁵ biztosítja továbbá a gyámhatóság határozata alapján a gyámi feladatok ellátását és az otthont nyújtó ellátás rendszeres felülvizsgálatának előkészítését, és ennek megfelelően

☞ da)³³⁶ elősegíti a gyermek és családja kapcsolattartását, a gyermek családjába történő visszatérését, ennek érdekében együttműködik a családdal, a gyermekjóléti szolgálattal, a területi gyermekvédelmi szakszolgálattal, valamint a gyámhatósággal,

☞ db)³³⁷ rendszeresen tájékoztatja a gyámhatóságot a gyermek és a szülő kapcsolattartásáról a gyermek örökbefogadhatónak nyilvánítása érdekében,

dc) elősegíti a gyermek vallási vagy lelkiismereti meggyőződésének szabad megválasztását, kinyilvánítását, gyakorlását, hit- és vallásoktatásban való részvételét,

dd) felkészíti a gyermeket a családi életre és az önálló életvezetésre,

de) elősegíti, hogy a gyermek iskolai tanulmányai sikeres befejezésével, szakképzettség megszerzésével, illetve előtakarékossággal készüljön az önálló életre,

df) utógondozást biztosít a volt átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermekeknek, illetve az utógondozói ellátásban részesült fiatal felnőtteknek.

(4) A gyermekotthon nevelőszülői hálózatot működtethet. Nevelőszülői hálózat működtetése esetén ellátja az 55. § (5) bekezdésében meghatározott feladatokat. A gyermekotthon által foglalkoztatott

nevelőszülők a gyermekotthoni férőhelyszámnak megfelelő létszámú gyermek teljes körű ellátását, illetve fiatal felnőtt utógondozói ellátását biztosíthatják.

(5) A gyermekotthon a területi szükségletekhez, valamint a külön jogszabályban meghatározott szakmai szabályokhoz igazodóan alakítja ki szervezetét, nevelési-gondozási rendszerét, a nevelés célját, alapelveit és módszereit tartalmazó szakmai programját.

(6) A gyermekotthon alaptevékenységével összhangban - a fenntartó egyetértésével - szolgáltatást végezhet a lakosság számára, így különösen biztosíthatja a gyermekek vagy várandós anyák átmeneti gondozását, azonban a gyermekotthon szolgáltatása nem veszélyeztetheti az (1)-(3) bekezdésben meghatározott alapfeladatainak ellátását.

58. §³³⁸ (1) A speciális gyermekotthon vagy a gyermekotthon speciális csoportja az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett súlyos pszichés vagy disszociális tüneteket mutató, illetve pszichoaktív szerekkel küzdő gyermekeknek nyújt gondoskodást, szocializációt és reszocializációt, valamint rehabilitációt és rehabilitációt.³³⁹

(2) A speciális gyermekotthonban vagy a gyermekotthon speciális csoportjában a gyermek teljes körű ellátásának időtartama csak kivételesen indokolt esetben haladhatja meg a két évet.³⁴⁰

(3) A speciális gyermekotthon a szükséges személyi és tárgyi feltételek megléte esetén bentlakásos ellátás keretében végezheti a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság felkérésére a gyermek személyiségvizsgálatát.³⁴¹

(4)³⁴² A tartósan beteg, illetve fogyatékos, valamint kora miatt különleges ellátást igénylő gyermek gondozását, ellátását, rehabilitációját és rehabilitációját - az Nktv. szerinti szakértői bizottság szakértői véleménye alapján - az erre a célra létrehozott különleges gyermekotthon vagy az átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermek teljes körű ellátását nyújtó gyermekotthon vagy gyermekotthoni csoport biztosítja, feltéve, ha állapota nem indokolja az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok vagy pszichiátriai betegek otthonában való elhelyezését, vagy az elhelyezés férőhely hiányában nem lehetséges.³⁴³

59. § (1)³⁴⁴ A gyermekotthon legalább 12, de legfeljebb 48 - önálló lakóegységben elhelyezett - gyermek otthont nyújtó ellátását biztosítja.

(2) A lakóotthon olyan gyermekotthon, amely legfeljebb 12 gyermek otthont nyújtó ellátását biztosítja önálló lakásban vagy családi házban, családi körülmények között.

(3)³⁴⁵ A tartósan beteg, illetőleg fogyatékos, valamint kora miatt különleges ellátást igénylő gyermek, illetve a súlyos pszichés vagy disszociális tüneteket mutató, illetve pszichoaktív szerekkel küzdő gyermek speciális ellátását, gondozását, rehabilitációját és rehabilitációját biztosító gyermekotthonok eltérő csoportlétszámát külön jogszabály határozza meg.

(4) Ha a gyermekotthon kizárólag a fiatal felnőttek teljes körű utógondozói ellátását biztosítja, a gyermekotthon utógondozó otthonként működik.

(5)³⁴⁶ Ha a speciális gyermekotthon kizárólag speciális szükségletű gyermek vizsgálatát végzi bentlakásos ellátás formájában, a gyermekotthon vizsgálóotthonként is működhet.

Területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás

60. § A területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás (a továbbiakban: gyermekvédelmi szakszolgáltatás) feladata az átmeneti és tartós nevelésbe vétel iránti eljárás során, valamint az ideiglenes hatályú elhelyezést követően a gyermek gondozási helye meghatározása érdekében³⁴⁷

☞ a)³⁴⁸ a gyermek személyiségvizsgálata, a gyermekre vonatkozó szakvélemény és elhelyezési javaslat elkészítése a gyámhatóság megkeresésére,

☞ b)³⁴⁹ a gyermek egyéni elhelyezési tervének elkészítéséről való gondoskodás a gyámhatóság megkeresésére,

☞ c)³⁵⁰ az ideiglenes hatállyal elhelyezett c) gyermekeket is befogadó nevelőszülő és gyermekotthon kijelölése.

61. §³⁵¹ A gyermekvédelmi szakszolgáltatás nevelőszülői hálózatot működtet, és ellátja az ezzel kapcsolatos - az 55. § (5) bekezdésében meghatározott - feladatokat.

62. § (1)³⁵² A gyermekvédelmi szakszolgáltatás feladata - a gyermek külön jogszabály szerinti titkos vagy nyílt örökbefogadásának előkészítése, az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermek

örökbefogadhatóvá nyilvánításának és örökbefogadásának előkészítése, nyílt örökbefogadás esetében a vér szerinti szülő és az örökbe fogadni szándékozó személy kapcsolatfelvételének előkészítése érdekében -

☞ **a)**³⁵³ nyilvántartás vezetése a gyámhatóság határozata alapján örökbefogadhatónak nyilvánított átmeneti nevelésbe, illetve az örökbefogadható tartós nevelésbe vett gyermekről, valamint a szülő, az egészségügyi szolgáltatást nyújtó szerv vagy személy, a gyermekjóléti szolgálat, családvédelemmel foglalkozó más szerv bejelentése alapján az örökbefogadható gyermekről,

b) az örökbe fogadni szándékozó személy tájékoztatása az örökbefogadás feltételeiről, így különösen az örökbefogadás előtti tanácsadásról és felkészítő tanfolyamról,

☞ **c)**³⁵⁴ az örökbe fogadni szándékozó körülményeinek, egészségügyi és lélektani alkalmasságának vizsgálata az örökbefogadást szabályozó jogszabályokban rögzített szakmai követelmények figyelembevételével és róla - a gyámhatóság határozata alapján - nyilvántartás vezetése,

d) az eseti gondnoki jogkörben a szükséges intézkedések megtétele az átmeneti vagy a tartós nevelésbe vett gyermek esetén.

(2)³⁵⁵ A gyermekvédelmi szakszolgáltatás feladata az országos örökbefogadási nyilvántartás - külön jogszabály szerinti - rendszeres tájékoztatása az (1) bekezdés **a)** és **c)** pontja alapján vezetett adatokról.

(3)³⁵⁶ A gyermekvédelmi szakszolgáltatás a külön jogszabályban meghatározott feltételek mellett

a) gondoskodik az örökbefogadás előtti tanácsadás és örökbefogadói tanfolyam, valamint az örökbefogadás utáni segítséget nyújtó szolgáltatások megszervezéséről, továbbá

b)³⁵⁷ a nemzetközi örökbefogadási ügyekben eljáró központi hatóság (a továbbiakban: központi hatóság) megkeresésére külföldi állampolgárságú gyermek örökbefogadását követően jelentést készít az örökbefogadás helyzetéről.

63. §³⁵⁸ (1) A gyermekvédelmi szakszolgáltatás az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermek gyámjának (hivatásos gyámjának), gondozójának egyéni program szerinti gondozási, nevelési tevékenysége segítése és szakmai ellenőrzése érdekében

a) a gondozóval együttműködve, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló miniszteri rendeletben meghatározottak szerint elkészíti azon gyermek egyéni gondozási-nevelési tervét, akinek gyámságát az általa foglalkoztatott hivatásos gyám látja el,

☞ **b)**³⁵⁹ a gyámhatóság megkeresésére, ennek hiányában félévenként hivatalból tájékoztatja a gyámhatóságot a gondozással-neveléssel kapcsolatos feladatok ellátásáról, a gyermek és a szülő kapcsolattartásának alakulásáról, illetve a szülőnek a gyermeket gondozó intézménnyel vagy személlyel való együttműködéséről,

☞ **c)**³⁶⁰ jelzi a gyámhatóságnak, ha a gyám (a hivatásos gyám) jogkörének korlátozása, tisztségéből való felmentése vagy felfüggesztése indokolt,

d) szervezi az elhelyezési terv végrehajtását, és ennek érdekében - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - családgondozást végez a vér szerinti család gyermekneveléshez szükséges körülményei megteremtéséhez, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,

e) családgondozást, utógondozást végez - a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve - a gyermek családjába való visszaailleszkedése vagy önálló életvitelének elősegítése céljából, ha a gyermek gondozási helye nem gyermekotthon.

(2) A gyermekvédelmi szakszolgáltatás a kapcsolattartást szabályozó jogszabályokban meghatározottak szerint elősegíti a gyermekvédelmi szakellátásban lévő gyermek és a kapcsolattartásra jogosult kapcsolattartását.

64. § A gyermekvédelmi szakszolgáltatás az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti és tartós nevelésbe vett gyermek gyámsága érdekében

a) eseti gondnoki jogkörben ellátja a gyermek képviselőjét, ha a gyám a gyermeket nem képviselheti, illetve, ha - különleges szakértelmet igénylő ügyben - a gyám nem tudja a gyermek képviselőjét ellátni,

☞ **b)**³⁶¹ eseti gondnoki jogkörben ellátja a vagyonkezelői gondnoki feladatokat, ha a gyámhatóság nem hatalmazta fel a gyámot a gyermek vagyonának kezelésére,

c) a Csjt. 98. §-ának (4) bekezdése alapján hivatásos gyámi jogkörben ellátja az egyes gyermek gyámságával kapcsolatos feladatokat.

65. § A gyermekvédelmi szakszolgáltatás a szaktanácsadás keretében

a) szakmai, módszertani segítséget nyújt a személyes gondoskodásra irányuló szakfeladatok ellátásához,

b) javaslatot készít a szakellátás fejlesztésére és elősegíti a tudományos kutatómunka gyakorlati alkalmazását.

 66. §³⁶² (1)³⁶³ Az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekvédelmi szakszolgáltatás

a)³⁶⁴ 60. § a) pontjában meghatározott feladatait - az elhelyezési javaslat kivételével - a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság útján,

b) a) pontban nem említett feladatait, gyermekvédő intézet vagy más szakszolgáltatást nyújtó intézmény (a továbbiakban együtt: területi gyermekvédelmi szakszolgálat) működtetésével biztosítja.

 (2)³⁶⁵ Az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a 63. §-ban meghatározott feladatokat

a) az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthonában elhelyezett gyermek, továbbá

b) az általa működtetett nevelőszülői hálózatban, illetve fenntartott gyermekotthonban elhelyezett gyermek gyámja, gondozója, illetve az általa foglalkoztatott hivatásos gyám tekintetében látja el.

(3) A területi gyermekvédelmi szakszolgálat szolgáltatási, szervezési, tanácsadói és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 60-65. §-okban foglaltakon túl

a) eseti gondnoki, vagyonkezelő gondnoki, hivatásos gyámi hálózatot működtet,

 b)³⁶⁶ az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv döntése alapján a gyermekek ideiglenes hatályú elhelyezését biztosító otthont működtet,

c) működteti az utógondozói ellátást igénylő fiatal felnőttek lakhatását biztosító külső férőhelyeket,

 d)³⁶⁷ az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv vagy más fenntartó felkérésére javaslatot tesz az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek ellátását biztosító nevelőszülőre, gyermekotthonra,

e) ügyeleti szolgálatot működtet,

f)³⁶⁸ működteti a gyermekvédelmi szakértői bizottságot.

A nevelőszülői, a hivatásos nevelőszülői és a helyettes szülői jogviszony³⁶⁹

A nevelőszülői jogviszony³⁷⁰

66/A. §³⁷¹ (1) A nevelőszülői jogviszony a működtető és a nevelőszülő között, jogokat és kötelezettségeket tartalmazó, írásba foglalt megállapodás alapján létrejövő jogviszony.

(2) A nevelőszülői jogviszony határozatlan időre jön létre. Kivételesen - helyettesítés vagy egyéb méltányolható ok esetén - a jogviszony határozott időre is létesíthető.

(3) A nevelőszülői jogviszonyból származó jogok és kötelezettségek a feleket attól az időponttól illetik meg, illetőleg terhelik, amelytől a gyermek, a fiatal felnőtt ténylegesen a nevelőszülő gondozásába került.

(4) Házasságban, illetve élettársi kapcsolatban élő személy nevelőszülőként csak akkor foglalkoztatható, ha a nevelőszülői tevékenységéhez házastársa, illetve élettársa hozzájárul.

 66/B. §³⁷² (1)³⁷³ A nevelőszülői jogviszony fennállása alatt a nevelőszülő együttműködik a működtetővel, a gyámi tanácsadóval, az ellátási és gyámi tevékenységét ellenőrző gyámhatósággal és - ha a gyámságot nem ő látja el - a hivatásos gyámmal.

(2) A nevelőszülő az együttműködés keretében köteles haladéktalanul tájékoztatni a működtetőt, ha feladatainak ellátásában tartósan akadályoztatva van, vagy életkörülményeiben jelentős változás várható.

66/C. §³⁷⁴ (1) A működtető a székhelyén, illetve illetékességi területén kívül élő nevelőszülővel is létesíthet nevelőszülői jogviszonyt, feltéve, hogy a gyermek nevelését, gondozását, a nevelőszülői család életkörülményeit rendszeresen figyelemmel tudja kísérni, valamint az 55. § (5) bekezdés szerinti feladatokat el tudja látni.

(2) A nevelőszülőnél elhelyezhető gyermekek és fiatal felnőttek számát a működtető a nevelőszülővel egyetértésben állapítja meg. Ennek során tekintettel kell lenni a gyermekek és a fiatal felnőttek életkorára, egészségi állapotára, fejlettségére vagy egyéb különleges nevelést indokoló szempontokra, továbbá a nevelőszülő személyiségére és életkörülményeire.

66/D. §³⁷⁵ (1) A működtető és a nevelőszülő a megállapodást csak közös megegyezéssel módosíthatja. A módosítást mindkét fél kezdeményezheti.

(2) A megállapodás módosítása különösen indokolt a gyermekek és fiatal felnőttek létszámának megváltozása esetén.

(3) A megállapodás módosítására a megkötésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

66/E. §³⁷⁶ (1) A nevelőszülői jogviszony megszűnik

a) a nevelőszülő halálával,

b) a működtető jogutód nélküli megszűnésével,

c) a határozott idő lejártával,

 d)³⁷⁷ ha a nevelőszülő gondozásából valamennyi gyermek, fiatal felnőtt kikerült, és a gyámhatóság az ezt követő hat hónapon belül újabb gyermeket, illetve fiatal felnőttet nem helyezett el a gondozásában.

(2) A nevelőszülői jogviszony megszüntethető

a) a felek közös megegyezésével,

b) felmondással.

(3) A működtető köteles felmondani a nevelőszülői jogviszonyt, ha

a) a nevelőszülő külföldre kivándorol,

b) a nevelőszülő a bíróság jogerős ítélettel cselekvőképességét korlátozó vagy kizáró gondnokság alá helyezte,

c) a nevelőszülővel szemben a 15. § (8) bekezdésében meghatározott kizáró ok következik be,

d) a bíróság a nevelőszülő szülői felügyeleti jogát jogerős ítéletével megszüntette,

e) a nevelőszülő a (7) bekezdésben foglaltakat megvalósítja.

(4) A gyámi feladatokat is ellátó nevelőszülő esetében az (1) bekezdés **d)** pontjában meghatározott hat hónapos időtartam a gyámi tisztség megszűnésének napját követően kezdődik.

 (5)³⁷⁸ Ha a működtető vagy a nevelőszülő a nevelőszülői jogviszony megszüntetését a (2) bekezdés **a)** pontja alapján kezdeményezi, erről a gyámhatóságot értesíteni kell. Ilyen esetben a megállapodás csak a kezdeményezéstől számított hatvan nap elteltével mondható fel.

 (6)³⁷⁹ A gyámi feladatokat is ellátó nevelőszülő esetében a nevelőszülői jogviszony megszüntetésének csak a nevelőszülő gyámi tisztségéből felmentő, azonnali hatállyal felfüggesztő, illetve elmozdító jogerős gyámhatósági határozat alapján van helye. Ebben az esetben az (5) bekezdésben előírt határidőt figyelmen kívül kell hagyni.

 (7)³⁸⁰ Ha a nevelőszülő a gyermek nevelése, ellátása során meg nem engedett nevelési módszereket alkalmaz, vagy ha a gyermeket bántalmazza, élelmezését megvonja, illetve a gyermek gondozását, nevelését súlyosan elhanyagolja, a vér szerinti családjával való kapcsolattartását nem biztosítja, továbbá a gyermek ellátásához biztosított juttatásokat nem a gyermek szükségleteire fordítja, a működtető megkeresi a gyámhatóságot a gyermek új gondozási helyének kijelölése érdekében.

 (8)³⁸¹ Ha a (7) bekezdésben foglaltakról a gyámhatóság nem a működtetőtől értesül, a gyermek új gondozási helyének kijelölésével egyidejűleg - az (1) bekezdés **d)** pontjában foglalt eset kivételével - a megállapodás felmondását, illetve a szükséges fegyelmi intézkedés megtételét kezdeményezi a működtetőnél.

(9) A felmondással a nevelőszülői jogviszony azonnali hatállyal megszűnik.

(10) A nevelőszülői jogviszony megszüntetésére irányuló megállapodást, illetve nyilatkozatokat írásba kell foglalni.

(11) A nevelőszülő - a működtető hozzájárulásával - helyettes szülői feladatokat is elláthat. Ilyen esetben reá nézve a 66/O-66/P. §-okat kell megfelelően alkalmazni.

A nevelőszülő díjazása³⁸²

66/F. §³⁸³ (1) A nevelőszülőt tevékenységéért - a nevelőszülői jogviszony létrehozására irányuló megállapodásban meghatározott - díjazás illeti meg (a továbbiakban: nevelőszülői díj).

(2) A nevelőszülői díj legalacsonyabb összegét a mindenkor évi költségvetési törvény határozza meg.³⁸⁴

(3) A nevelőszülői díj mértékének megállapításánál figyelembe kell venni

a) a nevelőszülőnél elhelyezett gyermekek és fiatal felnőttek számát és életkorát;

b) az 55. § (4) bekezdésében meghatározott többletfeladatok ellátását;

c) a külön jogszabályban meghatározott nevelőszülői szakképesítés megszerzését;

d) azt, ha a nevelőszülő ideiglenes gondozási feladatok ellátását is vállalta és arra kijelölték;

e) azt, ha a gyermek vagy a fiatal felnőtt kollégiumi vagy diákotthoni elhelyezés, katonai szolgálat, előzetes letartóztatás, javítóintézeti nevelés vagy szabadságvesztés miatt a nevelőszülő háztartásán kívül tartózkodik.

A hivatásos nevelőszülői jogviszony³⁸⁵

66/G. §³⁸⁶ (1)³⁸⁷ A hivatásos nevelőszülői jogviszony a működtető és a hivatásos nevelőszülő, illetve a speciális és különleges hivatásos nevelőszülő (a továbbiakban együtt: hivatásos nevelőszülő) között, jogokat és kötelezettségeket tartalmazó, írásba foglalt megállapodás alapján létrejövő foglalkoztatási jogviszony.

(2) A hivatásos nevelőszülőre a 66/A. § (2) bekezdését, a 66/B. § (2) bekezdését, továbbá a 66/E. §-át, a 66/F. § (3) bekezdését megfelelően alkalmazni kell.

66/H. §³⁸⁸ (1) Ha a hivatásos nevelőszülői jogviszony a működtető jogutód nélküli megszűnésével vagy - 66/E. § (3) bekezdésének e) pontjában és (6)-(8) bekezdéseiben meghatározott eseteket kivéve - a működtető részéről történő felmondással szűnik meg, a hivatásos nevelőszülőt végkielégítés illeti meg.

(2) A (1) bekezdéstől eltérően nem jár végkielégítés a hivatásos nevelőszülőnek, ha - a hivatásos nevelőszülői jogviszonya megszűnése időpontjában - öregségi nyugdíjra jogosult vagy saját jogú nyugellátásban részesül.

(3) A végkielégítésre való jogosultság feltétele, hogy a működtetőnél a hivatásos nevelőszülői jogviszony a (4) bekezdésben meghatározott időtartamban fennálljon.

(4) A végkielégítés mértéke

a) legalább három év hivatásos nevelőszülői jogviszony esetén: egyhavi,

b) legalább öt év hivatásos nevelőszülői jogviszony esetén: kéthavi,

c) legalább tíz év hivatásos nevelőszülői jogviszony esetén: háromhavi,

d) legalább tizenöt év hivatásos nevelőszülői jogviszony esetén: négyhavi,

e) legalább húsz év hivatásos nevelőszülői jogviszony esetén: öthavi,

f) legalább huszonöt év hivatásos nevelőszülői jogviszony esetén: hathavi

hivatásos nevelőszülői díjnak megfelelő összeg.

(5) A végkielégítés mértéke háromhavi hivatásos nevelőszülői díjnak megfelelő összeggel emelkedik, ha a hivatásos nevelőszülői jogviszony a (2) bekezdésben meghatározott módon az öregségi nyugdíjjogosultság megszerzését megelőző öt éven belül szűnik meg.

66/I. §³⁸⁹ (1) A hivatásos nevelőszülő feladatainak és idejének beosztását - a gyermeknevelés követelményeinek megfelelően - maga határozza meg.

(2) A hivatásos nevelőszülőt évi huszonnyolc nap szabadság illeti meg.

(3) A (2) bekezdésben meghatározott szabadság a hivatásos nevelőszülő

a) huszonötödik életévétől huszonkilenc,

b) huszonnyolcadik életévétől harminc,

- c) harmincegyedik életévétől harmincegy,
- d) harmincharmadik életévétől harminckettő,
- e) harmincötödik életévétől harminchárom,
- f) harminchetedik életévétől harmincnégy,
- g) harminckilencedik életévétől harmincöt,
- h) negyvenegyedik életévétől harminchat,
- i) negyvenharmadik életévétől harminchét,
- j) negyvenötödik életévétől harmincnyolc

napra emelkedik.

(4) A hosszabb tartamú szabadság abban az évben illeti meg először a hivatásos nevelőszülő, amelyben a (3) bekezdésben meghatározott életkort betölti.

(5) A szabadság időtartamára a teljes hivatásos nevelőszülői díj jár.

(6)³⁹⁰ A szabadság kiadására és pénzbeli megváltására a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni.

66/J. §³⁹¹ (1) A hivatásos nevelőszülő - amennyiben gyermeknevelési feladatait betegsége miatt nem tudja ellátni - betegszabadság illeti meg.

(2) A betegszabadság időtartama naptári évenként huszonegy nap, amelyre a hivatásos nevelőszülő részére díjazásának 80 százaléka jár. A hivatásos nevelőszülő betegszabadságára egyebekben az Mt. rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

66/K. §³⁹² (1) A hivatásos nevelőszülő szabadsága, betegsége vagy egyéb akadályoztatása esetén a gyermek - lehetőség szerint megszokott környezetében való - teljes körű ellátásáról a működtető gyermekgondozó alkalmazásával vagy megbízásával gondoskodik.

(2)³⁹³ Ha a hivatásos nevelőszülő legalább öt, a speciális hivatásos nevelőszülő három gyermek teljes körű ellátását biztosítja, a működtetőnek gyermekgondozó alkalmazásával vagy megbízásával kell gondoskodnia a nevelőszülő segítségéről.

(3) A gyermekgondozó személyére a hivatásos nevelőszülő tesz javaslatot. Gyermekgondozóként elsősorban a nevelőszülő házastársa vagy egyenesági rokona foglalkoztatható.

A hivatásos nevelőszülő díjazása³⁹⁴

66/L. §³⁹⁵ (1) A hivatásos nevelőszülő - a hivatásos nevelőszülői jogviszony létrehozására irányuló megállapodásban meghatározott - díjazás illeti meg, amelynek legkisebb mértékét a mindenkori éves költségvetési törvény határozza meg.³⁹⁶

(2) A hivatásos nevelőszülői díj mértékének megállapításánál - a 66/F. § (3) bekezdésében foglalt körülményeken kívül - figyelembe vehető a hivatásos nevelőszülő által nevelőszülői jogviszonyban, hivatásos nevelőszülői jogviszonyban, helyettes szülői jogviszonyban, valamint e törvény hatálybalépése előtt nevelőszülőként vagy hivatásos nevelőszülőként munka- vagy közalkalmazotti jogviszonyban eltöltött időtartam.

(3) A hivatásos nevelőszülői díj kifizetésére és az abból való levonásra az Mt. rendelkezései irányadóak azzal, hogy e szabályok alkalmazásánál munkabéren a hivatásos nevelőszülő díjazását kell érteni.

66/M. §³⁹⁷ (1)-(3)³⁹⁸

(4) A huszonöt, harminc-, illetve negyvenévi hivatásos nevelőszülői jogviszonnyal rendelkező hivatásos nevelőszülőnek jubileumi jutalom jár.

(5) A jubileumi jutalom

a) huszonöt év hivatásos nevelőszülői jogviszony esetén: kéthavi,

b) harminc év hivatásos nevelőszülői jogviszony esetén: háromhavi,

c) negyven év hivatásos nevelőszülői jogviszony esetén: öthavi

hivatásos nevelőszülői díjnak megfelelő összeg.

66/N. §³⁹⁹ (1) A hivatásos nevelőszülő a hivatásos nevelőszülői jogviszonyából eredő kötelezettségeinek vétkes megszegésével okozott kárért az Mt.-nek a munkavállaló kártérítési felelősségére vonatkozó szabályai szerint tartozik kártérítési felelősséggel.

(2) A működtető kártérítési felelősségére az Mt.-nek a munkáltató kártérítési felelősségére vonatkozó szabályai az irányadóak.

☞ (3)⁴⁰⁰ A hivatásos nevelőszülő és a működtető között a hivatásos nevelőszülői jogviszonyból származó jogokkal és kötelezettségekkel összefüggésben keletkezett jogvitában a közigazgatási és munkaügyi bíróság jár el.

A helyettes szülői jogviszony⁴⁰¹

66/O. §⁴⁰² (1) A helyettes szülői jogviszony - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - a működtető és a helyettes szülő között, a gyermek(ek) átmeneti gondozása-nevelése céljából, jogokat és kötelezettségeket tartalmazó, írásba foglalt megállapodás alapján létrejövő jogviszony.

(2) A helyettes szülő jogviszonyára a 66/A. § (2)-(3) bekezdését, a 66/B. §-át, a 66/D. §-át, a 66/E. § (1) bekezdésének a)-c) pontjait, (2)-(3), (5) és (9)-(10) bekezdéseit kell megfelelően alkalmazni.

66/P. §⁴⁰³ (1) A helyettes szülő gondozási, nevelési feladatának ellátásáért a helyettes szülői jogviszony létrehozására irányuló megállapodásban meghatározott, a nevelőszülővel azonos mértékű díjazásra jogosult (a továbbiakban: helyettes szülői díj).

☞ (2)⁴⁰⁴ A helyettes szülői jogviszony fennállása alatt a helyettes szülő együttműködik a működtetővel, a gyermek ügyében illetékes gyámhatósággal, a gyermekjóléti szolgálattal, a gyermek törvényes képviselőjével, továbbá a helyettes szülő tevékenységét ellenőrző gyámhatósággal.

(3) A helyettes szülői díj megállapításánál és folyósításánál a 66/F. § (3) bekezdésében foglaltakra kell figyelemmel lenni.

(4) A helyettes szülő - a működtető hozzájárulásával - nevelőszülői feladatot vagy a gyermekek napközbeni ellátását biztosító feladatokat is végezhet. Ilyen esetben reá nézve a 66/A-66/F. §-okat, illetve a 43. §-ban meghatározottakat megfelelően alkalmazni kell.

HARMADIK RÉSZ

GYERMEKVÉDELMI GONDOSKODÁS

☞ **67. § (1)⁴⁰⁵** Ha a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges ellátás a szülő beleegyezésével nem biztosítható és ez a helyzet a gyermek fejlődését veszélyezteti, a gyámhatóság a veszélyeztetettség mértékétől függően a 15. § (4) bekezdésében felsorolt intézkedések valamelyikét megteszi.

☞ (2)⁴⁰⁶ Ha a szülők között házassági vagy gyermekelhelyezési per van folyamatban és a gyermek érdekében gyermekvédelmi gondoskodás látszik indokoltnak, a bíróság haladéktalanul megkeresi a gyámhatóságot a szükséges intézkedések megtétele iránt.

☞ (3)⁴⁰⁷ Ha a bíróság a gyámhatóság szülői felügyelet megszüntetése, illetőleg a gyermek elhelyezése iránti keresetét elutasítja, a gyermekvédelmi gondoskodás más módját kell választani.

VIII. Fejezet

Védelembe vétel

☞ **68. §⁴⁰⁸** (1)⁴⁰⁹ Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.

☞ (2)⁴¹⁰ A gyámhatóság - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá

- a) a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiataikorút,
- b) a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket,
- c) a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiataikorút.

☞ (3)⁴¹¹ A védelembé vétellel egyidejűleg a gyermek gondozásának folyamatos segítése és ellátásának megszervezése, a szülői nevelés támogatása érdekében a gyámhatóság a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat családgondozóját rendeli ki és a veszélyeztetettség okának megszüntetése érdekében intézkedést tesz, így különösen⁴¹²

a)⁴¹³ kötelezi a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, az Nktv. hatálya alá tartozó iskolaotthonos nevelést-oktatást, illetve kollégiumi ellátást,

b) kötelezi a szülőt, hogy gyermekével keressen fel valamely családvédelemmel foglalkozó személyt vagy szervezetet,

c) kötelezi a szülőt arra, hogy gyermeke vegye igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat,

d) kezdeményezi a háziorvosnál - súlyos veszélyeztetettség esetén bármely orvosnál - a betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy időszakosan kóros elmeállapotú szülő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát,

e) intézkedik - az illetékes szervek bevonásával a gyermek egészségét veszélyeztető körülmények megszüntetéséről,

f) magatartási szabályokat állapít meg a gyermek számára a kifogásolt magatartás megszüntetése érdekében,

g)⁴¹⁴ figyelmezteti a szülőt helytelen életvezetésének, magatartásának következményére, és felszólítja annak megváltoztatására, figyelmezteti továbbá a szülőt az (5) bekezdés szerinti jogkövetkezményre,

h)⁴¹⁵ kötelezheti a szülőt és a gyermeket, illetve felkérheti a konfliktusban érintett más személyt arra, hogy a nevelési-oktatási intézményben előforduló erőszak miatt kialakult helyzet vagy más súlyos konfliktushelyzet kezelése érdekében jelenjen meg iskolapszichológusi vizsgálaton, illetve vegye igénybe a konfliktuskezelést segítő szolgáltatást.

(4) A kirendelt családgondozó a védelembé vételt elrendelő határozat jogerőre emelkedésétől számított tizenöt napon belül a gyermekre, illetve a (2) bekezdés szerinti fiatakorúra vonatkozóan egyéni gondozási-nevelési tervet készít, melyhez szükség szerint a 132. § (1) bekezdésében meghatározott szerveket vagy személyeket kereshet meg.

☞ (5)⁴¹⁶ A gyámhatóság - kérelemre bármikor, hivatalból legalább évente - felülvizsgálja a védelembé vétel indokoltságát. A gyámhatóság haladéktalanul megteszi a szükséges intézkedést, ha⁴¹⁷

a) a védelembé vétellel a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem lehet, és alaposan feltételezhető, hogy segítséggel sem biztosítható a gyermek családi környezetben történő megfelelő gondozása, nevelése vagy

b) a védelembé vétel már két éve fennáll és a védelembé vétellel a gyermek veszélyeztetettségét nem sikerült megszüntetni.⁴¹⁸

(6) A védelembé vétel nem érinti a szülő felügyeleti jogát.

68/A. §⁴¹⁹ (1) A gyámhatóság a Cst. 15. § (1) bekezdés b) pontja szerinti esetben kezdeményezi a kincstárnál az iskoláztatási támogatás szüneteltetését és elrendeli a 16. életévét be nem töltött, védelembé vétel hatálya alatt nem álló gyermek védelembé vételét.

(2) A gyámhatóság az iskoláztatási támogatás szüneteltetésének szükségességét

a) három tanítási hónapot magában foglaló időszakonként, és

b) a tanítási év lezárását követő 15 napon belül, feltéve, hogy az iskoláztatási támogatás szüneteltetésének kezdő időpontja vagy az utolsó felülvizsgálat óta legalább egy hónap eltelt felülvizsgálja.

(3) A gyámhatóság a (2) bekezdés szerinti felülvizsgálati eljárás eredményeként, ha a gyermek (fiatal felnőtt) a felülvizsgálattal érintett időszakban ötnél több kötelező tanórai foglalkozást igazolatlanul

a) mulasztott, megállapítja, hogy az iskoláztatási támogatás szüneteltetése megszüntetéséhez szükséges feltétel nem áll fenn,

b) nem mulasztott, kezdeményezi a kincstárnál az iskoláztatási támogatás szüneteltetésének megszüntetését.

(4) A gyámhatóság a (3) bekezdés b) pontjában foglaltakon túl kezdeményezi a kincstárnál az iskoláztatási támogatás szüneteltetésének megszüntetését, ha a gyermek (fiatal felnőtt) nevelőszülőnél, hivatásos nevelőszülőnél, gyermekotthonban, szociális intézményben történő elhelyezésére került sor, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyermek (fiatal felnőtt) javítóintézetbe, büntetés-végrehajtási intézetbe került.

(5) A gyámhatóságnak a (3) bekezdés b) pontja és (4) bekezdés szerinti intézkedése ellen nincs helye fellebbezésnek.

 68/B. §⁴²⁰ (1)⁴²¹ A gyámhatóság - a 68/A. § szerinti esetet kivéve -

a) ha a gyermek veszélyeztetettsége elsősorban elhanyagolása miatt áll fenn, és

b) a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja vagy nem akarja, és

c) alappal feltételezhető, hogy a családi pótlék célzott felhasználásával a gyermek fejlődése a családi környezetben biztosítható,

a védelembé vétellel egyidejűleg vagy a gyermek védelembé vételének fennállása során - a családi pótlék gyermek után járó összegének 100%-a erejéig - a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról határozhat.

(2) A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása legfeljebb hat hónap időtartamra, a döntést követő második hónap első napjával kezdődően rendelhető el. A családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása a feltételek fennállása esetén ismételten elrendelhető.

 (3)⁴²² Ha a védelembé vétel során felmerül a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásának szükségessége, ennek megvizsgálása érdekében a gyámhatóság megkeresi a gyermekjóléti szolgálatot. A gyermekjóléti szolgálat a megkereséstől számított tizenöt napon belül tájékoztatja a gyámhatóságot vizsgálatának eredményéről, és szükség szerint javaslatot tesz a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására. Nem kell megkeresni a gyermekjóléti szolgálatot, ha a gyermekjóléti szolgálat kezdeményezte a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtását.

 (4)⁴²³ Ha a védelembé vétel során a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtása válik szükségessé, a gyámhatóság - a gyermeket gondozó szülő, illetve a korlátozottan cselekvőképes gyermek meghallgatását követően, véleményük figyelembevételével, továbbá a gyermekjóléti szolgálat és szükség szerint a 17. § (1) bekezdése szerinti jelzőrendszer tagjai javaslatának figyelembevételével - gondoskodik a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási terv elkészítéséről.

 (5)⁴²⁴ A pénzfelhasználási terv figyelembevételével a gyámhatóság egy határozatban dönt a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásáról, időtartamáról és módjáról, védelembé nem vett gyermek esetén a védelembé vétel elrendeléséről, az eseti gondnok kirendeléséről, és ezzel egyidejűleg a természetben nyújtott családi pótlék települési önkormányzat részére a kincstárban megnyitott családtámogatási folyószámlára történő utalásáról.

 68/C. §⁴²⁵ (1)⁴²⁶ A gyámhatóság a családi pótlék természetbeni formában történő biztosítása céljából a gyermek részére - figyelemmel korára, egyéni szükségleteire és az ítélőképessége birtokában lévő gyermek véleményére - eseti gondnokot rendel ki.

(2) Egy eseti gondnok egyidejűleg legfeljebb tíz gyermek vonatkozásában gondoskodhat a családi pótlék természetbeni formában történő biztosításáról.

 (3)⁴²⁷ A gyámhatóság az eseti gondnok által a családi pótlék felhasználásával összefüggésben a gyermeknek vagy családjának okozott kárért vétkességére tekintet nélkül, teljes mértékben felel. A kártérítésre a Ptk. rendelkezéseit kell alkalmazni. Nem kell megtéríteni a kárt, ha azt a gyermek vagy családjának felróható magatartása okozta. A gyámhatóság követelheti az eseti gondnoktól kárának megtérítését.

(4)⁴²⁸ A megfizetett kárösszegnek a gyermek, fiatal felnőtt érdekében történő felhasználását az újonnan kirendelt eseti gondnok biztosítja.

69. §⁴²⁹ (1) A védelemben vételt meg kell szüntetni, ha

a) a gyermek családban történő nevelkedése védelemben vétel nélkül is biztosítható,

b)⁴³⁰ a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, átmeneti vagy tartós nevelésbe vételét rendelték el,

c)⁴³¹

d) a fiatalok szabadságvesztését vagy javítóintézeti nevelését tölti.

(2)⁴³² A védelemben vétel - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - a gyermek nagykorúvá válásával szűnik meg.

☞ (3)⁴³³ Ha a gyámhatóság a védelemben vételt a 68. § (2) bekezdés c) pontja alapján rendelte el, a védelemben vétel indokolt esetben a fiatalok kérelmére a büntetőeljárás befejezéséig, de legfeljebb huszadik évének betöltéséig tart.

(4)⁴³⁴

VIII/A. Fejezet⁴³⁵

A nyílt örökbefogadást elősegítő tevékenység⁴³⁶

A nyílt örökbefogadást elősegítő tevékenység körébe tartozó szolgáltatások⁴³⁷

69/A. §⁴³⁸ (1) A válsághelyzetben lévő várandós anya segítése céljából, valamint a gyermeket örökbe adni szándékozó vér szerinti szülő (e Fejezet alkalmazásában a továbbiakban: vér szerinti szülő) kérelmére, szándékának megfelelően - a nyílt örökbefogadások előmozdítása érdekében - közhasznú szervezet örökbefogadást elősegítő tevékenységet (e Fejezet alkalmazásában a továbbiakban: szolgáltatás) folytathat.

(2) A szolgáltatás körébe tartozik

a) a gyermek saját családjában való nevelkedése érdekében a családgondozás keretében végzett tanácsadás és segítségnyújtás a válsághelyzetben lévő, különösen a terhességét eltitkolni szándékozó várandós anya számára,

b) erre irányuló igény esetén a családok átmeneti otthonában biztosított ellátáshoz való hozzájutás szervezése,

c) az örökbe fogadandó gyermek és az örökbe fogadni szándékozó személy kapcsolatfelvételének előkészítése, ha az a) pont szerinti szolgáltatás nem járt eredménnyel,

d) az örökbe fogadni szándékozó személyről és az örökbe fogadandó gyermekről a 141/B. § szerint nyilvántartás vezetése,

☞ e)⁴³⁹ az örökbefogadás engedélyezését követően a vér szerinti szülőnek és az örökbe fogadó szülőnek történő segítségnyújtás, tanácsadás, valamint kérelemre az örökbe fogadott gyermek (személy) vér szerinti szülőjével való kapcsolatfelvételének elősegítése, ha a gyámhatóság vagy a bíróság a vér szerinti szülő természetes személyazonosító adatait közölte.

(3) A közhasznú szervezet az örökbe fogadó szülő, az örökbe fogadott gyermek vagy a vér szerinti szülő kérelmére számukra örökbefogadás utáni segítséget nyújtó szolgáltatásokat biztosíthat, elősegítheti az ellátásokhoz való hozzájutást.

69/B. §⁴⁴⁰ (1) A szolgáltatás kizárólag

a) - a felek kölcsönös kérelme és egyetértése esetén - Magyarországon élő, magyar állampolgárságú vér szerinti szülő és örökbe fogadni szándékozó személy közötti kapcsolat létrehozására és

b) a 69/A. § (2) és (3) bekezdés szerinti szolgáltatások nyújtására irányulhat.

(2) A szolgáltatás nem terjedhet ki

a) a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek örökbefogadásának elősegítésére,

b) az örökbe fogadható gyermek vagy az örökbe fogadni szándékozó személy személyazonosító adatainak, képmásának hirdetés útján történő közzétételére,

c) az örökbefogadás engedélyezése és felbontása iránti eljárásban való közreműködésre, kivéve a tanúként való közreműködést.

(3) A szolgáltatás körében olyan tevékenység nem végezhető, amely sérti a gyermeki jogokat, illetve a gyermekvédelem jogszabályban meghatározott céljaival összeegyeztethetetlen.

(4) A közhasznú szervezet szolgáltatásában nem vehet részt gyermekjóléti alapellátást nyújtó személy, gyermekjóléti alapellátást vagy gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézménynél foglalkoztatott személy, gyámhatóságnál közszolgálati vagy kormánytisztviselői jogviszonyban foglalkoztatott személy.

A szolgáltatás engedélyezése⁴⁴¹

69/C. §⁴⁴² (1) A szolgáltatás az örökbefogadást elősegítő magánszervezetek tevékenységéről és működésük engedélyezéséről szóló kormányrendeletben meghatározott működési engedélyhez kötött tevékenység.

(2) A működési engedély kiadásáról - a szolgáltató kérelmére - a működést engedélyező szerv dönt.

(3) A működést engedélyező szerv évente legalább egy alkalommal ellenőrzi, hogy a szolgáltatás megfelel-e a jogszabályokban, a működési engedélyben, valamint a szakmai programban foglaltaknak.

(4) Ha a működést engedélyező szerv

a) olyan szolgáltatásról szerez tudomást, amely engedély nélkül működik, a szolgáltatót eltiltja a szolgáltatás végzésétől,

b) az örökbe fogadható gyermekek vagy a szolgáltatást igénybe vevő személyek súlyos jog- vagy érdeksérelmét észleli, a szolgáltatás végzését legfeljebb 60 napra felfüggeszti vagy a működési engedélyt visszavonja.

(5) A működést engedélyező szerv intézkedik a működési engedélyek kiadásának, visszavonásának, a szolgáltatás nyújtásától történő eltiltásnak, valamint a szolgáltatás végzése felfüggesztésének a gyermekek és az ifjúság védelméért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) által vezetett minisztérium (a továbbiakban: minisztérium) hivatalos lapjában és a minisztérium honlapján történő közzétételéről.

A szolgáltatást igénybe vevővel kötött megállapodás⁴⁴³

69/D. §⁴⁴⁴ (1) A szolgáltató az örökbefogadást elősegítő magánszervezetek tevékenységéről és működésük engedélyezéséről szóló kormányrendeletben meghatározott tartalmú írásbeli megállapodást köt a szolgáltatás nyújtására

a) a vér szerinti szülővel,

b) a várandós anyával,

c) ha a vér szerinti szülő vagy várandós anya kiskorú vagy cselekvőképességet kizáró gondnokság alatt áll, a törvényes képviselőjével,

d) az örökbe fogadandó gyermek gyámjával,

 e)⁴⁴⁵ az örökbefogadásra való alkalmasságot megállapító érvényes és hatályos gyámhatósági határozattal rendelkező örökbe fogadni szándékozó

ea) házaspárral együttesen vagy

eb) egyedülálló személlyel [(az a)-e) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: a szolgáltatást igénybe vevő].

(2) A megállapodást a szolgáltatást igénybe vevő indokolás nélkül írásban bármikor felmondhatja.

(3) A szolgáltató írásban felmondja a megállapodást, ha

a) annak megkötését követően az örökbefogadást kizáró ok fennállásáról szerez tudomást,

b) tudomására jut, hogy az örökbefogadás akár a felek, akár más közreműködő személyek számára haszonszerzéssel jár.

☞ (4)⁴⁴⁶ A szolgáltató a megállapodásnak a (3) bekezdés szerinti felmondásáról öt napon belül írásban értesíti az örökbefogadásra való alkalmasságot megállapító, valamint az örökbefogadás engedélyezésére illetékes gyámhatóságot.

A költségek viselése⁴⁴⁷

69/E. §⁴⁴⁸ (1) A szolgáltatásért a szolgáltatás igénybe vevőjétől a (2) bekezdés szerinti költségek viselésén kívül más jogcímen, így különösen közvetítői, szolgáltatási díjként, a szolgáltató vagy egy harmadik személy számára pénzbefizetés vagy más vagyoni előny nyújtása nem kérhető, illetve nem fogadható el. E rendelkezés nem akadályozza annak, hogy a szolgáltató a személyi jövedelemadó meghatározott részének az adózó rendelkezése szerinti felhasználásából bevételt szerezzen.

(2) Az örökbe fogadni szándékozó személy viseli az általa igénybe vett szolgáltatással összefüggésben felmerült és az örökbefogadást elősegítő magánszervezetek tevékenységéről és működésük engedélyezéséről szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint megállapított költségeket.

(3) A megállapodásnak a közhasznú szervezet részéről történő felmondása sem mentesíti az örökbe fogadni szándékozó személyt a felmondás időpontjáig indokoltan felmerült költségek viselése alól.

(4) Ha az örökbe fogadni szándékozó személy a költségeket nem téríti meg, a közhasznú szervezet igényét a polgári jog szabályai szerint érvényesítheti.

IX. Fejezet

Családbafogadás

☞ **70. § (1)⁴⁴⁹** A gyámhatóság
a) a szülői felügyeletet gyakorló mindkét szülő kérelmére,
b) a szülői felügyeletet egyedül gyakorló szülő kérelmére - a különélő másik szülő meghallgatásával -, vagy
c) az átmeneti nevelt gyermek feletti szülői felügyeleti jogot a nevelésbe vétel előtt gyakorló szülő kérelmére - az átmeneti nevelt gyermek gyámjának meghallgatásával - hozzájárulhat ahhoz, hogy a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok miatt a gyermeket a szükséges ideig más, általa megnevezett család átmenetileg befogadja, gondozza és nevelje, feltéve, hogy a családbafogadás a gyermek érdekében áll.

(2) A családbafogadás ideje alatt a szülő felügyeleti joga szünetel.

(3) A családbafogadás a szülő tartási kötelezettségét nem érinti.

☞ (4)⁴⁵⁰ A gyámhatóság a kérelem benyújtásakor tájékoztatja a szülőt jognyilatkozatának következményeiről.

(5)⁴⁵¹ Az (1) bekezdés c) pontja szerinti esetben a családbafogadással egyidejűleg meg kell szüntetni a gyermek átmeneti nevelésbe vételét.

(6)⁴⁵² A családbafogadás fennállása alatt is elrendelhető a gyermek védelembe vétele, ha annak feltételei megvalósulnak.

☞ **71. § (1)⁴⁵³** A gyámhatóság a családbafogadáshoz akkor járul hozzá, ha a családba fogadó szülő személyisége és körülményei alapján alkalmas a gyermek gondozására, nevelésére, a gyámság ellátására, valamint e feladatok ellátását maga is vállalja.

☞ (2)⁴⁵⁴ A családba fogadó szülőt (szülőket) a gyámhatóság családbafogadó gyámul rendeli.

☞ (3)⁴⁵⁵ A családbafogadás az alapul szolgáló ok előrelátható fennállásáig tart. A családbafogadást a gyámhatóság a családbafogadó gyám tájékoztatása alapján évente felülvizsgálja.

☞ (4)⁴⁵⁶ A szülőt megilleti a kapcsolattartás joga, valamint a gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben való együttes döntési jog. A gyermek sorsát érintő lényeges kérdésekben felmerült vitákban a gyámhatóság dönt.

☞ (5)⁴⁵⁷ Különösen indokolt esetben a gyámhatóság a szülőt feljogosíthatja a vagyonkezelés és a gyermek vagyoni ügyében a törvényes képviselő jogával.

☞ (6)⁴⁵⁸ A családbafogadást meg kell szüntetni, ha azt a szülő vagy a családba fogadó szülő kérte. Ha a családbafogadás oka továbbra is fennáll, a gyámhatóság a családbafogadás megszüntetését követően a gyermekvédelmi gondoskodás más formájáról intézkedik.

X. Fejezet

Ideiglenes hatályú elhelyezés

☞ **72. §** (1)⁴⁵⁹ Ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, gyámhatóság valamint a rendőrség, az idegenrendészeti hatóság, a menekültügyi hatóság, az ügyészség, a bíróság a büntetés-végrehajtási intézet parancsnoksága (a továbbiakban: beutaló szerv) a gyermeket ideiglenesen⁴⁶⁰

a) a nevelésére alkalmas, azt vállaló különélő szülőnél, más hozzátartozónál, illetve személynél, vagy ha erre nincs lehetőség,

☞ b)⁴⁶¹ a legközelebbi ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek ellátását is biztosító nevelőszülőnél, vagy ha erre nincs lehetőség - az ideiglenes hatályú elhelyezés biztosítására is kijelölt - gyermekotthonban helyezi el, és erről haladéktalanul értesíti a gyámhatóságot, illetve külföldi állampolgárságú gyermek esetében - ide nem értve a 4. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti személyt - a Kormány által kijelölt gyámhatóságot.

(2)⁴⁶² Az ideiglenes hatályú elhelyezést megalapozó súlyos veszélyeztetettségnek minősül a gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat.

(3)⁴⁶³ A gyermeknek a gondozási helyre viteléről a beutaló szerv gondoskodik.

(4)⁴⁶⁴ Az ideiglenes hatályú elhelyezéstől kezdődően a szülő gondozási, nevelési joga szünetel.

☞ **73. §** (1)⁴⁶⁵ A gyámhatóság - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - az ideiglenes hatályú elhelyezést követően - függetlenül attól, hogy arra mely beutaló szerv intézkedése alapján kerül sor, és hogy a döntést megfellebbezték-e - annak elrendelésétől számított

a) harminc napon belül megszünteti az ideiglenes hatályú elhelyezést, ha annak okai nem állnak fenn, vagy

b) harmincöt napon belül elrendeli a gyermek átmeneti vagy tartós nevelésbe vételét, vagy

c) két hónapon belül pert indít az ideiglenes hatályú elhelyezés fenntartása vagy megváltoztatása mellett a gyermekelhelyezés megváltoztatása, illetve a szülői felügyelet megszüntetése iránt.

(2) A bíróság gyermekelhelyezéssel kapcsolatos döntésének az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott perindítással történő megváltoztatására csak abban az esetben kerülhet sor, ha azok a körülmények, amelyekre a bíróság elhelyezési döntését alapította, később lényegesen megváltoztak.

☞ (3)⁴⁶⁷ A külföldi állampolgárságú gyermek - ide nem értve a 4. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti személyt - ideiglenes hatályú elhelyezését követően a Kormány által kijelölt gyámhatóság haladéktalanul⁴⁶⁸

a) értesíti az illetékes rendőr-főkapitányságot a gyermek esetleges további magyarországi tartózkodásának rendezése végett, és/vagy

b) kezdeményezi a jogsegélykérelem iránti eljárást a gyermek gyámsága, illetve örökbefogadása érdekében, vagy

c) értesíti az illetékes külképviseletet a gyermek állampolgársága szerinti országba történő visszajuttatása céljából.

☞ (4)⁴⁶⁹ A Kormány által kijelölt gyámhatóság a külföldi állampolgárságú gyermek - ide nem értve a 4. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti személyt - ideiglenes hatályú elhelyezését a gyermek származási országának választását követően azonnal, illetve hivatalból félévente felülvizsgálja, és ennek eredményeképpen dönt az ideiglenes hatályú elhelyezés fenntartásáról, a gondozási hely

megváltoztatásáról vagy - ha azt nemzetközi szerződés vagy jogszabály nem zárja ki - az ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetésével egyidejűleg a gyermek gyámságáról, örökbefogadásáról.

☞ **74. § (1)**⁴⁷⁰ Ha a gyámhatóság az ideiglenes hatályú elhelyezés alapján azt állapítja meg, hogy a szülői felügyelet megszüntetésének okai nem állnak fenn, de a gyermek fejlődése a korábbi környezetében nincs biztosítva, két hónapon belül pert indít a szülő (szülők) ellen a gyermeknek a különélő másik szülőnél vagy harmadik személynél történő elhelyezése iránt.

☞ (2)⁴⁷¹ A gyámhatóság a per megindításával egyidejűleg megállapítja a szülő felügyeleti jogának szünetelését, a különélő másik szülő felügyeleti jogának feléledését, vagy azt a személyt, akinél a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték, a gyermek gyámjává rendeli.

☞ **75. §**⁴⁷² Ha a gyámhatóság az ideiglenes hatályú elhelyezést követően azt állapítja meg, hogy a szülői felügyelet megszüntetésének okai fennállnak, két hónapon belül pert indít a szülő ellen a szülői felügyeleti jog megszüntetése iránt, a perindítással egyidejűleg megállapítja a szülő felügyeleti jogának szünetelését, továbbá⁴⁷³

a) megállapítja a különélő másik szülő szülői felügyeleti jogának feléledését, és felhívja őt e joga gyakorlására, ha a gyermeket ideiglenes hatállyal nála helyezték el,

b)⁴⁷⁴ a gyermek családbafogadó gyámjává rendeli azt a hozzátartozót vagy más személyt, akinél a gyermeket ideiglenes hatállyal elhelyezték,

c) gyámot (hivatásos gyámot) rendel, ha a gyermeket ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben helyezték el.

75/A. §⁴⁷⁵ Ha a szülő hozzájárult

☞ a)⁴⁷⁶ gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához, a gyámhatóság hivatásos gyámot rendel a gyermek számára és a gyermeket ideiglenesen a leendő örökbefogadó szülőnél helyezi el,

☞ b)⁴⁷⁷ gyermekének ismert személy általi örökbefogadásához és az örökbefogadás engedélyezését a leendő örökbefogadó szülő és a gyámság alatt álló, örökbefogadandó gyermek gyámja kéri, alkalmassága esetén a gyámhatóság a leendő örökbefogadó szülőt a gyermek családbafogadó gyámjává rendeli ki és a gyermeket nála ideiglenesen elhelyezi.

☞ **76. § (1)**⁴⁷⁸ A gyámhatóság az ideiglenes hatályú elhelyezést megszünteti, ha

a) megállapítja, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés feltételei nem álltak fenn, és a gyermek fejlődése korábbi környezetében - szükség esetén védelembe vétel mellett - biztosítható,

b) a gyermeket átmeneti nevelésbe veszi,

c) a bíróság a szülői felügyelet megszüntetése, illetve a gyermek elhelyezésének megváltoztatása iránti perben jogerősen döntött,

d)⁴⁷⁹ a gyermeket családba fogadják,

e)⁴⁸⁰ a gyermeket örökbe fogadják,

f)⁴⁸¹ a gyermeket tartós nevelésbe veszi.

☞ (2)⁴⁸² A gyámhatóság az ideiglenes hatályú elhelyezés során a gyermek gondozási helyét megváltoztatja, ha megállapítja, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés feltételei fennállnak, azonban

a) a gyermek nevelőszülőnél, gyermekotthonban történő elhelyezését követően válik ismertté, hogy van a gyermek nevelésére alkalmas és azt vállaló külön élő másik szülő, más hozzátartozó, illetve más személy, akinél a gyermek ideiglenes hatállyal elhelyezhető, vagy

b) a gyermek jelenlegi gondozási helyének megváltoztatása más okból indokolt.

XI. Fejezet

Nevelésbe vétel

Átmeneti nevelésbe vétel

☞ **77. § (1)**⁴⁸³ A gyámhatóság a gyermeket átmeneti nevelésbe veszi, ha a gyermek fejlődését a családi környezete veszélyezteti, és veszélyeztetettségét az alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal, valamint a védelembe vétellel nem lehetett megszüntetni, illetve attól eredmény

nem várható, továbbá, ha a gyermek megfelelő gondozása a családján belül nem biztosítható. Az átmeneti nevelésbe vétellel egyidejűleg a gyámhatóság a gyermeket nevelőszülőnél vagy - ha ez nem lehetséges - gyermekotthonban, illetve fogyatékos vagy pszichiátriai betegek otthonában helyezi el és gyámot (hivatásos gyámot) rendel.

(2) Az (1) bekezdés szerint átmeneti nevelésbe vett gyermek szülőjének szülői felügyeleti joga szünetel.

(3) Az átmeneti nevelésbe vétel addig biztosítja az egyéni elhelyezési terv szerint a gyermek otthont nyújtó ellátását, amíg a gyermek családja képessé válik a gyermek visszafogadására.

☞ (4)⁴⁸⁴ A gyámhatóság a gyermek átmeneti nevelésbe vételéről soron kívül határoz. A határozat fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítható.

☞ (5)⁴⁸⁵ A gyermeknek a nevelőszülőhöz vagy gyermekotthonba, illetve más bentlakásos intézménybe viteléről a gyámhatóság rendelkezése alapján a gyermek törvényes képviselője vagy a gyermeket gondozó más személy, illetve a gyámhatóság gondoskodik.

☞ **78. § (1)**⁴⁸⁶ A gyámhatóság az átmeneti nevelésbe vett gyermek és a szülő kapcsolatát, a szülőnek a nevelőszülővel, gyermekotthonnal, illetve fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthonával való együttműködését, továbbá a szülő magatartásában, életvitelében és körülményeiben beálló változásokat folyamatosan figyelemmel kíséri.

☞ (2)⁴⁸⁷ Ha az átmeneti nevelésbe vett gyermek szülője kapcsolattartási jogával a gyermek vagy a gyermeket gondozó személy sérelmére visszaél és magatartásával a gyermek nevelését, testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését veszélyezteti, a gyermeket gondozó személy, illetve a gyermek gyámja (hivatásos gyámja) kezdeményezheti a gyámhatóságnál, illetve a bíróságnál a kapcsolattartási jog korlátozását, szüneteltetését vagy megvonását.

☞ (3)⁴⁸⁸ Ha az átmeneti nevelésbe vett gyermek szülője neki felróhatóan, a gyermek érdekét súlyosan sértő módon nem működik együtt a gyermekét gondozó nevelőszülővel vagy intézménnyel, a gyermekével nem tart kapcsolatot, továbbá magatartásán, életvitelén, körülményein a gyermek átmeneti nevelésének megszüntetése céljából nem változtat, illetőleg, ha a szülői felügyelet megszüntetésének egyéb oka valósult meg, a gyámhatóság pert indít a szülő ellen felügyeleti jogának megszüntetése iránt.

☞ **79. § (1)**⁴⁸⁹ A gyámhatóság az átmeneti nevelésbe vétel fennállásának szükségességét a gyám, a hivatásos gyám, a nevelőszülő vagy intézmény, valamint a vér szerinti családot gondozó gyermekjóléti szolgálat és a területi gyermekvédelmi szakszolgálat tájékoztatása, illetve javaslata, továbbá, ha szükséges a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság szakvéleménye alapján évente - a három éven aluli gyermek esetében félévente - felülvizsgálja. A felülvizsgálat eredményeképpen a gyámhatóság dönt az egyéni elhelyezési terv, illetve a gondozási hely fenntartásáról vagy módosításáról, továbbá - a feltételek fennállása esetén - a szülői felügyelet megszüntetése iránti per indításáról vagy, ha ez nem szükséges, a gyermek örökbefogadhatónak nyilvánításáról, vagy az átmeneti nevelés megszüntetéséről.

☞ (2)⁴⁹⁰ A gyámhatóság a szülő kérelmére vagy hivatalból a gyermek átmeneti nevelésbe vételét megszünteti, ha annak okai már nem állnak fenn.

(3)⁴⁹¹ Az átmeneti nevelésbe vétel megszűnik, ha a gyermek tartós nevelésbe került, örökbe fogadták, nagykorúvá vált, vagy ha a bíróságnak a gyermekelhelyezésre vonatkozó döntését követően a külön élő másik szülőhöz vagy harmadik személyhez került.

Tartós nevelésbe vétel

☞ **80. §**⁴⁹² (1)⁴⁹³ A gyámhatóság a gyermeket tartós nevelésbe veszi, ha

a) a szülő vagy mindkét szülő felügyeleti jogát a bíróság megszüntette,

b) a szülő vagy mindkét szülő elhalálozott, és a gyermeknek nincs felügyeletet gyakorló szülője,

c) a gyermek ismeretlen szülőktől származik,

feltéve, hogy az a)-c) pontokban meghatározott esetekben a gyermek neveléséről a Csjt. 95-97. §-ai alapján kirendelt gyám útján nem lehet gondoskodni,

d)⁴⁹⁴ a szülő gyermeke örökbefogadásához az örökbefogadó személyének és természetes személyazonosító adatainak ismerete nélkül tett hozzájáruló nyilatkozatot, feltéve, hogy a gyermek ideiglenes hatállyal nem helyezhető el leendő örökbefogadó szülőnél.

☞ (2)⁴⁹⁵ A tartós nevelésbe vétellel egyidejűleg a gyámhatóság a gyermeket nevelőszülőnél vagy ha ez nem lehetséges gyermekotthonban, illetőleg az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthonában helyezi el és gyámot (hivatásos gyámot) rendel.

☞ (3)⁴⁹⁶ Ha az (1) bekezdés d) pontja alapján a gyámhatóság a 6 hetesnél fiatalabb gyermeket ideiglenes hatállyal leendő örökbefogadó szülőnél helyezi el, akkor az elhelyezéssel egyidejűleg hivatásos gyámot rendel, figyelemmel a Csjt. 91. §-a (2) bekezdésének d) pontja alapján szünetelő szülői felügyeleti jogra.

(4) A tartós nevelésbe vétel a gyermek otthon nyújtó ellátását egyéni elhelyezési terv szerint biztosítja, és felkészíti a gyermeket az örökbefogadásra, illetve az önálló életre.

☞ (5)⁴⁹⁷ A gyámhatóság a gyermek tartós nevelésbe vételéről soron kívül határoz. A határozat fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítható.

☞ (6)⁴⁹⁸ A gyermeknek nevelőszülőhöz, gyermekotthonba vagy az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthonába viteléről a gyámhatóság gondoskodik.

☞ (7)⁴⁹⁹ A gyámhatóság a tartós nevelésbe vételt a gyám (hivatásos gyám), a nevelőszülő vagy intézmény, valamint a területi gyermekvédelmi szakszolgálat tájékoztatása, illetve javaslata alapján évente - a három éven aluli gyermek esetében félévente - felülvizsgálja annak érdekében, hogy elősegítse a gyermek mihamarabbi örökbefogadását, vagy ha ez nem lehetséges, tartós családot pótló - nevelőszülői, gyermekotthoni - környezetbe kerülését.

81. § (1) Megszűnik a tartós nevelésbe vétel, ha

a) a bíróság a szülői felügyeletet visszaállította,

b) a gyermek a bíróság gyermekelhelyezési döntését követően más személy gyámsága alá került,

c) a gyermeket örökbe fogadták,

d) a gyermek nagykorúvá vált.

☞ (2)⁵⁰⁰ A gyámhatóság a Csjt. 92. §-ának (3) bekezdése alapján kapcsolattartásra feljogosított szülő kérelmére a tartós nevelésbe vételt megszünteti, ha

a) a gyermek örökbefogadására nem került sor, és

b) a szülő személye és környezete alkalmas a gyermek nevelésére,

feltéve, hogy a megszüntetés a gyermek érdekében áll.

(3) A tartós nevelésbe vétel megszüntetésével egyidejűleg hatályát veszti a szülőnek a Csjt. 48. §-ának (3) bekezdése alapján tett jognyilatkozata.

Nevelési felügyelet⁵⁰¹

81/A. §⁵⁰² (1)⁵⁰³ Ha az ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek egészségi vagy pszichés állapota következtében saját vagy mások életét, egészségét közvetlenül veszélyeztető magatartást tanúsít és ez csak teljes körű ellátásának azonnali, zárt körülmények közötti felügyeletével hárítható el, a speciális gyermekotthon vezetője a gyermeket személyes szabadságában korlátozhatja.

☞ (2)⁵⁰⁴ Az (1) bekezdés szerinti korlátozás keretében a gyermek a speciális gyermekotthon területét nem hagyhatja el, illetve köteles a gyermekotthon vezetője által kijelölt helyiségekben tartózkodni. A korlátozás elrendeléséről a speciális gyermekotthon vezetője haladéktalanul, de legkésőbb harminchat órán belül értesíti a gyermekjogi képviselőt, a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságot, valamint a gyámhatóságot.

☞ (3)⁵⁰⁵ A gyámhatóság értesítésével egyidejűleg a speciális gyermekotthon vezetője kezdeményezi a 4. § (3) bekezdésében meghatározott eljárással érintett ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek, az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek nevelési felügyeletének elrendelését, ha előreláthatólag a személyes szabadság korlátozása negyvennyolc órát meghaladóan szükséges. A gyámhatósági határozat meghozataláig elsősorban a gyermek kivizsgálására, a veszélyeztető magatartás megszüntetésére, illetve a gyors állapotromlás megelőzésére kell törekedni.

 81/B. §⁵⁰⁶ (1)⁵⁰⁷ A gyámhatóság hivatalból vagy kérelemre

a) a speciális gyermekotthonban elhelyezett átmeneti vagy tartós nevelésbe vett,

b)⁵⁰⁸ a 4. § (3) bekezdésében meghatározott eljárással érintett ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek, továbbá a 77. § (1) és a 80. § (1)-(2) bekezdésében meghatározott átmeneti vagy tartós nevelésbe vételi eljárással érintett speciális szükségletű gyermek nevelési felügyeletét rendeli el, ha a gyermek egészségi vagy pszichés állapotának zavara következtében olyan magatartást tanúsít, amely - saját vagy mások életére, testi épségére - jelentős veszélyt jelenthet, illetve közvetlen és súlyos veszélyt jelent, feltéve, hogy ez csak zárt körülmények között biztosított teljes körű ellátással, kivizsgálással és terápiával hárítható el.

(2) A nevelési felügyelet időtartama nem haladhatja meg a két hónapot.

 (3)⁵⁰⁹ A gyámhatóság a nevelési felügyelet céljának elősegítése érdekében elrendelheti, hogy az (1) bekezdésben meghatározott gyermek

a) a speciális gyermekotthon meghatározott helyiségeiben tartózkodjék,

b) meghatározott ideig hozzátartozóival a kapcsolattartását csak korlátozott módon gyakorolhatja,

c) a gyám (hivatásos gyám) egyetértésével meghatározott gyógykezelésnek vagy gyógyító eljárásnak vesse alá magát.

 (4)⁵¹⁰ A gyámhatóság a határozathozatal előtt - a gyermek állapotát figyelembe véve - meghallgatja a gyermeket, törvényes képviselőjét, a gyermekjogi képviselőt, a gyámi tanácsadót, a speciális gyermekotthon vezetőjét, valamint kikéri a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság véleményét. A meghallgatást szükség esetén a gyámhatóság hivatalos helyiségén kívül is meg lehet tartani.

 (5)⁵¹¹ A gyámhatóság a nevelési felügyelet kérdésében a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság véleményétől csak kivételesen indokolt esetben térhet el.

 (6)⁵¹² A gyámhatóság a gyermek nevelési felügyeletéről 8 napon belül határoz.

 (7)⁵¹³ A gyámhatóság a nevelési felügyeletet szükség szerint, de legalább havonta felülvizsgálja a megyei, fővárosi szakértői bizottság véleménye alapján.

 81/C. §⁵¹⁴ (1)⁵¹⁵ A gyámhatóság nevelési felügyeletet elrendelő vagy azt felülvizsgáló határozata ellen fellebbezésnek helye nincs. A gyámhatóság a határozatát - annak közlésétől számított három napon belül - felülvizsgálat végett a bíróságnak megküldi.

(2) A bíróság nemperes eljárásban, a határozat megküldésétől számított tizenöt napon belül határoz a nevelési felügyelet fenntartásáról vagy megszüntetéséről.

(3) Ha e törvényből, illetve az eljárás nemperes jellegéből más nem következik, a bírósági eljárásban a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) szabályait megfelelően kell alkalmazni.

(4) A bírósági eljárásban biztosítani kell a gyermek megfelelő képviselését. A gyermek képviselésére a gyermekjogi képviselő is jogosult. Ha a gyermeknek az eljárás során nincs képviselője, részére a bíróság ügygondnokot rendel ki.

(5) A bírósági eljárásban hozott érdemi határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

81/D. §⁵¹⁶ A nevelési felügyelet megszűnik a bíróság erre irányuló döntése alapján, a meghatározott idő elteltével, továbbá hivatalból vagy - a gyermek, a gyermekjogi képviselő, a gyermekotthon vezetője általi - kérelemre. A nevelési felügyelet megszüntetése iránti eljárás során minden esetben ki kell kérni a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság véleményét.

A gyermek gondozási helyének meghatározása

 82. §⁵¹⁷ (1)⁵¹⁸ A gyámhatóság az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti és tartós nevelésbe vétel iránti eljárással érintett gyermek gondozási helyét - a gyermek és az átmeneti nevelésbe vett gyermek szülőjének meghallgatása után - a (6) bekezdésben meghatározott megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság, valamint a 132. § (1) bekezdésében meghatározott szerv vagy személy szakvéleményének segítségével határozza meg.

(2) Az elhelyezés során - a (3) bekezdésben meghatározott szempontok figyelembevételével - a gyermeket elsősorban örökbefogadó szülőnél, nevelőszülőnél, vagy ha ez nem lehetséges,

gyermekotthonban, illetve az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthonában kell elhelyezni.

(3) Az elhelyezés során figyelemmel kell lenni a gyermek

a) életkorára, egészségi állapotára, neveltségi szintjére,

b) testvéreivel való együttes elhelyezésre,

c) nevelésének megkívánt folyamatosságára,

d) vallási és lelkiismereti meggyőződésére,

e) korábbi lakóhelyétől és nevelési-oktatási intézményétől való távolságra,

f) érdekében a 141. § (1) bekezdésének *a)* és *b)* pontja alapján vezetett nyilvántartásokra.

☞ (4)⁵¹⁹ A gyermek vér szerinti családjába való visszakerülésének előmozdítása, illetve tartós, családszerű környezetének biztosítása érdekében a területi gyermekvédelmi szakszolgálat elhelyezési értekezletet hív össze. Az elhelyezési értekezlet a gyermek véleményét figyelembe vevő elhelyezési tervet készít, amelynek elfogadására a területi gyermekvédelmi szakszolgálat javaslatot tesz a gyámhatóságnak. Az elhelyezési értekezlet résztvevőinek körét és működésének részletes szabályait külön jogszabály határozza meg.

(5) Az egyéni elhelyezési terv megvalósításában, a feladatok teljesítésében a gyermek gondozója, gyámja (hivatásos gyámja), valamint az átmeneti nevelésbe vett gyermek szülője és a szülő lakóhelye szerint illetékes települési önkormányzat együttműködik.

☞ (6)⁵²⁰ A megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottságot a területi gyermekvédelmi szakszolgálat működteti. Az országos gyermekvédelmi szakértői bizottságot a miniszter jelöli ki ötéves időtartamra.

(7)⁵²¹ A megyei, fővárosi, illetve az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság legalább három tagból, a speciális szükségletű gyermekek vizsgálata esetén legalább öt tagból áll. A szakértői bizottság állandó tagja egy fő gyermekorvos, egy fő gyermek-szakpszichológus és egy fő szociális munkás. A speciális szükségletű gyermekek esetében a három állandó tagból álló bizottság kiegészül egy fő pszichiáterrel és egy fő gyógypedagógussal. A gyermekvédelmi szakértői bizottság felkérésére munkájába bevonható a gyermek egészségi, mentális és általános személyiségállapota szerinti eseti szakértő is.

☞ (8)⁵²² A megyei, fővárosi, illetve országos gyermekvédelmi szakértői bizottság tevékenységéről évente beszámol a gyámhatóságnak, illetve a miniszternek.

(9) A megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság véleménye tartalmazza különösen a gyermek állapotának megfelelő ellátási formára és egyéni elhelyezési tervre vonatkozó javaslatot, indoklással együtt.

(10)⁵²³ A fellebbezési eljárásban a megyei, fővárosi szakértői bizottság szakvéleményének felülvizsgálatát, valamint szükség szerinti új szakvélemény készítését az országos szakértői bizottság végzi.

☞ **83. §**⁵²⁴ (1)⁵²⁵ A gyámhatóság a nevelésbe vétel évenkénti - a három éven aluli gyermek esetében félévenkénti - felülvizsgálata során dönt az egyéni elhelyezési terv fenntartásáról vagy módosításáról, illetve a gyermek gondozási helyének esetleges megváltoztatásáról, melyhez szükség szerint kikéri a megyei, fővárosi gyermekvédelmi szakértői bizottság véleményét.

(2) Az évenkénti felülvizsgálat célja annak megállapítása, hogy a gyermek egyéni szükségleteinek megfelelő-e az addig nyújtott ellátási forma, valamint az egyéni elhelyezési terv.

☞ (3)⁵²⁶ A gyámhatóság a gyermek gondozási helyét hivatalból vagy kérelemre megváltoztatja, ha

a) azok a körülmények, amelyekre elhelyezési döntését alapozta később lényegesen megváltoztak,

b) a kijelölt gondozási hely a gyermek érdekével ellentétes,

c) a gyermekotthon telephelye vagy a nevelőszülő lakóhelye megváltozik,

☞ és ezért a gyermek nevelését az addigi ellátási formában már nem lehet, vagy megfelelő módon nem lehet biztosítani. A gyámhatóság a gondozási hely megváltoztatásáról soron kívül határoz. A határozat fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítható.

☞ (4)⁵²⁷ A gyámhatóság a gyermek gondozási helyének azonnali hatállyal történő megváltoztatásáról fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható határozatban dönthet, ha a gyermek érdekét korábbi gondozási helye súlyosan veszélyezteti.

☞ (5)⁵²⁸ A gyám (hivatásos gyám) felmentése vagy elmozdítása esetén a gyámhatóság egyidejűleg új gyámot (hivatásos gyámot) rendel és - szükség esetén - meghatározza a gyermek új gondozási helyét.

(6) Gondozási helyen lévő gyermekként kell figyelembe venni azt a gyermeket is, aki átmenetileg tartózkodik a gondozási helyén kívül, így különösen, ha

a) kórházi kezelés alatt áll, vagy

b) diákotthonban, kollégiumban van, vagy

c) tanulmányai folytatása, illetve üdülés céljából 30 napot meghaladóan külföldön tartózkodik, vagy

d) előzetes letartóztatásban van, illetve szabadságvesztését vagy egyéb büntetését tölti.

☞ (7)⁵²⁹ A gyermek tartózkodási helyének kijelöléséhez, illetve megváltoztatásához - a (6) bekezdés a) és d) pontjának kivételével - a gyám előzetesen beszerzi a gyámhatóság jóváhagyását. A (6) bekezdés a) és d) pontjában meghatározott esetekben a gyám értesíti a gyámhatóságot a tartózkodási hely kijelöléséről vagy megváltozásáról.

☞ (8)⁵³⁰ A gyámhatóság a (7) bekezdésben meghatározott kérelem jóváhagyásáról annak megérkezését követő naptól számított nyolc napon belül dönt. Ha a gyámhatóság nyolc nap alatt nem foglal állást, a kérelmet jóváhagyottnak kell tekinteni. A gyámhatóság a gyám kérelmének jóváhagyását akkor tagadhatja meg, ha a tartózkodási hely kijelölése vagy megváltoztatása nem áll a gyermek érdekében.

XII. Fejezet

A gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló egyes gyermek gyámsága

A gyám kirendelése és jogállása

☞ **84. §** (1)⁵³¹ A gyámhatóság a gyermek részére gyámot rendel, ha

a) ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben helyezte el a gyermeket, és pert indított a szülői felügyelet megszüntetése iránt,

b) átmeneti vagy tartós nevelésbe vette a gyermeket.

(2)⁵³² Gyámi feladatokat lát el a nevelőszülő - feltéve, ha a gyámságot vállalja - továbbá a gyermekotthon vezetője. A minisztérium speciális gyermekotthonának vezetője az otthonban elhelyezett gyermekek gyámjává nem rendelhető.

☞ (3)⁵³³ A gyámhatóság a gyermek számára - a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel - a területi gyermekvédelmi szakszolgálat részéről erre kijelölt hivatásos gyámot rendel ki, ha⁵³⁴

a) az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermeket az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthonában helyezte el,

b) a nevelőszülő a gyámságot nem vállalta,

☞ c)⁵³⁵ a szülő hozzájárult gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához és a gyermeket a gyámhatóság ideiglenesen a leendő örökbefogadó szülőnél helyezte el.

☞ (4)⁵³⁶ Ha a nevelőszülői hálózatot nem állami szerv működteti, a gyámhatóság a (3) bekezdés b) pontjában meghatározott esetben a gyermek számára elsősorban a működtető által kijelölt hivatásos gyámot rendel ki.

(5)⁵³⁷ A hivatásos gyám egyidejűleg legfeljebb negyvennyolc gyermek gyámságát láthatja el.

85. § (1) Ha a gyámságot a 84. § (2) bekezdésében meghatározott gyám látja el, a gyámra az e törvényben meghatározott kivételekkel a Csjt. gyámságra vonatkozó rendelkezései az irányadóak.

☞ (2)⁵³⁸ Ha a gyámi feladatokat a gyámhatóság által kirendelt nevelőszülő vagy a gyermekotthon vezetője látja el, a gyám a gyermek gondozója, nevelője, törvényes képviselője és ha a gyámhatóság a nevelőszülőre felhatalmazta - vagyonának a kezelője.

(3)⁵³⁹ A gyámsággal járó jogok és köteleességek - ha a gondozás-nevelés megkezdését a gyermek tartózkodási helye nem akadályozza - a gyámot a kirendelő határozat közlését követő naptól kezdve illetik meg, illetve terhelik.

☞ (4)⁵⁴⁰ A gyám tevékenységét a gyámhatóság irányítja és felügyeli, feladatainak ellátásához a területi gyermekvédelmi szakszolgálat segítséget nyújt.

☞ (5)⁵⁴¹ A gyám működéséről, a gyámsága alatt álló gyermek ügyeiről félévente írásban köteles tájékoztatást adni a gyámhatóságnak. E tájékoztatási kötelezettség nem érinti a törvény szerinti számadási kötelezettséget.

☞ (6)⁵⁴² Ha a gyámhatóság a gyámot tisztségéből elmozdítja, vagy azonnali hatállyal felfüggeszti, ezen határozatával egyidejűleg új gyámot rendel, és - szükség esetén - meghatározza a gyermek új gondozási helyét.

A gyermek gondozása és nevelése

86. § (1) A gyám elősegíti a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, nevelését, és gondoskodik a gyermek teljes körű ellátásáról.

(2) Ha a gyám jogkörét nevelőszülő látja el, a nevelőszülő a gyermeket a saját háztartásában gondozza és neveli.

☞ (3)⁵⁴³ A gyámot a gyermek elhelyezésének joga nem illeti meg, és a gyermek 83. § (6) bekezdésének *b)* és *c)* pontja szerinti tartózkodási helyét csak a gyámhatóság engedélyével változtathatja meg.

☞ (4)⁵⁴⁴ A gyám a gyermekkel közösen választja meg a gyermek életpályáját, figyelembe véve az átmeneti nevelésbe vett gyermek szülőjének véleményét, a gyermek képességeit, egyéb körülményeit. Az életpálya kijelölésével kapcsolatos vitában a gyámhatóság dönt.

A gyermek képviselése

☞ **87. § (1)**⁵⁴⁵ A gyám joga és kötelessége, hogy a gyermeket személyi és - ha erre a nevelőszülőt a gyámhatóság felhatalmazta - vagyoni ügyekben képviselje.

☞ (2)⁵⁴⁶ A gyám nem adhat hozzájáruló nyilatkozatot a gyermek örökbefogadásához. A gyám jognyilatkozatainak érvényességéhez szükséges a gyámhatóság jóváhagyása, ha a jognyilatkozat a gyermek családi jogállására és az ezzel kapcsolatos perindításra vonatkozik.

(3) A gyám kötelessége az otthonteremtési támogatás, valamint az utógondozói ellátás iránti igény benyújtásának figyelemmel kísérése és segítése.

☞ (4)⁵⁴⁷ A gyámhatóság a gyermek vagy a gyám kérésére, továbbá hivatalból eseti gondnokot rendel ki a gyermek képviselőtének ellátására, ha a gyám, mint törvényes képviselő, a gyermeket a Csjt. szerint nem képviselheti, vagy ha a különleges szakértelmet igénylő ügyekben a gyám nem vállalkozik a gyermek képviselőtének ellátására. Nem minősül különleges szakértelmet igénylő ügynek a gyermeket megillető családi pótlék, illetve árvaellátás igénylése, valamint annak gyámhatósági betétben való elhelyezése és kezelése.

☞ (5)⁵⁴⁸ A gyámhatóság a (4) bekezdésben foglalt eseti gondnokot elsősorban a területi gyermekvédelmi szakszolgálatnak, illetve - ha a gyermekotthont vagy nevelőszülői hálózatot nem állami szerv tartja fenn, illetve működteti - a működtetőnek ezzel a munkakörrel megbízott munkatársai közül jelöli ki.

☞ (6)⁵⁴⁹ A gyám nem képviselheti a gyermeket a nevelési felügyelettel kapcsolatos eljárásban. A gyermek képviselőjeként a gyámhatóság a gyermekjogi képviselőt rendeli ki.

☞ (7)⁵⁵⁰ Ha a nevelőszülő a gyermek gyámja, a gyám nem képviselheti a gyermeket annak örökbefogadhatóvá nyilvánítására irányuló eljárásban. Ebben az esetben a gyermek képviselőtében a gyámhatóság által kirendelt eseti gondnok jár el.

A gyermek vagyonának kezelése

☞ **88. § (1)**⁵⁵¹ Ha a gyámságot nevelőszülő látja el, a gyámhatóság a gyámot kérésére felhatalmazhatja a gyermek vagyonának kezelésével járó feladatok ellátására is.

☞ (2)⁵⁵² Nem szükséges a gyámhatóság felhatalmazása az olyan jognyilatkozat érvényességéhez, amely a mindennapi élet szokásos szükségleteit biztosító kisebb jelentőségű szerződések megkötésére irányul.

☞ (3)⁵⁵³ A gyámhatóság vagyonkezelésre vonatkozó felhatalmazása a vagyon egészére vagy az ügyeknek meghatározott csoportjára vonatkozhat.

(4) A gyermek vagyonának kezelésére felhatalmazott gyám joga és kötelessége, hogy feladatkörében védje a gyermek érdekeit, gondoskodik a vagyon megfelelő hasznosításáról, és a rendes vagyonkezelés szabályai szerint intézze ügyeit.

(5) A gyám a gyermek vagyonát leltár alapján veszi át.

(6) A gyermek saját keresményéből a nevelőszülői háztartás költségeihez nem köteles hozzájárulni, a gyám a működése során felmerült kiadásainak megtérítését a gyermektől nem igényelheti.

☞ **89. § (1)**⁵⁵⁴ Ha a gyámhatóság a gyámot nem hatalmazta fel a gyermek vagyonának kezelésével járó feladatok ellátására, a gyermek részére vagyonkezelő eseti gondnokot rendel elsősorban a területi gyermekvédelmi szakszolgálatnak, illetve - ha a gyermekotthon vagy a nevelőszülői hálózatot nem állami szerv tartja fenn, illetve működteti - a működtetőnek ezzel a munkakörrel megbízott dolgozó közül.

☞ (2)⁵⁵⁵ A gyámhatóság elbírálja a gyám, illetve a vagyonkezelő eseti gondnok eseti, rendes, valamint végszámadását.

A hivatásos gyám jogállása

90. § Ha a gyámságot a 84. § (3) bekezdésében meghatározott hivatásos gyám látja el, feladataira a 85. § (3)-(8) bekezdésében, valamint a 91. §-ban meghatározott kivételekkel a Csjt. gyámságra vonatkozó rendelkezései az irányadóak.

91. § (1)⁵⁵⁶ Ha a gyám jogkörét a hivatásos gyám látja el, a gyermek gondozásával és nevelésével kapcsolatos feladatokat a nevelőszülő, gyermekotthon, fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthona biztosítja.

☞ (2)⁵⁵⁷ A hivatásos gyámot a gyermek elhelyezésének joga nem illeti meg, és a gyermek 83. § (6) bekezdésének *b)* és *c)* pontja szerinti tartózkodási helyét csak a gyámhatóság engedélyével változtathatja meg.

☞ (3)⁵⁵⁸ A gyámhatóság hivatalból, továbbá a hivatásos gyám kérésére eseti gondnokot rendel ki a gyermek képviseletének ellátására, ha a hivatásos gyám, mint törvényes képviselő, a gyermeket a Csjt. szerint nem képviselheti.

(4) A hivatásos gyám kötelessége az otthonteremtési támogatás, valamint az utógondozói ellátás iránti igény benyújtásának segítése és figyelemmel kísérése.

(5) A hivatásos gyám a működése során felmerült kiadásainak megtérítését a gyermektől nem igényelheti.

XIII. Fejezet

Utógondozás

☞ **92. §**⁵⁵⁹ (1)⁵⁶⁰ Az átmeneti vagy tartós nevelés megszűnése után - kivéve, ha a gyermeket örökbe fogadták - a gyámhatóság legalább egy év időtartamra elrendeli a gyermek és a fiatal felnőtt utógondozását feltéve, hogy az utógondozást a fiatal felnőtt maga is kéri.

(2) Az utógondozás célja, hogy elősegítse a gyermek, illetve a fiatal felnőtt családi környezetébe való visszailleszkedését, önálló életének megkezdését.

(3) A gyermek utógondozását a gyermek lakóhelye szerinti gyermekjóléti szolgálat, a fiatal felnőtt utógondozását a gyermekotthon, a nevelőszülői hálózatot működtető vagy - az Szt. hatálya alá tartozó

fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthonában elhelyezett gyermek esetén - a területi gyermekvédelmi szakszolgálat látja el.

(4)⁵⁶¹ Az utógondozás feladatainak ellátásába önkéntesek, társadalmi szervezetek, alapítványok és egyházi jogi személyek is bevonhatók.

☞ (5)⁵⁶² A gyámhatóság az utógondozást az otthonteremtési támogatás iránti kérelem előterjesztésekor ismételten elrendeli, melynek során elsősorban a fiatal felnőtt volt utógondozóját, ha ez nem lehetséges, a fiatal felnőtt választása szerint a lakóhelye vagy a tartózkodási helye szerinti területi gyermekvédelmi szakszolgálat utógondozóját rendeli ki.

☞ (6)⁵⁶³ A gyámhatóság az utógondozást az annak időtartama alatt nyújtott otthonteremtési támogatás elszámolásának időpontjáig meghosszabbítja.

Utógondozói ellátás

☞ **93. §**⁵⁶⁴ (1)⁵⁶⁵ A gyámhatóság a fiatal felnőtt kérelmére, - illetve a gyermek nagykorúságának elérése előtt a gyám (hivatásos gyám) javaslatának figyelembevételével - elrendeli az utógondozói ellátást, ha a gyermek, illetve a fiatal felnőtt átmeneti vagy tartós nevelésbe vétele nagykorúvá válásával szűnt meg, és

a) létfenntartását önállóan biztosítani nem tudja, vagy⁵⁶⁶

b) a nappali oktatás munkarendje szerint, vagy felsőfokú iskola nappali tagozatán tanulmányokat folytat, vagy

c) szociális bentlakásos intézménybe felvételét várja.

d)⁵⁶⁷

(2)⁵⁶⁸ Az utógondozói ellátást a fiatal felnőtt, ha

a) az (1) bekezdés a) pontja szerinti ok miatt részesül ellátásban, a huszonegyedik életévének,⁵⁶⁹

b) az (1) bekezdés b) vagy c) pontja szerinti ok miatt részesül ellátásban, a huszonegyedik életévének betöltéséig kérheti.

(3) Az (1) bekezdés a) és d) pontjának alkalmazásában akkor nem biztosított a fiatal felnőtt létfenntartása, ha

a) a havi jövedelme az öregségi nyugdíj legkisebb összegének háromszorosát nem haladja meg, vagy

b) a nagykorúvá válásának időpontjában a rendelkezésére bocsátott készpénzvagyonának értéke az öregségi nyugdíj legkisebb összegének negyvenszeresét nem haladja meg, feltéve, ha lakhatása saját vagy közeli hozzátartozója lakókörnyezetében nem megoldható.

☞ (4)⁵⁷⁰ Az otthonteremtési támogatásban részesült fiatal felnőtt utógondozói ellátását a gyámhatóság akkor rendeli el, ha a fiatal felnőtt létfenntartását vagy lakhatását veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került.

☞ (5)⁵⁷¹ Az utógondozói ellátás elrendelése előtt a gyámhatóság megkéri az ellátást biztosító nevelőszülő, gyermekotthon, utógondozói otthon befogadó nyilatkozatát vagy a területi gyermekvédelmi szakszolgálat külső férőhelyre vonatkozó nyilatkozatát. A befogadó nyilatkozat megtagadása esetén a gyámhatóság köteles kikérni az intézmény érdekképviseleti fórumának véleményét.

(6)⁵⁷² Az utógondozói ellátás ismételten elrendelhető

a) a (2) bekezdés a) pontja szerinti esetben a fiatal felnőtt huszonegyedik életévének betöltéséig,

b) a (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben a fiatal felnőtt huszonegyedik életévének betöltéséig.

Nincs helye az ismételt elrendelésnek, ha az utógondozói ellátás megszüntetésére a (10) bekezdés c) vagy d) pontjában foglaltak miatt került sor, és a megszüntető határozat jogerőre emelkedésétől számított egy év még nem telt el.

(7)⁵⁷³ Az utógondozói ellátásban részesülő, tanintézményben nappali tagozaton tanulmányokat nem folytató munkaképes fiatal felnőtt köteles az állami foglalkoztatási szervvel együttműködni.

☞ (8)⁵⁷⁴ Az utógondozói ellátást nyújtó az utógondozói ellátásról szóló gyámhatósági határozat közlésétől számított tizenöt napon belül megkeresi a gyámhatóságot, és kezdeményezi az ellátás

megszüntetését, ha a fiatal felnőtt az ellátást nem veszi igénybe, és ennek okáról nem értesíti az ellátást nyújtót.

(9) Megszűnik az utógondozói ellátás

a) a fiatal felnőttnek, az ellátás megszüntetésére vonatkozó bejelentését követő - a házirendben meghatározott - idő elteltével,

b)⁵⁷⁵ - ha a fiatal felnőtt az (1) bekezdés a) pontja szerinti ok miatt részesül ellátásban - a fiatal felnőtt huszonegyedik életévének betöltésével,

c)⁵⁷⁶ - ha a fiatal felnőtt az (1) bekezdés b) pontja szerinti ok miatt részesül ellátásban - a fiatal felnőtt huszonegyedik évének betöltésével, illetve a felsőfokú iskola nappali tagozatán tanulmányokat folytató fiatal felnőtt esetén a tanulmányok befejezésével, de legkésőbb huszonötödik életévének betöltésével,

d)⁵⁷⁷ - ha a fiatal felnőtt az (1) bekezdés c) pontja szerinti ok miatt részesül ellátásban - a fiatal felnőtt huszonegyedik életévének betöltésével.

 (10)⁵⁷⁸ A gyámhatóság az utógondozói ellátást megszünteti, ha a fiatal felnőtt

a) ellátásának feltételei már nem állnak fenn,

b) ellátását szociális bentlakásos intézmény biztosítja,

c) a nevelőszülőjével vagy más utógondozói ellátást nyújtóval szemben elfogadhatatlan, az együttélés szabályait súlyosan sértő magatartást tanúsít,

d) a házirendet többször súlyosan megsérti és az ellátás megszüntetésével az intézmény érdekképviseleti fóruma is egyetért.

NEGYEDIK RÉSZ

A GYERMEKVÉDELMI FELADATOK ELLÁTÁSA ÉS IRÁNYÍTÁSA

XIV. Fejezet

A települési önkormányzat és az állam feladatai⁵⁷⁹

A települési önkormányzat feladatai

94. § (1) A települési önkormányzat, fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.

(2)⁵⁸⁰ A települési önkormányzat az e törvényben foglaltak szerint biztosítja a rendkívüli gyermekvédelmi támogatást, a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében - a (3)-(4) bekezdésben meghatározottak figyelembevételével - a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

(2a)⁵⁸¹ A települési önkormányzat, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni.

(3)⁵⁸² Az a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat, amelynek területén

a) tízezerél több állandó lakos él, bölcsődét,

b) húszezerél több állandó lakos él, az a) pontban meghatározottak mellett gyermekek átmeneti otthonát,

c) harmincezerél több állandó lakos él, az a) és b) pontokban meghatározottak mellett családok átmeneti otthonát,

d) negyvenezerél több állandó lakos él, az a)-c) pontokban meghatározottak mellett gyermekjóléti központot [40. § (3) bek.]

köteles működtetni.

(4)⁵⁸³ A megyei jogú város lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti központot működtetni.

(5)⁵⁸⁴ A települési önkormányzat által fenntartott intézmények ellátási területe a település lakosságára terjed ki, kivéve, ha az intézményt társulás keretében közösen tartják fenn, vagy ha az ellátást szerződésben vállalta más önkormányzat lakosságára is kiterjedően.

(6)⁵⁸⁵ Ha az intézmény ellátási területe a fenntartó önkormányzat illetékességi területét meghaladja, - eltérő megállapodás hiányában - az ellátást valamennyi jogosult számára azonos feltételek szerint kell biztosítani. E rendelkezést kell alkalmazni az ellátás megszüntetése esetén is.

(7)⁵⁸⁶ Az intézményt fenntartó önkormányzat az intézménnyel nem rendelkező önkormányzat kérésére az ellátást nem tagadhatja meg, ha e törvény hatálybalépésekor vagy külön megállapodásuk alapján már biztosított ellátást.

(8)⁵⁸⁷ A települési önkormányzat a bölcsődés korú gyermekek napközbeni ellátásának biztosítására irányuló, a (2) bekezdésben és a (3) bekezdés a) pontjában foglalt kötelezettségének a bölcsőde működtetése mellett családi napközi formájában is eleget tehet.

👉 **94/A. §⁵⁸⁸** A települési önkormányzatok a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat, különösen a bölcsőde, a gyermekek átmeneti otthona, a családok átmeneti otthona és a gyermekjóléti központ működtetését társulás útján is biztosíthatják.

👉 **Az állam feladatai⁵⁸⁹**

👉 **95. §⁵⁹⁰** Az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv az e törvényben foglaltak szerint biztosítja az otthont nyújtó ellátást, az utógondozói ellátást és a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást.

A feladatok ellátásának módja

👉 **96. §⁵⁹¹** (1)⁵⁹² A települési önkormányzat az e törvényben meghatározott személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátást - a több önkormányzat illetékességi területére kiterjedő intézményi ellátási kötelezettségnek és a 94/A. §-nak a figyelembevételével - más szervvel, személlyel kötött ellátási szerződés útján, illetve társulásban is biztosíthatja.

(2) Az intézmények ellátási területének meghatározásánál tekintettel kell lenni arra is, hogy az intézmény és az ellátottak lakóhelye közötti távolság lehetőleg ne haladja meg az ötven km-t.

(3) Többcélú intézmény akkor létesíthető, ha a létesítés és működés anyagi, személyi és tárgyi feltételei valamennyi feladat ellátásához külön-külön biztosítva vannak.

(4) A közös igazgatású gyermekjóléti és/vagy gyermekvédelmi intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységek keretében különböző típusú intézmények feladatát látja el.

(5) A (4) bekezdés szerinti intézményben a gyermek ellátásához és neveléséhez kapcsolódó nem gyermekjóléti és nem gyermekvédelmi tevékenységet ellátó intézményegység is működhet, különösen családsegítő szolgálat, illetve családvédelmi szolgálat, védőnői szolgálat, házi gyermekorvosi szolgálat, továbbá óvodai vagy általános iskolai nevelést, oktatást, kollégiumi ellátást, nevelési tanácsadást végző intézményegység.

👉 (6)⁵⁹³ A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.

👉 (7)⁵⁹⁴ A jogszabályban meghatározott szakmai, módszertani feladatokat az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv látja el.

👉 (8)-(10)⁵⁹⁵

Ellátási szerződés

97. § (1)⁵⁹⁶ Az e törvényben meghatározott személyes gondoskodást nyújtó ellátást vagy egyes körülhatárolható és elkülöníthető feladatok ellátását, ide nem értve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást, a települési önkormányzat, illetve az állam - a fenntartói feladatainak a Kormány rendeletében kijelölt szerv útján - állami, egyházi és egyéb nem állami fenntartóval kötött ellátási szerződés útján is biztosíthatja.

(2)⁵⁹⁷ Ha az ellátási szerződés alapján a feladat ellátásában vallási vagy világnézeti elkötelezettségű nem állami szerv működik közre, a megállapodás megkötése nem mentesíti a települési önkormányzatot, valamint az állami szervet a feladatellátási kötelezettség alól azon gyermek tekintetében, akinek szülője nem kívánja a nem állami szerv szolgáltatását igénybe venni.

(3) Az ellátási szerződés tartalmát a felek szabadon állapítják meg azzal, hogy a szerződés az Szt. 121. §-ában meghatározottakon túl tartalmazza

a) azt az időszakot, amelyre a szerződést kötötték, amely időszak a bentlakásos gyermekintézmény esetén nem lehet kevesebb 5 évnél,

b) a szolgáltatást végző nem állami szerv nyilatkozatát a nyilvántartási kötelezettség, az adatkezelés és az adatvédelem szabályainak ismeretére és betartására.

(4) Az ellátási szerződés létrejöttét a helyben szokásos módon közzé kell tenni.

(5)⁵⁹⁸ A települési önkormányzat képviselő-testülete az ellátási szerződés megkötésének, a szerződés módosításának, illetve megszüntetésének jogát nem ruházhatja át.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működésének engedélyezése⁵⁹⁹

98. § (1)⁶⁰⁰ Az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott személyi és tárgyi feltétellel rendelkező bármely, az 5. § s) pontja szerinti személy vagy szervezet folytathat gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet, illetve ennek érdekében intézményt létesíthet, helyettes szülőt foglalkoztathat, illetve helyettes szülői vagy nevelőszülői hálózatot működtethet.

(2) A gyermekvédelmi szolgáltatás keretében nem végezhető olyan szolgáltató tevékenység, amelyet jogszabály kizárólagosan állami szerv hatáskörébe utal.

99. §⁶⁰¹ **(1)** A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységnek meg kell felelnie az e törvényben és a szakmai szabályokban foglalt követelményeknek.

(2) A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység keretében szolgáltatást csak a külön jogszabályban meghatározott képesítésű személy végezhet.

100. § (1)⁶⁰² A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység működési engedélyhez kötött. A működési engedélyezés részletes szabályait külön jogszabály határozza meg.

(2)⁶⁰³ A működési engedély kiadásáról a fenntartó kérelmére a működést engedélyező szerv - első fokon a fővárosi és megyei kormányhivatal szociális és gyámhivatala - dönt. A működési engedély kiadásával, módosításával és visszavonásával kapcsolatos eljárás illetékmentes.

(3)⁶⁰⁴ A működést engedélyező szerv ellenőrzi, hogy a szolgáltató tevékenységet a működési engedélyben és a jogszabályokban foglaltaknak megfelelően végzik-e.

(4)⁶⁰⁵ A működést engedélyező szerv - külön jogszabályban foglaltak szerint - a működési engedélyt visszavonja, ha a szolgáltató tevékenység nem felel meg a jogszabályokban, illetve a működési engedélyben foglaltaknak.

(5)⁶⁰⁶ Az otthont nyújtó ellátás nevelőszülő, illetve gyermekotthon által történő biztosítása esetén az ellátottak száma éves átlagban nem haladhatja meg a fenntartó által működtetett - a működési engedélyben meghatározott - nevelőszülői, illetve gyermekotthoni összférőhelyszám 100%-át. A helyettes szülőnél, a gyermekek átmeneti otthonában, illetve a családok átmeneti otthonában ellátottak száma éves átlagban nem haladhatja meg a működési engedélyben meghatározott férőhelyszám 100%-át.

A gyermekvédelmi igazgatási bírság⁶⁰⁷

 100/A. §⁶⁰⁸ (1)⁶⁰⁹ A működést engedélyező szerv vagy a gyámhatóság ellenőrzési jogkörében jogsértésenként legfeljebb 200 ezer forint összegű gyermekvédelmi igazgatási bírságot szabhat ki

a) a működtetővel, az intézményvezetővel, illetve a fenntartóval szemben, ha a működtető, a szolgáltató, az intézmény, illetve a fenntartó a gyermeknek az e törvényben biztosított jogait megsérti,

b) a működtetővel, az intézményvezetővel, illetve a fenntartóval szemben, ha a működtető, a szolgáltató, az intézmény, illetve a fenntartó a tájékoztatási kötelezettséget megszegi, vagy a gyermeket, a szülőt vagy más törvényes képviselőt, az érdek-képviseleti szervet akadályozzák jogai gyakorlásában, illetve abban, hogy a működést engedélyező szervhez, a gyermekjogi képviselőhöz vagy más hatósághoz forduljon, vagy az intézményvezető, illetve a fenntartó a panaszt határidőben nem vizsgálja ki,

c) a fenntartóval és a fenntartó nevében eljárni jogosult személlyel szemben, ha a fenntartó a külön jogszabály szerinti esetekben nem kéri a működési engedély módosítását, ismételt kiadását, vagy nem teljesíti a működést engedélyező szerv felé fennálló, külön jogszabályban meghatározott bejelentési kötelezettségét,

d) a fenntartóval és a fenntartó nevében eljárni jogosult személlyel szemben, ha a fenntartó a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatás biztosításával jogellenesen hagy fel,

e)⁶¹⁰ működésiengedély-köteles gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet működési engedély nélkül végző, illetve ilyen szolgáltatótevékenységet működtető vagy szervező személlyel, szervezettel és az ilyen szervezet nevében - különösen az ellátás iránt érdeklődőknél, illetve az igénybe vevőknél - eljáró személlyel szemben.

(2) A bírság összegét az eset összes körülményeire, így különösen a jogsértéssel érintett gyermekek számára, a jogsértés súlyára, a jogsértéssel okozott érdeksérelem nagyságára, a jogsértő állapot időtartamára, a jogsértő magatartás ismételt tanúsítására és - fenntartóra kiszabott bírság esetén - a bírság megfizetésének az ellátás színvonalára gyakorolt hatására tekintettel kell meghatározni.

(3) A bírság - a jogsértés jellegétől, a jogsértők számától, illetve a felelősség mértékétől függően - több személlyel, illetve szervezettel szemben is kiszabható.

 (4)⁶¹¹ Ha a bírsággal sújtott személy vagy szervezet a működést engedélyező szerv vagy az ellenőrzési jogkörében eljáró gyámhatóság által megállapított határidőn belül nem intézkedik a jogellenesség megszüntetése érdekében, a bírság ismételten kiszabható.

(5) A bírság más jogkövetkezményekkel, illetve a feljelentési kötelezettség teljesítésével egyidejűleg is alkalmazható.

(6) Az intézményvezetőre vonatkozó rendelkezéseket a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, intézmény vezetőjén kívül arra a személyre is alkalmazni kell, aki az intézményvezető jogszabályban meghatározott azon feladatát ellátja, amelyből származó jog gyakorlásával, illetve kötelesség megszegésével a jogsértést elkövették.

(7)⁶¹²

(8)-(9)⁶¹³

 100/B. §⁶¹⁴ A működést engedélyező szerv vagy a gyámhatóság ellenőrzési jogkörében a gyermekvédelmi igazgatási bírság kiszabása helyett vagy mellett

a) a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatás engedélyezésével, működtetésével kapcsolatos rendelkezések megsértése esetén a külön jogszabályban meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazhatja,

b) a fenntartót, működtetőt kötelezheti, hogy a jogsértő személyt küldje az Országos Szociális és Gyermekvédelmi Továbbképzési és Szakvizsga Bizottság által minősített továbbképzésre, illetve

c) a jogsértéssel érintettek között egyeztető megbeszélés tartása iránt intézkedhet.

XV. Fejezet

A miniszter feladatai⁶¹⁵

101. § (1)⁶¹⁶ A miniszter ellátja a gyermekek védelmét biztosító feladatok ágazati irányítását.

(2)⁶¹⁷ A miniszter az (1) bekezdésben foglalt ágazati irányító jogkörében

a) meghatározza a gyermekek védelmét biztosító feladatok szakmai, képesítési követelményeit, a feladatok törvényességi és szakmai ellenőrzési rendjét,

b) létrehozza és fenntartja az országos szakmai intézeteket, kollégiumokat,

 c)⁶¹⁸ ellátja a gyámhatóságok szakmai felügyeletével és irányításával kapcsolatos feladatokat,

 d)⁶¹⁹

e) biztosítja a gyermekek védelmét szolgáló tudományos kutatások és nemzetközi kapcsolatok fejlesztési feltételeit,

f) kezdeményezi - az érintett miniszterekkel együttműködve - a külföldön ellátatlanul maradt magyar állampolgárságú gyermekekről való gondoskodás iránti intézkedések megtételét,

g) összehangolja és szervezi a gyermekek védelmét biztosító rendszer irányításához és egységes működéséhez szükséges nyilvántartási és információs rendszert,

h)⁶²⁰ gondoskodik az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság működéséről,

i)⁶²¹

j)⁶²² gondoskodik az országos örökbefogadási nyilvántartás működtetéséről.

(3)⁶²³ A miniszter gondoskodik az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett

a) súlyos pszichés vagy disszociális tüneteket mutató, illetve pszichoaktív szerekkel küzdő, továbbá

b)⁶²⁴ akut orvosi ellátást nem igénylő - egyedi gondozásra szoruló - szerzett immunhiányos tünetegyüttesben szenvedő gyermekek ellátásának feltételeiről,

feltéve, ha - az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság véleménye alapján - a gondozásuk máshol nem biztosítható vagy ha külön elhelyezésük szükséges. Ennek érdekében speciális gyermekotthonokat tart fenn.

(4)⁶²⁵ A miniszter megszervezi a szülői felügyelet nélkül Magyarországon tartózkodó külföldi állampolgárságú gyermek ellátását, és ennek érdekében - ha a külön jogszabály alapján számára kötelező tartózkodási helyként gyermekvédelmi intézményt kell kijelölni - gyermekotthont tarthat fenn.

(5)⁶²⁶ A miniszter gondoskodik a bíróság által javítóintézeteti nevelésre utalt vagy oda előzetes letartóztatásba helyezett fiataalkorú bűnelkövetők nevelésének feltételeiről, ennek érdekében javítóintézeteket tart fenn és - a büntetés-végrehajtásért felelős miniszterrel együttesen - ellátja a felügyeletükkel kapcsolatos feladatokat.

(6)⁶²⁷

Hivatásos gondnokok képzésével, továbbképzésével kapcsolatos nyilvántartás⁶²⁸

102. § (1)⁶²⁹

 (2)⁶³⁰ A hivatásos gondnoki feladatokat vállaló személy képzését, illetve a hivatásos gondnok továbbképzését a gyámhatóság szervezi.

(3)⁶³¹ A hivatásos gondnoki képzésben, továbbképzésben eredményesen részt vett személy adatait a Kormány által kijelölt szerv veszi nyilvántartásba. A nyilvántartás az alábbi adatokat tartalmazza:⁶³²

a)⁶³³ a hivatásos gondnok természetes személyazonosító adatai;

b) a munkahely megnevezése és címe;

c) a foglalkoztatás kezdő időpontja;

d) a képzésről kiállított bizonyítvány száma, a kiállítás helye és időpontja, továbbá a kiállító intézmény megnevezése;

e) a jogszabály által előírt továbbképzés elvégzésének adatai.

 (4)⁶³⁴ A gyámhatóság bejelenti a nyilvántartást vezető szervnek⁶³⁵

a) a hivatásos gondnok foglalkoztatását a (3) bekezdésben megjelölt adatok közlésével, továbbá

b) a nyilvántartásba vett adatokban bekövetkezett változást.

 A gyámhatóság az adatbejelentést a foglalkoztatás megkezdésétől, illetőleg az adatváltozás időpontjától számított 30 napon belül teszi meg.⁶³⁶

(5)⁶³⁷ A Kormány által kijelölt szerv törli a nyilvántartásából annak a hivatásos gondnoknak az adatait,⁶³⁸

a) aki elhunyt,

b) akivel szemben tevékenységének ellátása során törvényben meghatározott kizáró ok keletkezik,

☞ c)⁶³⁹ akinek már nem áll fenn munkaviszonya, közalkalmazotti jogviszonya, illetve egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonya az őt kirendelő gyámhatóság székhelye szerinti települési önkormányzattal.

☞ (6)⁶⁴⁰ A nyilvántartásból adatok a nyilvántartásba vett személy, a gyámhatóság, továbbá tudományos, statisztikai feldolgozást végzők részére - az adatvédelmi jogszabályok megtartásával - továbbíthatók.

103. §⁶⁴¹

Az országos szakértői névjegyzék⁶⁴²

103/A. §⁶⁴³ (1) Ha törvény vagy a felhatalmazása alapján kiadott jogszabály gyermekvédelmi vagy szociálpolitikai szakterületen gyermekvédelmi vagy szociálpolitikai szakértő igénybevételét írja elő, vagy ilyen szakértő igénybevételéhez jogkövetkezményt állapít meg, szakértőként kizárólag a Kormány által erre kijelölt szerv engedélyével rendelkező személy vehető igénybe, valamint a jogszabályban meghatározott jogkövetkezmények csak az ilyen személy igénybevételéhez fűződnek.

(2) Gyermekvédelmi vagy szociálpolitikai szakértői tevékenység folytatását a Kormány által erre kijelölt szerv annak engedélyezi, aki

a) rendelkezik a külön jogszabályban meghatározott

aa) szakirányú felsőfokú végzettséggel vagy felsőfokú szakképesítéssel,

ab) szakvizsgával,

ac) kettő szakmai ajánlással annak igazolására, hogy szakterületének elismert képviselője,

ad) szakterületén a kérelem benyújtását megelőző hét évben szerzett legalább ötéves gyakorlattal,

és

b) büntetlen előéletű, nem áll a gyermekvédelmi vagy szociálpolitikai szakértői tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt.

(3) A gyermekvédelmi vagy szociálpolitikai szakértői tevékenység engedélyezése iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg a kérelmező hatósági bizonyítvánnyal igazolja azt a tényt, hogy büntetlen előéletű, és nem áll a gyermekvédelmi vagy szociálpolitikai szakértői tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, vagy kéri, hogy e tények fennállására vonatkozó adatokat a bűnügyi nyilvántartó szerv a Kormány által erre kijelölt szerv részére - annak a gyermekvédelmi vagy szociálpolitikai szakértői tevékenység engedélyezése iránti kérelem elbírálása céljából benyújtott adatigénylése alapján - továbbítsa. Az adatigénylés során a Kormány által erre kijelölt szerv a (4) bekezdésben meghatározott adatokat igényelheti a bűnügyi nyilvántartó szervtől.

(4) A Kormány által erre kijelölt szerv gyermekvédelmi vagy szociálpolitikai szakértői tevékenység gyakorlásának időtartama alatt lefolytatott hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi azt is, hogy a gyermekvédelmi vagy szociálpolitikai szakértő büntetlen előéletű-e, és nem áll-e a gyermekvédelmi vagy szociálpolitikai szakértői tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt. A hatósági ellenőrzés céljából a Kormány által erre kijelölt szerv adatot igényelhet a bűnügyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag azon adatra irányulhat, hogy a gyermekvédelmi vagy szociálpolitikai szakértő büntetlen előéletű-e, valamint, hogy a gyermekvédelmi vagy szociálpolitikai szakértői tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll-e.

(5) A (3) és (4) bekezdés alapján megismert személyes adatokat a Kormány által erre kijelölt szerv

a) a gyermekvédelmi vagy szociálpolitikai szakértői tevékenység engedélyezése iránti eljárás jogerős befejezéséig vagy

b) a gyermekvédelmi vagy szociálpolitikai szakértő nyilvántartásba vétele esetén a hatósági ellenőrzés időtartamára vagy a nyilvántartásból való törlésre irányuló eljárásban az eljárás jogerős befejezéséig kezeli.

103/B. §⁶⁴⁴ (1) A Kormány által erre kijelölt szerv a szakértői tevékenység folytatására engedéllyel rendelkező személyekről névjegyzéket vezet. A névjegyzékből az e törvény szerint nyilvános adatokon túli adat kizárólag a szakértői tevékenység végzésére való jogosultság igazolása céljából szolgáltatható.

(2) A névjegyzék tartalmazza - a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szolg. tv.) 26. § (2) bekezdésében, valamint 29. §-ában meghatározottakon túl - a szakértő

a) további természetes személyazonosító adatait, értesítési címét, valamint - ha a szakértő hozzájárult a névjegyzékben való szerepeltetéséhez - egyéb elérhetőségét (telefonszám, e-mail cím),

b) a szakértői tevékenységgel összefüggő munkahelyének és munkakörének megnevezését, munkahelyének címét, telefonszámát,

c) iskolai végzettségének, szakképzettségének, szakképesítésének megnevezését, az erről kiállított oklevél, bizonyítvány számát, a kiállítás helyét és időpontját, a kiállító intézmény megnevezését,

d) szakvizsgájának, egyetemi doktori címének vagy tudományos fokozatának megnevezését, az erről kiállított okirat számát, a kiállítás helyét és időpontját, a kiállító intézmény megnevezését,

e) szakterületének(einek) megnevezését,

f) engedélye megadásának időpontját,

g) felkészítő képzésen, továbbképzésen való részvételének időpontját,

h) szakmai tevékenységének leírását,

i) szakértői tevékenysége szüneteltetésének, felfüggesztésének időtartamát.

(3) A névjegyzékben szereplő adatokból - szakterületenkénti tagolásban - a Kormány által erre kijelölt szerv a Szolg. tv. 30. § (2) bekezdésében meghatározottakon túl a honlapján közzéteszi a szakértő

a) értesítési címét,

b) egyéb elérhetőségét, ha hozzájárult annak közzétételéhez,

c) iskolai végzettségét, szakképzettségét, szakképesítését, szakvizsgájának, egyetemi doktori címének, illetve tudományos fokozatának megnevezését,

d) szakmai tevékenységének leírását,

e) engedélye megadásának időpontját.

(4) A Kormány által erre kijelölt szerv az adatokat a szakértőnek a névjegyzékből való kikerülése időpontjától számított 5 évig kezeli, ezt követően az adatokat törli. A névjegyzékben szereplő szakértők adatait a névjegyzékből kikerült szakértők adataitól elkülönítetten kell kezelni.

XVI. Fejezet

A fenntartó feladat- és jogköre⁶⁴⁵

104. § (1) A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet ellátó állami és nem állami intézmény fenntartója⁶⁴⁶

a) dönt az intézmény alapító okiratáról, gazdálkodási köréről, átszervezéséről, megszüntetéséről, tevékenységi körének módosításáról, nevének megállapításáról,

b) meghatározza az intézmény költségvetését, valamint az intézményi térítési díjat,

c) ellenőrzi az intézmény gazdálkodását és működésének törvényességét,

d) jóváhagyja az intézmény szervezeti és működési szabályzatát, szakmai programját,

e)⁶⁴⁷ ellenőrzi és évente egy alkalommal értékeli a szakmai munka eredményességét, a szakmai program végrehajtását, valamint a gazdálkodás szabályszerűségét és hatékonyságát,

f)⁶⁴⁸ gondoskodik a szakemberek képzéséről, továbbképzéséről,

g)⁶⁴⁹ gyakorolja az intézmény vezetője tekintetében a munkáltatói jogokat,

h)⁶⁵⁰ gondoskodik az érdek-képviseleti fórum megalakításának feltételeiről,

 i)⁶⁵¹ kikéri a gyámhatóság véleményét az intézmény működését érintő lényeges döntés meghozatala előtt, így különösen az intézmény fenntartását érintő változások, az intézmény átszervezésének, megszüntetésének, feladatkörének megváltoztatása esetén,

j)⁶⁵² kivizsgálja a 36. § (2) bekezdése alapján hozzá érkező panaszokat és szükség esetén intézkedik a panaszt kiváltó okok megszüntetése iránt, és a megtett intézkedéséről tájékoztatja a működést engedélyező szervezet,

k)⁶⁵³ kijelöli és működteti az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek befogadására szolgáló nevelőszülőket és gyermekotthont,

l)⁶⁵⁴ működteti az utógondozói ellátást igénylő fiatal felnőttek lakhatását biztosító külső férőhelyeket.

(2)⁶⁵⁵ Az állami és nem állami intézmény fenntartója a szervezeti és működési szabályzat jóváhagyását akkor tagadhatja meg, ha az jogszabályt sért. A szakmai program jóváhagyását akkor tagadhatja meg, ha az nem felel meg az e törvényben, valamint a szakmai jogszabályokban előírt követelményeknek.

(3)⁶⁵⁶ A fenntartó a törvényesség biztosítása érdekében ellenőrzi a házirend, valamint más belső szabályzatok jogszerűségét. Az ellenőrzés eredményeképpen az állami és nem állami fenntartó felhívja az intézmény vezetőjét a jogszabálysértés orvoslására, illetve annak eredménytelensége esetén a jogsértő házirendet vagy más belső szabályzatot megsemmisíti.

☞ (4)⁶⁵⁷ Az állami és nem állami intézmény fenntartója a szakmai munka eredményességét különösen a Névjegyzékben szereplő szakértő által készített szakértői vélemény, a gyámhatóság szakmai ellenőrzése, illetve az intézmény által készített beszámoló alapján értékeli.

(5)⁶⁵⁸ Az állami és nem állami intézmény évenként egy alkalommal kötelezhető arra, hogy tevékenységéről átfogó, szakmai és pénzügyi beszámolót adjon.

(6)⁶⁵⁹ A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet ellátó intézmény egyházi fenntartója az (1) bekezdés a), b), f), g), i) pontjában meghatározott feladatokon túl gondoskodik az intézmény

a) szervezeti és működési szabályzatának, szakmai programjának elkészítéséről,

b) gazdálkodásának és működésének törvényességéről.

(7)⁶⁶⁰ A fenntartónak a (3) és (5) bekezdésben megfogalmazott jogköre nem sértheti az intézmény szakmai programjában meghatározott önállóságát.

☞ (8)⁶⁶¹ A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet ellátó állami és nem állami intézmény fenntartója a gyámhatóság számára hozzáférhetővé teszi azokat az információkat, amelyek az intézmény működését érintő lényeges fenntartói döntés meghozatalához rendelkezésére állnak. A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet ellátó állami és nem állami intézmény fenntartójának az intézmény működését érintő lényeges döntés meghozatala előtt úgy kell a gyámhatóság véleményét kikérnie, hogy a gyámhatóságnak - a szükséges információk hozzáférhetővé tételének napjától számítva - legalább tizenöt nap álljon rendelkezésre véleménye kialakításához.

ÖTÖDIK RÉSZ

A GYERMEKVÉDELMI ÉS GYÁMÜGYI IGAZGATÁS SZERVEZETE ÉS EGYES ELJÁRÁSI SZABÁLYAI⁶⁶²

XVII. Fejezet

A gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatás szervei⁶⁶³

105. § (1)⁶⁶⁴ Az e törvényben meghatározott gyámügyi feladatok, továbbá a gyermekek védelmét biztosító ellátórendszer működésének ellenőrzése állami feladat.

☞ (2)⁶⁶⁵ Az állam az (1) bekezdésben meghatározott feladatokat gyámhatóságok útján látja el.

(3)⁶⁶⁶ Az (1) bekezdésben meghatározott feladatok felügyeletét a miniszter gyakorolja.

106. §⁶⁶⁷

XVIII. Fejezet

107. §⁶⁶⁸

XIX. Fejezet

108. §⁶⁶⁹

109-117. §⁶⁷⁰

118-120. §⁶⁷¹

121. § (1)⁶⁷²

 (2)⁶⁷³ A települési önkormányzat köteles előzetesen kikérni a gyámhatóság véleményét, ha
a) személyes gondoskodást nyújtó intézményt kíván megszüntetni, illetőleg annak ellátási területét vagy az ellátási kötelezettség terjedelmét változtatja meg,

b) az ellátórendszer működését szolgáló vagyont más célra kívánja felhasználni,

c) az e törvényben vagy külön jogszabályban nem szabályozott új ellátást kíván bevezetni.

 122. §⁶⁷⁴ (1)⁶⁷⁵ Az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a 95. § szerinti állami ellátási kötelezettségnek intézmény fenntartásával, vagy - a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás kivételével - az intézményt működtető fenntartóval létrejött ellátási szerződés megkötésével tehet eleget.

(2) Az (1) bekezdés szerinti intézmény létrehozásához, átszervezéséhez és megszüntetéséhez, valamint az (1) bekezdés szerinti ellátási szerződés megkötéséhez, módosításához és megszüntetéséhez a miniszter jóváhagyása szükséges. A miniszter ezen jogkörében a 96. § (6) bekezdése szerinti értékelésben foglaltak figyelembevételével, a személyes gondoskodást nyújtó ellátás iránti helyi szükségletek alapján dönt.

XX. Fejezet

A gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatás főbb szabályai

123. §⁶⁷⁶

124. §⁶⁷⁷

125. §⁶⁷⁸ (1) Bármely települési önkormányzat képviselő-testülete az arra rászoruló gyermek részére rendkívüli gyermekvédelmi támogatást biztosít, ha ennek hiányában a késedelem a gyermek életét, testi épségét veszélyeztetné. Az ellátást biztosító települési önkormányzat haladéktalanul értesíti az illetékes települési önkormányzatot, amelytől követelheti a kifizetett támogatás megtérítését.

(2)-(14)⁶⁷⁹

126. §⁶⁸⁰

Egyéb eljárási szabályok

 127. § (1)⁶⁸¹ A gyámhatóság - ha jogszabály másképp nem rendelkezik - a hatáskörébe tartozó ügyekben az eljárást hivatalból is megindíthatja.

(2)⁶⁸² A gyámhatósági eljárásban a 128. § (2)-(3) bekezdése szerinti esetekben kizárt elektronikus úton a kapcsolattartás.

(3)⁶⁸³ A 15. § (1)-(4) bekezdése szerinti ellátásokkal és intézkedésekkel kapcsolatos eljárásokban hirdetményi úton történő közlésnek nincs helye. A 15. § (1)-(4) bekezdése szerinti ellátásokkal és intézkedésekkel kapcsolatos eljárásokban azokban az esetekben, amikor a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény szerint hirdetményi közlésnek lenne helye, kézbesítési ügygondnokot kell kirendelni.

(4)⁶⁸⁴ A gyámügyi és gyermekvédelmi eljárásban hozott döntés - a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatótevékenység működésének engedélyezésével és ellenőrzésével kapcsolatos döntés kivételével - nem nyilvános.

128. § (1)⁶⁸⁵ A gyámügyi eljárásban meg kell hallgatni a szülőt és más törvényes képviselőt, a gondozót, a korlátozottan cselekvőképes személyt és az ítélőképessége birtokában levő cselekvőképtelen gyermeket, továbbá minden esetben azt, akivel szemben kötelezettséget kívánnak megállapítani, valamint - szükség szerint - a gyermek más közeli hozzátartozóit. A meghallgatást mellőzni lehet, ha a meghallgatás miatti késedelem elháríthatatlan kárral vagy veszéllyel járna.

(2)⁶⁸⁶ Ha jogszabály a gyermek személyi ügyeiben a törvényes képviselő eljárását vagy nyilatkozatát írja elő, a szülői felügyeletet együttesen gyakorló mindkét szülőnek személyesen kell eljárnia, illetőleg személyesen kell nyilatkoznia.

(3)⁶⁸⁷ A kapcsolattartással, a kiskorú házasságkötésének engedélyezésével, az örökbefogadással, a családi jogállással, a szülői ház elhagyásával, a családbafogadással és a gyámsággal, gondnoksággal kapcsolatos jognyilatkozatokat csak személyesen lehet megtenni, valamint, ha a tényállás tisztázása érdekében a gyámhatóság tárgyalást tart, azon személyesen kell megjelenni.

(4)-(5)⁶⁸⁸

128/A. §⁶⁸⁹

 129. § (1)⁶⁹⁰ A települési önkormányzat képviselő-testülete, a gyámhatóság (a továbbiakban együtt: eljáró szerv) az eljárásban mindenkor vizsgálja a kérelmező állampolgárságát, jogállását, valamint személyes jogát.

(2) Az eljáró szerv az ellátásra való jogosultság elbírálásához a kérelmezőt kötelezheti arra, hogy családja vagyoni, jövedelmi viszonyairól nyilatkozzék, illetve azokat igazolja.

(3) A gyermek szülője és más törvényes képviselője, gondozója kötelezhető arra, hogy saját vagy gyermeke egészségi állapotáról, munkavégzéséről, tanulói, hallgatói jogviszonyáról nyilatkozzék, azokat igazolja.

 (4)⁶⁹¹ A gyámhatóság eljárása során kezdeményezheti az illetékes háziorvosnál - súlyos veszélyeztetés esetén bármely orvosnál - betegsége, illetve szenvedélybetegsége következtében állandóan vagy időszakosan kóros elmeállapotú szülő vagy más törvényes képviselő, illetve a gyermekkel együtt élő más hozzátartozó orvosi vizsgálatát.

130. § (1) Ha az eljáró szerv a kérelmező vagyoni, szociális, egészségügyi, kulturális, lakás- vagy egyéb körülményeinek tisztázására helyszíni szemlét tart, az ügyre vonatkozó lényeges nyilatkozatokat és a megállapításokat jegyzőkönyvben (a továbbiakban: környezettanulmány) rögzíti.

(2) Az eljáró szerv az eljárásban felhasználhat más hatóság, illetőleg családvédelemmel foglalkozó más szerv vagy személy által készített környezettanulmányt is, feltéve, hogy annak elkészítése óta 6 hónap még nem telt el.

 (3)⁶⁹² A gyámhatóság megkereshet más gyámhatóságot, hogy a kérelmezőnek az (1) bekezdésben megjelölt körülményeiről készítsen környezettanulmányt.

(4) Az eljáró szerv a bíróság és az ügyészség megkeresésére környezettanulmányt készít.

(5) Az ellátásban részesülő az ellátásra való jogosultság feltételeit érintő lényeges tények, körülmények megváltozásáról 15 napon belül értesíti az eljáró szervet.

(6)⁶⁹³

130/A. §⁶⁹⁴ A gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén

a) a hatóság és az ügyfél bármilyen módon tarthat kapcsolatot,

b) ha környezettanulmányra van szükség, azt haladéktalanul el kell készíteni,

c) a helyszíni szemle a lezárt terület, épület, helyiség felnyitásával, az ott tartózkodó személyek akarata ellenére is megtartható.

131. § (1) A helyi önkormányzat hatáskörébe tartozó ellátásoknál az igazolás és a nyilatkozat tartalmát, benyújtásának részletes szabályait, az elbírálás részletes szempontjait, a jövedelemszámításnál irányadó időszakot a helyi önkormányzat rendeletben szabályozza.

(2)⁶⁹⁵ A jövedelemszámításnál irányadó időszak - ha a törvény másképpen nem rendelkezik - az Szt. 10. §-ának (2)-(5) bekezdése szerint kerül megállapításra.

(3) A pénzügyi és természetbeni ellátás - jogerős megállapítása esetén - a kérelem benyújtásától esedékes.

☞ (4)⁶⁹⁶ Ha a helyi önkormányzat vagy jegyzője, a gyámhatóság hivatalos tudomása vagy környezettanulmány lefolytatása alapján a kérelmező életkörülményeire tekintettel a 129. § (2) bekezdése szerinti jövedelemnyilatkozatban foglaltakat vitatja, felhívhatja a kérelmezőt az általa lakott lakás, illetve saját és vele közös háztartásban élő közeli hozzátartozója tulajdonában álló vagyon fenntartási költségeit igazoló dokumentumok benyújtására. Abban az esetben, ha a fenntartási költségek meghaladják a jövedelemnyilatkozatban szereplő jövedelem 70%-át, a valós jövedelem az igazolt fenntartási költségek figyelembevételével kerül megállapításra.

☞ (5)⁶⁹⁷ A települési önkormányzat képviselő-testülete, illetve a gyámhatóság megkeresésére az állami adóhatóság tizenöt napon belül köteles közölni a pénzbeli ellátást igénylő szülő vagy más törvényes képviselő, valamint - írásbeli felhatalmazás alapján - az egy főre jutó havi jövedelem kiszámításánál figyelembe veendő, a 19. § (4) bekezdése szerinti közeli hozzátartozó személyi jövedelemadójának alapját.

132. § (1) Ha az ügyben a gyermek személyiségével kapcsolatos jelentős tény vagy körülmény megítéléséhez különleges szakértelem szükséges, szakértőként elsősorban nevelési tanácsadót, szakértő- és rehabilitációs bizottságot, pszichiátriai szakellátó intézményt vagy családvédelemmel foglalkozó szervet, illetve szakértői névjegyzékbe felvett személyt kell megkeresni.

☞ (2)⁶⁹⁸ Az (1) bekezdésben meghatározott esetben gyámhatóság arra kötelezi a szülőt, a törvényes képviselőt vagy az egyéb ügyfelet, hogy a gyermekkel keresse fel a szakértőként kirendelt szervet vagy személyt, és közreműködésével, szakértői vizsgálaton való részvételével járuljon hozzá a szakértői vizsgálat eredményességéhez.

(3)⁶⁹⁹ Abban a kérdésben, hogy a gyermek testi, érzékszervi, értelmi, beszéd vagy más fogyatékoságban szenved, továbbá, hogy a gyermek beilleszkedési, tanulási, magatartási rendellenességgel küzd, az Nktv. szerinti szakértői bizottság, illetve nevelési tanácsadó ad véleményt.

(4)⁷⁰⁰ Az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett és súlyos pszichés vagy disszociális tüneteket mutató, illetve pszichoaktív szerekkel küzdő gyermek ellátására, az ellátás módjára, formájára a megyei, fővárosi, valamint az országos gyermekvédelmi szakértői bizottság tesz javaslatot. A szakértői bizottság eljárásának részletes szabályait külön jogszabály határozza meg.

(5)⁷⁰¹ Az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthonában az Szt.-ben meghatározott feltételek szerint helyezhetők el gyermekek.

☞ (6)⁷⁰² A gyermek és hozzátartozói közötti kapcsolattartás szabályozása vagy annak végrehajtása iránti eljárásban felmerülő konfliktus megoldására a gyámhatóság kezdeményezheti a konfliktusnak közvetítői (mediációs) eljárás keretében történő rendezését. A közvetítő eljárás rendjét külön jogszabály szabályozza.

133. § (1) Az e törvényben meghatározott feltételek hiányában vagy az e törvény rendelkezéseinek megsértésével nyújtott ellátást meg kell szüntetni.

(2) Az ellátást jogosulatlanul és rosszhiszeműen igénybe vevőt kötelezni kell a pénzbeli ellátás visszafizetésére, természetbeni ellátás esetén a pénzegyenérték megfizetésére, személyes gondoskodást nyújtó ellátás esetén az intézményi térítési díj összegének megfizetésére (a továbbiakban: megtérítés).

(3) A folyamatosan nyújtott ellátás megtérítését legfeljebb egy évre visszamenőlegesen lehet elrendelni.

(4) Az ellátás megtérítését az eljáró szerv az igénybevétel jogosulatlanságáról való tudomásszerzéstől számított 3 hónapon belül rendelheti el. Nem lehet a megtérítést elrendelni, ha az igénybevételtől, illetve az ellátás megszűnésétől egy év már eltelt.

(5)⁷⁰³ Az eljáró szerv a megtérítést méltányosságból elengedheti, csökkentheti, illetve részletfizetést engedélyezhet, ha a visszafizetésre kötelezett személy családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének kétszeresét.

133/A. §⁷⁰⁴ (1) A gyámhatósági eljárás költségeit - a (2)-(5) bekezdésben foglaltak kivételével - az eljáró szerv viseli. A gyermekvédelmi gondoskodással kapcsolatos hatósági ügyekben az eljárás költségeit minden esetben az eljáró szerv viseli.

(2) Ha az eljárást azért kellett megindítani, mert jogsértés történt, az eljárás költségeit az viseli, akinek a jogsértés felróható.

(3) Az eljárás költségeit az ügyfél viseli

- a) az örökbefogadási ügyekben,
- b) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének százszorosát meghaladó értékhatárú, kérelemre induló vagyoni ügyekben,
- c) a kapcsolattartási ügyekben.

(4) A (3) bekezdés szerinti ügyekben szakértő kirendelése esetén a gyámhatóság az ügyfelet a szakértői díj megelőlegezésére kötelezheti.

(5) Ha az eljárásban közreműködők hibájából merültek fel költségek, azokat az viseli, akinek a költségek felmerülése felróható.

(6)⁷⁰⁵ A más szerv eljárásában történő képviselőre kirendelt ügygondnok, eseti gondnok munkadíját és költségeit - a (11) bekezdésben foglaltak kivételével - a kirendelést kérelmező szerv fizeti meg.

 (7)⁷⁰⁶ A gyámhatóság által kiszabott, illetve megállapított eljárási költség és a kapcsolattartás megfiúsítása folytán keletkezett igazolt költségek meg nem térült összegét adók módjára kell behajtani az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint.

 (11)⁷⁰⁷ Az eseti gondnok munkadíját és költségeit a gyámhatóság fizeti meg, ha az

- a) hagyatéki eljárásban vagy
 - b) bírósági végrehajtási eljárásban
- merült fel és e költség másra át nem hárítható.

133/B. §⁷⁰⁸ A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtására irányuló eljárásban hozott valamennyi döntés ellen fellebbezésnek van helye. A kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtására irányuló eljárásban előterjesztett fellebbezésnek halasztó hatálya van.

HATODIK RÉSZ

EGYÉB RENDELKEZÉSEK

XXI. Fejezet

Adatkezelés

Általános szabályok

134. § (1)⁷⁰⁹ A gyermekek védelmét biztosító feladat- és hatáskört gyakorló állami és nem állami szerv (a továbbiakban: adatkezelő szerv) az e törvényben szabályozott feladatai ellátásához a 135-136. §-ban felsorolt adatkörben, az ott meghatározott célok teljesüléséhez elengedhetetlenül szükséges személyes adatokat kezelheti.

(2) Az adatkezelő szerv gondoskodik arról, hogy a személyes adatok védelmének biztosítása érdekében

a) az érintett - ha törvény kivételt nem tesz - az adataihoz hozzáférhessen, illetve gyakorolhassa a helyesbítéshez vagy a törléshez való jogát,

b) a tárolt adatokat töröljék, ha azok oka e törvény rendelkezése szerint megszűnt.

(3) Az adatkezelő szerv biztosítja az adatok védelmét a véletlen vagy szándékos megsemmisítéssel, megsemmisüléssel, megváltoztatással, nyilvánosságra kerüléssel szemben, és azt, hogy azokhoz arra jogosulatlan szerv vagy személy ne férjen hozzá.

(4) E törvény felhatalmazása alapján az adatkezelésre jogosult szerv a kezelt adatokat személyes azonosító adatok nélkül statisztikai célra felhasználhatja, azokból statisztikai célra adatot szolgáltatathat.

(5)⁷¹⁰ A hatáskört gyakorló szerv

a) a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatási eljárás során az eljárása alá vont ügyfélre ismert természetes személyazonosító adatainak közlésével, az ügyfélre vonatkozó a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 11. §-a (1) bekezdésének a)-e), g)-h), k) és m) pontja szerinti adatai tekintetében egyedi adatszolgáltatást kérhet a jogosultság megállapításához, illetve a hatósági intézkedések megtételéhez a polgárok személyi adatait és lakcímét

nyilvántartó szervtől, amely adatokat a hatáskört gyakorló szerv az eljárása jogerős befejezéséig kezelhet azzal, hogy az átvett adatokat a hatáskört gyakorló szerv nem továbbíthatja,

b) a gyámsággal és a gondnoksággal kapcsolatos ügyekben, valamint a kiskorúak vagyoni ügyeiben - vagyoni érdekei védelmében - a gyámság, gondnokság alatt álló, illetve a kiskorú személy valamennyi ingatlanára vonatkozóan a tulajdoni lapon szereplő adatokról adatszolgáltatást kérhet az ingatlanügyi hatóságtól.

(6)²¹¹ A személyes adatok felhasználására a miniszter, a helyi önkormányzat, a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatási hatáskört, illetve szociális hatáskört gyakorló szerv, a személyes gondoskodást nyújtó személy és intézmény, közoktatási és felsőoktatási intézmény, az ügyészség, a nyomozó hatóság, az ingatlan-nyilvántartási szerv, valamint pénzügyi hatóság és bíróság jogosult e törvényben meghatározott módon és mértékben.

(7)²¹²

135. § (1)²¹³ A 15. § (1)-(4) bekezdéseiben meghatározott ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során az e törvényben meghatározott jogok érvényesülésének elősegítése céljából a (2) bekezdésben meghatározott adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek (16. §),

b)²¹⁴

c)²¹⁵ a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,

d) a helyettes szülő, nevelőszülő,

e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,

f)²¹⁶ az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,

g)²¹⁷ a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

(2)²¹⁸ Az (1) bekezdés szerinti szervek jogosultak

a) a gyermek

aa)²¹⁹ személyazonosító adatainak és társadalombiztosítási azonosító jelére vonatkozó,

ab) anyanyelvére vonatkozó,

ac) családi jogállására vonatkozó,

ad) veszélyeztetettségének megállapításához szükséges és elégséges adatainak, így különösen vagyoni helyzetére, környezetére, élelmezésére, ruházatára, lakhatási viszonyaira vonatkozó,

ae) megfelelő ellátásához, gondozásához szükséges és elégséges adatainak, így különösen a személyiségére, magatartására, személyes kapcsolataira, szokásaira, tanulmányi eredményeire, neveltségi állapotára vonatkozó,

af) egészségi állapotára vonatkozó,

ag) büntetlen előéletére, illetve a vele kapcsolatos hatósági, bírósági eljárásokra, határozatokra vonatkozó,

ah) kóros szenvedélyére vonatkozó,

ai)²²⁰ áldozattá válásának körülményeire vonatkozó, a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Ást.) 16. § (2) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott;

b) a szülő, törvényes képviselő, helyettes szülő, nevelőszülő

ba) személyazonosító,

bb) vagyoni helyzetére, munkahelyére, iskolai végzettségére, kapcsolataira vonatkozó,

bc) gyermekneveléssel összefüggő, így különösen életvezetésére, nevelési magatartására vonatkozó,

bd) egészségi állapotára vonatkozó,

be) büntetlen előéletére vonatkozó,

bf)²²¹ áldozattá válásának körülményeire vonatkozó, az Ást. 16. § (2) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott;

c) a gyermek

ca) testvéreinek személyazonosító,
cb) saját gyermekének személyazonosító,
cc) kapcsolattartásra jogosult hozzátartozójának személyazonosító,
cd) lakóhelyén életvitelszerűen tartózkodó személyek személyazonosító és személyes körülményeire vonatkozó,

ce) sorsának megtervezése szempontjából jelentőséggel bíró személyek, így különösen a korábbi gondozók, szomszédok elérhetőségére vonatkozó,

cf)⁷²² háziorvosának, védőnőjének, amennyiben óvodai, iskolai nevelésben részesül, a nevelési-oktatási intézmény vezetőjének elérhetőségére vonatkozó adatainak a kezelésére.

(3)⁷²³ A személyes gondoskodást nyújtó (1) bekezdésben meghatározott szervek és személyek a gyermek nevelkedésének megtervezését az (1) és (2) bekezdésben meghatározott adattartalmú - külön jogszabályban meghatározott - környezettanulmány, elhelyezési javaslat, egyéni elhelyezési terv, egyéni gondozási-nevelési terv alapján végzik. A (2) bekezdésben meghatározott adatkörök pontos tartalmát a külön jogszabály szerinti gyermekvédelmi nyilvántartás rögzíti.

☞ (4)⁷²⁴ A gyermekjóléti szolgálat, és a gyámhatóság a 15. § (2)-(4) bekezdésben meghatározott ellátások nyújtása, illetve intézkedések alkalmazása során a (2) bekezdésben meghatározott adatokon túl

a) a gyermek, illetve a fiatakorú által elkövetett bűncselekményre,

b) a szülő vagy más törvényes képviselő által a gyermek sérelmére elkövetett bűncselekményre,

c)⁷²⁵ a Polgári Törvénykönyv szerinti hozzátartozó, vagy a közös háztartásban rendszeresen vagy időszakonként együtt élő más személy által a gyermek sérelmére elkövetett hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható ideiglenes megelőző távoltartó határozatra vagy megelőző távoltartó határozatra

vonatkozó adatokat kezelhet.

☞ (5)⁷²⁶ A gyermekvédelmi gondoskodás biztosítása, a gyermek örökbefogadásának elősegítése és a származás megismeréséhez való jog érvényesülésének biztosítása céljából a területi gyermekvédelmi szakszolgálat és a gyámhatóság kezeli

a) a családba fogadó személy személyazonosító adatait, valamint az egészségi állapotára és a vagyoni helyzetére vonatkozó adatokat,

b) az örökbe fogadni szándékozó személy családi állapotára, fennálló házasságára, élettársi, bejegyzett élettársi kapcsolatának tényére, gyermekei számára és az arra vonatkozó adatokat, hogy kívül él egy háztartásban és gyermekei kinek a gondozásában nevelkednek (a továbbiakban együtt: családi helyzetre vonatkozó adatok), személyazonosító adatait, vagyoni helyzetére, az egészségi állapotára, Csjt. 47. §-a szerinti alkalmasságára és az örökbe fogadandó gyermekkel kapcsolatos elvárásaira vonatkozó adatokat,

c) az örökbe fogadó szülő személyazonosító adatait, családi helyzetére, egészségi állapotára, vagyoni helyzetére vonatkozó adatokat,

d) a válsághelyzetben lévő várandós anya, a vér szerinti szülő személyazonosító adatait, az egészségi állapotára vonatkozó adatokat és - önkéntes adatszolgáltatása alapján - a vagyoni helyzetére, a családi helyzetére és a terhesség eltitkolásának tényére, okára vonatkozó adatokat,

e) az örökbe adható gyermek személyazonosító adatait és az egészségi állapotára vonatkozó adatokat.

(6)⁷²⁷ Az (1) bekezdésben felsorolt szervek, illetve személyek az érintett személyazonosító adatait, valamint a gyermek (2) bekezdésben meghatározott adatait a 15. § (1)-(4) bekezdései szerinti célból egymásnak átadhatják.

☞ (7)⁷²⁸ Gyámhatóság, a gyermekjóléti szolgálat vezetője és a területi gyermekvédelmi szakszolgálat vezetője kezelheti a 135. § (2) bekezdés *ai)* és *bf)* alpontjában meghatározott adatokat. Ezeket a felsorolt szervek és személyek a 15. § (1)-(4) bekezdésében meghatározott szolgáltatások nyújtása és intézkedések megtétele vagy azok ellenőrzése, illetve az áldozatsegítő szolgálat tevékenységének elősegítése céljából egymásnak, illetve az áldozatsegítő szolgálatnak átadhatják.

(8)⁷²⁹ Az országos örökbefogadási nyilvántartást vezető szerv a gyermek belföldön történő örökbefogadásának elősegítése, az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek belföldi

örökbefogadására tett intézkedések eredménytelenségének megállapítása és a származás megismeréséhez való jog érvényesülésének biztosítása céljából kezeli

a) az örökbe adható gyermek személyazonosító adatait és az egészségi állapotára vonatkozó adatokat,

b) az örökbe fogadni szándékozó személy személyazonosító adatait, családi helyzetére, egészségi állapotára, vagyoni helyzetére, Csjt. 47. §-a szerinti alkalmasságára és az örökbe fogadandó gyermekkel kapcsolatos elvárásaira vonatkozó adatokat,

c) a válsághelyzetben lévő várandós anya, a vér szerinti szülő személyazonosító adatait, az egészségi állapotára vonatkozó adatokat és - önkéntes adatszolgáltatása alapján - a vagyoni helyzetére, családi helyzetére és a terhesség eltitkolásának tényére, okára vonatkozó adatokat.

(9)⁷³⁰ A központi hatóság az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek külföldre történő örökbefogadásának elősegítése, a külföldi örökbefogadások utánkövetése és a származás megismeréséhez való jog érvényesülésének biztosítása céljából kezeli

a) a Csjt. 49. § (3) bekezdése alapján külföldre örökbe adható gyermek személyazonosító adatait és az egészségi állapotára vonatkozó adatokat, valamint a külföldre örökbe adott gyermek személyazonosító adatait,

b) a külföldön élő örökbe fogadni szándékozó személy személyazonosító adatait, családi helyzetére, egészségi állapotára, vagyoni helyzetére, Csjt. 47. §-a szerinti alkalmasságára és az örökbe fogadandó gyermekkel kapcsolatos elvárásaira vonatkozó adatokat,

c) a külföldön élő örökbe fogadó szülő személyazonosító adatait, családi helyzetére, egészségi állapotára, vagyoni helyzetére vonatkozó adatokat,

d) a külföldre örökbe adott gyermek helyzetéről, beilleszkedéséről szóló jelentésben foglalt adatokat.

(10)⁷³¹ A területi gyermekvédelmi szakszolgálat, az országos örökbefogadási nyilvántartást vezető szerv és a központi hatóság a gyermek örökbefogadásának elősegítése céljából az (5) bekezdés *b)* és *e)* pontjában, a (8) bekezdés *a)* és *b)* pontjában, valamint a (9) bekezdés *a)* és *b)* pontjában meghatározott adatokat egymásnak átadhatják.

(11)⁷³² A területi gyermekvédelmi szakszolgálat és az országos örökbefogadási nyilvántartást vezető szerv a gyermek örökbefogadásának elősegítése céljából az (5) bekezdés *d)* pontjában és a (8) bekezdés *c)* pontjában meghatározott adatokat egymásnak átadhatják. Az önkéntes adatszolgáltatás alapján kezelhető adatok az érintett hozzájárulásával adhatók át.

135/A. §⁷³³ (1) Az örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezet a válsághelyzetben lévő várandós anya segítése, a nyílt örökbefogadások előmozdítása, az örökbefogadást elősegítő tevékenységének nyújtása, az örökbefogadás engedélyezését követően az örökbe fogadó szülőnek, az örökbe fogadott gyermeknek, a vér szerinti szülőnek segítséget nyújtó szolgáltatások és tanácsadás biztosítása, valamint az örökbe fogadott gyermek (személy) vér szerinti szülőjével való kapcsolatfelvételének elősegítése céljából kezeli

a) a válsághelyzetben lévő várandós anya, a vér szerinti szülő

aa) személyazonosító adatait,

ab) egészségi állapotára vonatkozó adatokat,

ac) - önkéntes adatszolgáltatása alapján - a vagyoni helyzetére vonatkozó adatokat,

ad) - önkéntes adatszolgáltatása alapján - a családi helyzetére vonatkozó adatokat,

ae) - önkéntes adatszolgáltatása alapján - a terhesség eltitkolásának tényére, okára vonatkozó adatokat;

b) a gyermek

ba) személyazonosító adatait,

bb) egészségi állapotára vonatkozó adatokat;

c) az örökbe fogadni szándékozó személy

ca) személyazonosító adatait,

cb) családi helyzetére vonatkozó adatokat,

cc) egészségi állapotára vonatkozó adatokat,

cd) vagyoni helyzetére vonatkozó adatokat,

ce) Csjt. 47. §-a szerinti alkalmasságára vonatkozó adatokat,

cf) örökbe fogadandó gyermekkel kapcsolatos elvárásaira vonatkozó adatokat;

d) az örökbe fogadó szülő

da) személyazonosító adatait,

db) családi helyzetére vonatkozó adatokat,

dc) egészségi állapotára vonatkozó adatokat,

dd) vagyoni helyzetére vonatkozó adatokat;

e) a gyermek törvényes képviselőjének, a válsághelyzetben lévő várandós anya törvényes képviselőjének, a vér szerinti szülő törvényes képviselőjének személyazonosító adatait.

(2) Ha az örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezet szolgáltatása megszűnik, e tényről 8 napon belül tájékoztatja a szolgáltatást igénybe vevőt. A tájékoztatásban 30 napos határidő megjelölésével felhívja a szolgáltatást igénybe vevőt a hozzá benyújtott dokumentumok átvételére. Ha a szolgáltatást igénybe vevő a dokumentumokat nem veszi át, úgy ezeket és a tevékenysége során keletkezett iratokat megküldi a működést engedélyező szervnek.

(3) A működést engedélyező szerv az örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezet szolgáltatásának további szervezése céljából kezelheti az (1) bekezdés szerinti adatokat. A működést engedélyező szerv az adatkezelés céljának megszűnését követően adatkezelését haladéktalanul megszünteti.

(4) Az örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezet az örökbefogadást elősegítő magánszervezetek tevékenységéről és működésük engedélyezéséről szóló kormányrendeletben meghatározott formában évente adatot szolgáltat a működést engedélyező szervnek - az örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezet tevékenységének ellenőrzése céljából -

a) személyazonosításra alkalmatlan módon az (1) bekezdés *a)* pontjában foglaltakról,

b) az (1) bekezdés *b)* pontjában foglaltakról.

(5) Az örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezet az örökbefogadást elősegítő magánszervezetek tevékenységéről és működésük engedélyezéséről szóló kormányrendeletben meghatározott formában - a gyermek belföldön történő örökbefogadásának elősegítése, az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek belföldi örökbefogadására tett intézkedések eredménytelenségének megállapítása és a származás megismeréséhez való jog érvényesülésének biztosítása céljából - folyamatosan továbbítja az országos örökbefogadási nyilvántartást vezető szerv számára

a) az (1) bekezdés *a)* pontja szerinti adatokat,

b) az (1) bekezdés *b)* pontja szerinti adatokat.

(6) A 69/D. § (1) bekezdésében foglalt megállapodás megszűnése esetén a benyújtott dokumentumokat a szolgáltatást igénybe vevőnek vissza kell adni.

(7) A közhasznú szervezet adatvédelmi szabályzatot készít, amely nyilvános.

136. § (1) A gyermek személyazonosító adatai, továbbá

a) az ingatlanra vonatkozó adatok az ingatlan-nyilvántartás szerveinek az ingatlantulajdonnal kapcsolatos jogot érintő változás esetén,

b) a készpénzvagyonára vonatkozó adatok a pénzügyintézetnek a gyámhatósági fenntartásos betétkönyv vagy folyószámla kezelése, illetve egyéb szerződések megkötése céljából továbbíthatók.

(2) A gyermek személyazonosító adatai, továbbá az egészségi állapotára és vagyoni viszonyaira vonatkozó adatok továbbíthatók

a) a szociális hatáskört gyakorló szervnek a szociális ellátás megállapítása,

b) a rendőrségnek, az ügyészségnek, a bíróságnak, az igazságügyi szakértőnek bűnüldözés és bűnmegelőzés, illetve bírósági eljárás lefolytatása,

c) a külföldi hatóságnak, illetve bíróságnak családi jogállás, gyermektartás, kapcsolattartás, gyámság, örökbefogadás, a gyermek érdekében tett ideiglenes intézkedés, valamint a gyermek jogellenes külföldre vitelének megszüntetése,

*d)*²³⁴ a minisztériumnak, a gyermekvédelmi ágazati irányítási tevékenység és a külön jogszabályban meghatározott központi hatósági feladatok ellátása céljából.

(3) A gyermek személyazonosító adatai és²³⁵

a)⁷³⁶ az egészségbiztosítási szervnek a gyermek társadalombiztosítási azonosító jele az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság kezdetére és megszűnésére vonatkozó bejelentéssel összefüggésben,
b) egészségügyi intézménynek az egészségi állapotra vonatkozó adatok gyógykezelés céljából,
c) a közoktatási és felsőoktatási intézménynek a tanulmányi eredményre vonatkozó adatok,
d)⁷³⁷ a közoktatási és felsőoktatási intézménynek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságra vonatkozó adatok a gyermeknek, fiatal felnőttnek járó természetbeni ellátások és kedvezmények igénybevétele céljából továbbbíthatók.

(4) A szülő és más törvényes képviselő személyazonosító adatai, továbbá az egészségi állapotára és vagyoni viszonyaira vonatkozó adatai az (1)-(3) bekezdések szerinti szerveknek átadhatók.

(5)⁷³⁸ A gyámhatóság és a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végző szervezet alkalmazottja és vezetője, a gyermek és az őt nevelő szülő, vagy más törvényes képviselő tartózkodási helyére vonatkozóan megtagadhatja a szülő tájékoztatását, illetve korlátozhatja a szülő iratbetekintési jogát, ha

a) a szülő ellen gyermeke vagy a gyermeket nevelő másik szülő sérelmére elkövetett bűncselekmény miatt büntetőeljárás van folyamatban, annak jogerős befejezéséig,

b) a szülő ellen gyermeke vagy a gyermeket nevelő másik szülő sérelmére elkövetett külön törvényben meghatározott hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható ideiglenes megelőző távoltartó határozat vagy megelőző távoltartó határozat iránti eljárás van folyamatban, a távoltartás időtartamáig.

(6)⁷³⁹ Az (5) bekezdés szerinti korlátozást a büntetőeljárás befejezésekor felül kell vizsgálni.

136/A. §⁷⁴⁰ (1) A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője a szolgáltató (intézmény) vezetőjénél kérelmezheti, hogy betekinthesse a külön jogszabály szerinti gyermekvédelmi nyilvántartásnak a gyermek vonatkozásában kitöltött adatlapjaiba, valamint - a (2) bekezdésben foglalt kivétellel - a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatónál, intézménynél keletkezett, illetve részére megküldött, a gyermekkel kapcsolatos iratba. Az iratokról kivonat vagy másolat kérhető.

(2) A közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvényben meghatározottakon túl az érintett írásbeli hozzájárulása hiányában nem lehet betekinteni a másik szülőre vonatkozó, különleges adatot tartalmazó iratba, kivéve, ha az a gyermek érdekében kezdeményezett, a gyermek védelembe vételére vagy átmeneti nevelésbe vételére irányuló gyámhatósági eljárás, illetve a gyermek elhelyezésének megváltoztatására irányuló bírósági eljárás megindításához elengedhetetlenül szükséges.

Nyilvántartások vezetése

137. § (1) Az ellátást nyújtó intézmény és személy az e törvényben előírt nyilvántartást köteles vezetni, a Országos Statisztikai Adatgyűjtési Programban, valamint a helyi önkormányzati rendeletben meghatározott adatokat köteles szolgáltatni.

(2)⁷⁴¹ A Kormány által kijelölt szerv gondoskodik a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és gyermekvédelmi tevékenységet végző és a külön jogszabályban meghatározott szakképesítéssel rendelkező személy adatai működési nyilvántartásának az Szt.-ben meghatározottak szerinti vezetéséről.

(3)⁷⁴² A Kormány által kijelölt szerv - külön jogszabályban meghatározottak szerint - országos nyilvántartást vezet a szolgáltató tevékenységet végző szolgáltatókról, intézményekről, helyettes szülői és nevelőszülői hálózatokról. A nyilvántartás adattartalma nyilvános.

(4)⁷⁴³ A nyilvántartás eszköze lehet minden olyan adattároló eszköz vagy módszer, amely biztosítja a 134. § (3) bekezdése szerinti védelmet.

 138. § (1)⁷⁴⁴ A gyámhatóság, illetve a 18. § (1) bekezdés b) pontja és (2) bekezdése szerinti ellátás esetében a jegyző az ellátásra való jogosultság megállapításához, megváltoztatásához és megszüntetéséhez nyilvántartást vezet. A nyilvántartás tartalmazza

a)⁷⁴⁵ a gyermek, a szülő vagy más törvényes képviselő, illetve tartásra köteles személy személyazonosító adatait és a gyermek társadalombiztosítási azonosító jelét,

b)²⁴⁶ a 4. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti személy esetében a Magyarországon tartózkodás jogcímét, hozzátartozó esetén a rokon kapcsolatot,

c)²⁴⁷ a jogosultsági feltételekre és az azokban bekövetkezett változásokra vonatkozó adatokat,

d)²⁴⁸ az ellátással kapcsolatos döntéseket,

e)²⁴⁹ a jogosultság megállapításához szükséges jövedelmi adatokat.

(2)²⁵⁰ A gyámhatóság nyilvántartást vezet a hatósági intézkedéssel védelembe vett gyermekekről. A nyilvántartás tartalmazza

a) az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott adatokat,

b) a gyermek egészségi és neveltségi állapotára vonatkozó adatokat,

c) a hatósági intézkedésre vonatkozó döntést, annak időpontját,

d) a hatósági intézkedés felülvizsgálatának időpontját és eredményét.

(3)²⁵¹ A gyámhatóság nyilvántartást vezet a szülő adatai nélkül anyakönyvezett gyermekekről az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott adatok mellett a hatósági eljárásra vonatkozó döntésről.

(4)²⁵² A gyámhatóság nyilvántartást vezet az általa engedélyezett gyermekjóléti szolgáltató tevékenységről és az ellenőrzéssel kapcsolatos döntésről.

139. § (1)²⁵³ A személyes gondoskodásban részesülő személyekről az ellátó személy vagy az intézmény vezetője nyilvántartást vezet. A nyilvántartás tartalmazza

a) a 138. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott adatokat,

b) az ellátás igénybevételének és megszűnésének időpontját,

c)²⁵⁴ a térítési díj fizetési kötelezettség teljesítésére, elmaradására, behajtására, illetve elévülésére vonatkozó adatokat.

(1a)²⁵⁵ Az állami fenntartó nyilvántartást vezet a gondozásdíj-fizetési kötelezettség teljesítésére, elmaradására, behajtására, illetve elévülésére vonatkozó adatokról.

(2)²⁵⁶ A Kormány által kijelölt szerv a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások finanszírozásának ellenőrzése céljából nyilvántartást vezet. A nyilvántartás tartalmazza

a) a személyes gondoskodásban részesülő személy

aa) személyazonosító adatait,

ab) hontalan jogállására, a szabad mozgás és tartózkodás jogára vonatkozó adatot,

ac) társadalombiztosítási azonosító jelét,

b) a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás vagy gyermekvédelmi szakellátás formáját, igénybevételének és megszűnésének időpontját,

c) az intézmény, szolgáltató, hálózat ágazati azonosító jelét,

d) a finanszírozás, támogatás költségvetési törvény szerinti jogcímét és feladatmutatóját,

e)²⁵⁷ hatósági döntéssel elhelyezett gyermek, illetve fiatal felnőtt esetén

ea) a határozatot hozó szerv nevét, a határozat számát, keltét, jogerőre emelkedésének napját,

eb) a hatósági döntés jellegét (ideiglenes hatályú elhelyezés, átmeneti nevelésbe vétel, tartós nevelésbe vétel, utógondozói ellátás elrendelése),

ec) a gyermek ellátási szükségletét,

ed) a gyermek gondozási helyét, a fiatal felnőtt ellátásának helyét, a gyermek hatósági döntéssel elrendelt nevelőszülői elhelyezése, illetve a fiatal felnőtt nevelőszülőnél nyújtott utógondozói ellátása esetén a nevelőszülő nevét és címét,

ee)²⁵⁸ a gyermek, fiatal felnőtt ügyében eljárni illetékes területi gyermekvédelmi szakszolgálat nevét és KSH azonosító kódját,

f)²⁵⁹ a fiatal felnőtt hatósági döntéssel elrendelt utógondozása esetén

fa) a határozatot hozó szerv nevét, a határozat számát, keltét, jogerőre emelkedésének napját,

fb) a hatósági döntés jellegét (utógondozás elrendelése, otthonteremtési támogatás igénybevétele miatti utógondozás elrendelése).

(3)²⁶⁰ Nem kell a (2) bekezdés szerinti nyilvántartásba venni az adatokat

a)²⁶¹ alternatív napközbeni ellátás esetén,

b) házi gyermekfelügyelet esetén,

c) gyermekjóléti szolgáltatás esetén, ha a gyermekjóléti szolgáltatás nyújtása az első találkozást követően tett intézkedéssel lezárható,

d) a gyermekjóléti központ speciális szolgáltatásai közül az utcai és lakótelepi szociális munka, a kórházi szociális munka és a készenléti szolgálat esetén,

e)²⁶² a területi gyermekvédelmi szakszolgálat által nyújtott, a 60. §-ban, a 62-65. §-ban, a 66. § (1) és (2) bekezdésében, a 66. § (3) bekezdés a) és d)-f) pontjaiban meghatározott szolgáltatások, ellátások esetén.

(4)²⁶³ A (2) bekezdés szerinti nyilvántartásból a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás és gyermekvédelmi szakellátás igénybevételének megszűnésétől számított öt év elteltével törölni kell az adott személyre vonatkozó adatokat. A nyilvántartásból - ha törvény eltérően nem rendelkezik - adat nem továbbítható.

(5)²⁶⁴ A (2) bekezdés szerinti nyilvántartás vezetése céljából a Kormány által kijelölt szerv a (2) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározott adatok szolgáltatását kérheti a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátást, gyermekvédelmi szakellátást nyújtó személyektől vagy intézményektől.

(6)²⁶⁵ A (2) bekezdés szerinti nyilvántartás adatait a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások finanszírozásának ellenőrzése céljából elektronikus úton továbbítani kell a kincstárnak.

(7)²⁶⁶ A (2) bekezdés szerinti nyilvántartásból adatot kérhet a működést engedélyező szerv a működési engedélyezésre és a hatósági ellenőrzésre vonatkozó eljárása lefolytatása céljából.

☞ **140. §** (1) A gyámhatóság nyilvántartást vezet²⁶⁷

a) az általa megállapított és folyósított pénzbeli ellátásokról,

b)²⁶⁸ az ideiglenes hatállyal elhelyezett, valamint az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermekekről, a gyámság és gondnokság alatt állókról a 139. § (1) bekezdésében meghatározott adattartalommal,

☞ c)²⁶⁹ az a) és b) pontban megjelölt személyek, valamint a gyermekek minden olyan vagyonáról, amely nem tartozik a szülő kezelésébe, amelyet a gyámhatóság rendszeres felügyelete alá vont, vagy amelyet a gyámhatósághoz beszolgáltattak,

d) a vagyonnal rendelkező gyermekről a bekövetkező nagykorúsága szerint.

☞ (2)²⁷⁰ A Kormány által kijelölt gyámhatóság az ideiglenes hatállyal elhelyezett külföldi állampolgárságú gyermekekről - ide nem értve a 4. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti személyt - nyilvántartást vezet és az abban szereplő adatokról, valamint az azokban bekövetkezett változásokról rendszeresen tájékoztatja a minisztert. A nyilvántartás tartalmazza a 139. § (1) bekezdésében meghatározott adatokat.

☞ (3)²⁷¹ A gyámhatóság egységes nyilvántartást vezet az általa engedélyezett gyermekvédelmi szolgáltatásokról és az ellenőrzéssel kapcsolatos döntésekről. A nyilvántartás adattartalma nyilvános.

(4)²⁷²

141. § (1) A területi gyermekvédelmi szakszolgálat vezetője nyilvántartást vezet

a)²⁷³ a nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy fogyatékosok és pszichiátriai betegek otthonában elhelyezett gyermekekről és az üres férőhelyekről,

b)²⁷⁴ az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek ellátását biztosító nevelőszülőkről, gyermekotthonokról,

c)²⁷⁵ az örökbefogadhatónak nyilvánított, illetve örökbefogadható gyermekekről, valamint az örökbefogadásra váró szülőkről a 135. § (5) bekezdés b) és e) pontjában meghatározott adattartalommal,

d) az általa kijelölt, eseti gondnoki és hivatásos gyámi feladatokra kirendelhető személyekről,

e)²⁷⁶ az állami és nem állami fenntartó által működtetett intézményben, illetve nevelőszülőnél ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek, továbbá az utógondozói ellátásban, illetve utógondozásban részesülő fiatal felnőtt gondozási napjairól.

(2) Az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott nyilvántartásokról - a titkos örökbefogadás kivételével - a területi gyermekvédelmi szakszolgálat kérelemre tájékoztatja a szülőket, valamint az örökbefogadásra váró szülőket.

☞ (3)²⁷⁷ A területi gyermekvédelmi szakszolgálat negyedévente tájékoztatja a gyámhatóságot az (1) bekezdés a)-b) és d) pontjaiban meghatározott nyilvántartásokról és az abban bekövetkező változásokról.

(4)⁷⁷⁸ A területi gyermekvédelmi szakszolgálat folyamatosan továbbítja az (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott nyilvántartásokban szereplő adatokat és az azokban bekövetkező változásokat az országos örökbefogadási nyilvántartás számára.

141/A. §⁷⁷⁹ A Kormány által kijelölt szerv országos jelentési rendszert működtet. A fenntartó az országos jelentési rendszer számára köteles bejelenteni a külön jogszabályban meghatározott adatokat.

141/B. §⁷⁸⁰ (1) Az örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezet az örökbe fogadni szándékozó személyekről és az örökbe fogadandó gyermekekről - a nyílt örökbefogadások előmozdítása és az örökbefogadást elősegítő tevékenysége nyújtása céljából - nyilvántartást vezet.

(2) A nyilvántartás tartalmazza

a) az örökbe fogadni szándékozó személy

aa) személyazonosító adatait,

ab) Csjt. 47. §-a szerinti alkalmasságára vonatkozó adatokat,

ac) örökbe fogadandó gyermekkel kapcsolatos elvárásaira vonatkozó adatokat,

b) az örökbe fogadandó gyermek

ba) személyazonosító adatait,

bb) egészségi állapotára vonatkozó adatokat.

(3) A (2) bekezdés szerinti adatok a szolgáltatást igénybe vevővel való megállapodás megkötését követően haladéktalanul bekerülnek a nyilvántartásba.

(4) Az örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezet az adatkezelés céljának megszűnését követően haladéktalanul törli a nyilvántartásból az érintettre vonatkozó adatokat.

141/C. §⁷⁸¹ (1) Az országos örökbefogadási nyilvántartást vezető szerv a gyermek belföldön történő örökbefogadásának elősegítése, az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek belföldi örökbefogadására tett intézkedések eredménytelenségének megállapítása és a származás megismeréséhez való jog érvényesülésének biztosítása céljából országos örökbefogadási nyilvántartást vezet.

(2) Az országos örökbefogadási nyilvántartás a gyermek, az örökbe fogadni szándékozó személy és a válsághelyzetben lévő várandós anya, a vér szerinti szülő 135. § (8) bekezdésében meghatározott adatait tartalmazza.

(3) Az országos örökbefogadási nyilvántartásból

a) az országos örökbefogadási nyilvántartást vezető szerv közreműködésével létrejött örökbefogadások esetén az örökbe fogadott gyermek nagykorúságától számított 50 év elteltével,

b) az *a)* pont alá nem tartozó esetekben az adatkezelés céljának megszűnését követően haladéktalanul

törölni kell az adatokat.

141/D. §⁷⁸² (1) A központi hatóság az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek külföldre történő örökbefogadásának elősegítése, a külföldi örökbefogadások utánkövetése és a származás megismeréséhez való jog érvényesülésének biztosítása céljából nyilvántartást vezet a Csjt. 49. § (3) bekezdése alapján külföldre örökbe adható gyermekről és a külföldre örökbe adott gyermekről, a külföldön élő örökbe fogadni szándékozó személyről és a külföldön élő örökbe fogadó szülőről a 135. § (9) bekezdés *a)*-*c)* pontjában meghatározott adattartalommal.

(2) Az (1) bekezdés szerinti nyilvántartásból

a) a központi hatóság közreműködésével létrejött örökbefogadások esetén az örökbe fogadott gyermek nagykorúságától számított 50 év elteltével,

b) az *a)* pont alá nem tartozó esetekben az adatkezelés céljának megszűnését követően haladéktalanul

törölni kell az adatokat.

142. § (1)⁷⁸³ Ha törvény másképp nem rendelkezik, a 138. §, a 139. § (1) bekezdése, a 140. § és a 141. § szerint vezetett nyilvántartásból - a jogosultság megszűnésétől, illetve a gyermek nagykorúságától számított 25 év elteltével - törölni kell az adott személyre vonatkozó adatokat.

 (2)⁷⁸⁴ Az adatkezelésre és a nyilvántartások vezetésére vonatkozó rendelkezések az irányadóak a személyes gondoskodás megszervezésének a nem állami szerv által az önkormányzattól történő

átvállalása, illetve a törvény által nem szabályozott, az önkormányzat képviselő-testülete vagy a gyámhatóság feladat- és hatáskörébe tartozó ellátásokról vezetett nyilvántartás esetén is.

(3)⁷⁸⁵ Az adatkezelésre törvényben feljogosított szerveken kívül a 137. § (2) bekezdése, a 138. §, a 139. §, a 140. § (1) és (2) bekezdése, a 141. § és a 141/B-141/D. §-ok szerinti nyilvántartások adatainak megismerésére jogosult

- a) a rá vonatkozó adatok tekintetében az érintett személy és törvényes képviselője,
- b) - az adatok megismeréséhez fűződő jogos érdek igazolásával - az egymásra vonatkozó adatok tekintetében a gyermek és a szülő,
- c) - az adatok megismeréséhez fűződő jogos érdek igazolásával - a szülőre vonatkozó adatok tekintetében a másik szülő.

XXII. Fejezet

A gyermekek védelmének főbb finanszírozási szabályai

143. § (1) A gyermekvédelmi rendszer működéséhez szükséges pénzügyi fedezetet a központi költségvetés és az önkormányzat hozzájárulása biztosítja, amit az igénylő által fizetendő térítési és gondozási díj egészít ki.

(2) Az állam hozzájárul az önkormányzat által megállapított és folyósított pénzbeli és természetbeni ellátások kiadásaihoz, valamint a helyi önkormányzat által fenntartott, a személyes gondoskodás keretébe tartozó ellátási formák működési és fejlesztési költségeihez.

(3) Az állam a helyi önkormányzatok feladatainak ellátásához

☞ a)⁷⁸⁶ az állandó lakos után járó differenciált szociális és gyermekjóléti központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatással,

☞ b)⁷⁸⁷ a fenntartott intézményben ellátott gyermekek után járó központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatással,

☞ c)⁷⁸⁸

d) kötött felhasználású támogatásokkal járul hozzá.

☞ (4)⁷⁸⁹ A (3) bekezdés a) pontja szerinti támogatás összege a települési önkormányzat területén élő lakosság szociális helyzete, valamint az állandó lakosú gyermek száma szerint eltérő. A differenciálás alapjául szolgáló mutatókat évente a költségvetési törvény rögzíti.

☞ (5)⁷⁹⁰ A központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatással történő támogatás szakmai céloknak megfelelő módját és mértékét a költségvetési törvény határozza meg.

144. § (1)⁷⁹¹ A gyermektartásdíj megelőlegezésének, valamint az otthonteremtési támogatásnak a teljes fedezetét a központi költségvetés előleg nyújtásával biztosítja.

(2) Szakmai programok meghirdetésével kell elősegíteni a helyi önkormányzat részére meghatározott ellátási formák létrehozásának, valamint olyan mértékű fejlesztésének és korszerűsítésének támogatását, amely lehetővé teszi az önkormányzat az e törvényben előírt kötelezettségének teljesítését.

☞ **145. § (1)**⁷⁹² A központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatásra jogosult a jogerős működési engedéllyel gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végző, közfeladatot ellátó egyházi és - külön törvényben meghatározott - nem állami fenntartó.

☞ (2)⁷⁹³ Az állami, egyházi és nem állami fenntartó központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatásra való jogosultságának feltétele a

a) személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátást nyújtó új szolgáltatóknak, intézménynek, hálózatnak,

b)⁷⁹⁴ gyermekek napközbeni ellátása és - az 51. § (4)-(9) bekezdés szerinti ellátás kivételével - a gyermekek átmeneti gondozása esetében az új férőhelyeknek a gyermekjóléti szolgáltatások területi lefedettségét figyelembe vevő, külön jogszabály szerinti finanszírozási rendszerbe történő befogadása.

(2a)⁷⁹⁵ A (2) bekezdés alkalmazásában új szolgáltatónak, intézménynek, hálózatnak, illetve férőhelyszámnak az minősül, amelyre a fenntartó 2011. december 31-én nem rendelkezett jogerős működési engedéllyel és a gyermekjóléti szolgáltatások területi lefedettségét figyelembe vevő finanszírozási rendszerbe nem nyert még befogadást.

☞ (2b)⁷⁹⁶ A (2a) bekezdés szerinti esetben a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatás a külön jogszabály szerinti finanszírozási rendszerbe történő befogadás nélkül is jár, ha

- a) a változás a működési engedély módosítását nem teszi szükségessé,
- b) a működési engedély módosítását kizárólag fenntartóváltás teszi szükségessé.

(2c)⁷⁹⁷ A külön jogszabály szerinti finanszírozási rendszerbe a rendelkezésre álló kapacitástól függetlenül be kell fogadni

- a) az állami vagy önkormányzati kötelező feladatot ellátó állami fenntartót,
- b) azt a szolgáltatást, intézményt, hálózatot, férőhelyszámot, amelyre nézve a fenntartó pályázati úton elnyert európai uniós vagy hazai fejlesztési támogatásban részesül,
- c) azt a kérelem benyújtását megelőzően is érvényes működési engedélyben feltüntetett szolgáltatást, intézményt, hálózatot, férőhelyszámot, amely esetében a működési engedély módosítását kizárólag költségvetési többletkiadást nem eredményező szétválás vagy egyesítés, szolgáltatásforma-váltás, valamint a fenntartó intézményei, telephelyei közötti férőhelyszám-átcsoportosítás teszi szükségessé,
- d) 2012. évre vonatkozóan az igénylésben megjelölt időponttól kezdődően, illetve ha a működési engedélyben ennél későbbi időpont szerepel, az abban megjelölt időponttól kezdődően azt a szolgáltatást, intézményt, hálózatot, férőhelyszámot, amelyre a helyi önkormányzat, illetve a társulás a normatív hozzájárulások és támogatások iránti igényét 2011. év során a jogszabályoknak megfelelően benyújtotta.

☞ (3)⁷⁹⁸ A központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatásban részesülő egyházi és nem állami fenntartású gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmény a munkavállalók számára legalább a Kjt. 55-80. §-ában megállapított, a munkaidőre, pihenőidőre, előmeneteli és illetményrendszerre vonatkozó feltételeket köteles biztosítani.

☞ (4)⁷⁹⁹ A nem állami, illetve egyházi fenntartónak a külön jogszabályban meghatározott, és az általa fenntartott gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmény működéséhez biztosított központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatás - kivéve a kiegészítő támogatást - teljes összegét át kell adnia azon intézmény részére, amelyre tekintettel a támogatás megállapítására sor került.

☞ **145/A. §**⁸⁰⁰ (1)⁸⁰¹ Ha a települési önkormányzat vagy a társulás a fenntartásában működő szolgáltatót, intézményt egyházi jogi személy fenntartásába adja át, az egyházi kiegészítő támogatást a települési önkormányzat, illetve a társulás köteles a központi költségvetésnek öt éven keresztül folyamatosan, a nettó finanszírozás keretében megtéríteni.

☞ (2)⁸⁰² Ha a települési önkormányzat vagy a társulás fenntartásában működő szolgáltató, intézmény megszűnésétől számított tizenkét hónapon belül egyházi jogi személy új szolgáltatót, intézményt hoz létre, a megszűnt intézményben is végzett gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység után kifizetett egyházi kiegészítő támogatást a települési önkormányzat, illetve a társulás köteles a központi költségvetésnek öt éven keresztül folyamatosan, a nettó finanszírozás keretében megtéríteni, feltéve, hogy

a) a megszűnt és a létrehozott szolgáltatónál, intézményben ellátott gyermekeknek legalább ötven százaléka azonos, valamint

b) a megszűnt és a létrehozott intézmény - részben vagy egészben - ugyanabban az ingatlanban működik.

(3) A megtérítendő összeg megállapítása során nem vehető figyelembe a korábbi fenntartó működési engedélyében nem szereplő szolgáltató tevékenység - ide nem értve azt az esetet, ha az új szolgáltató tevékenységet a korábbi férőhelyek átminősítésével hozták létre - és férőhelyszám.

(4) Az egyházi kiegészítő támogatás megtérítéséről a kincstár külön kormányrendeletben meghatározott eljárás szerint határozatban dönt.

(5)⁸⁰³

Térítési díj

146. §⁸⁰⁴ (1) Ha e törvény másként nem rendelkezik, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátás keretében biztosított gyermekek napközbeni ellátásáért és gyermekek átmeneti gondozásáért, valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekvédelmi szakellátás keretében biztosított utógondozói ellátásért térítési díjat kell fizetni.

(2) Az e törvényben meghatározottak szerint a térítési díjat

a) az ellátást igénybe vevő nagykorú jogosult,

b) az ellátást igénybe vevő gyermek esetén a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő,

c) az ellátást igénybe vevő gondnokolt esetében a törvényes képviselő

(az *a)*-*c)* pont alattiak a továbbiakban együtt: kötelezett) az intézménynek fizeti meg.

 147. §⁸⁰⁵ (1)⁸⁰⁶ A fenntartó megállapítja a 146. § (1) bekezdése szerinti ellátások intézményi térítési díját, ami a szolgáltatási önköltség és a központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatás különbözete. Az intézményi térítési díjat több szolgáltatás és ellátás nyújtása esetében is szolgáltatásonként (ellátásonként) kell meghatározni, a közös költségelemek szolgáltatásonkénti (ellátásonkénti) közvetlen költségeinek arányában történő megosztásával.

(2) A bölcsőde esetében az intézményi térítési díjat külön meg kell határozni a gyermek gondozására, nevelésére, nappali felügyeletére és a vele történő foglalkozásra (a továbbiakban együtt: gondozására), valamint a 151. § (3) bekezdésében foglaltak szerint a gyermekétkeztetésre vonatkozóan.

(3) A szolgáltatási önköltséget a tárgyévre tervezett adatok alapján a tárgyév április elsejéig kell megállapítani. A szolgáltatási önköltség év közben egy alkalommal korrigálható, ha azt a tárgyidőszaki folyamatok indokolják.

(4) A fenntartó az intézményi térítési díjat az (1) bekezdés szerint kiszámított és külön jogszabály szerint dokumentált térítési díjnal alacsonyabb összegben is meghatározhatja.

148. §⁸⁰⁷ (1) A kötelezett által fizetendő térítési díj összegét (a továbbiakban: személyi térítési díj) az intézményvezető, a szolgáltatást vezető vagy a működtető (a továbbiakban együtt: intézményvezető) konkrét összegben állapítja meg.

(2) A bölcsődei ellátás esetében az intézményvezető a 151. § (4) bekezdés alapján megállapítja a bölcsődei ellátás keretében biztosított gyermekétkeztetésre vonatkozó személyi térítési díjat, valamint emellett - a fenntartó döntésétől függően - a bölcsődei ellátás keretében nyújtott gondozásra is megállapíthat személyi térítési díjat.

(3) Az intézményvezető a kötelezettet írásban értesíti a személyi térítési díj összegéről

a) a gyermekek napközbeni ellátása esetén a szolgáltatás, ellátás igénybevételét megelőzően,

b) a gyermekek átmeneti gondozása és utógondozói ellátás esetén legkésőbb az ellátás igénybevételétől számított harminc napon belül.

(4) A személyi térítési díj - a gyermekétkeztetés kivételével - nem haladhatja meg az intézményi térítési díj összegét. Ha az intézményi térítési díj számítása nem eredményez pozitív számot, a személyi térítési díj összege nulla.

(5)⁸⁰⁸ A személyi térítési díj összege önkormányzati intézmény esetén a fenntartó rendeletében, más fenntartó esetén a fenntartó képviseletére jogosult testület, személy írásbeli döntésében foglaltak szerint csökkenthető, illetve elengedhető, ha a kötelezett jövedelmi viszonyai ezt indokoltá teszik.

(6) Ha a kötelezett a személyi térítési díjat vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, a (3) bekezdés szerinti értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül a fenntartóhoz fordulhat.

(7) Ha a kötelezett a személyi térítési díj egyházi vagy nem állami fenntartó által megállapított összegét vitatja, a bíróságtól kérheti a személyi térítési díj megállapítását. A bíróság jogerős határozatáig a korábban megállapított személyi térítési díjat kell megfizetni.

(8) A személyi térítési díj összege évente két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg, kivéve, ha a kötelezett jövedelme olyan mértékben csökken, hogy az e törvényben szabályozott díjfizetési kötelezettségének nem tud eleget tenni. A kötelezett nem kötelezhető a felülvizsgálatot megelőző időszakra vonatkozóan az új térítési díj megfizetésére.

(9) A térítési díj meg nem fizetése esetén késedelmi pótlék nem állapítható meg.

(10)⁸⁰⁹ A kötelezett írásban vállalhatja a mindenkori intézményi térítési díjjal azonos személyi térítési díj megfizetését. Ebben az esetben nem kell a 150. § (1)-(3) bekezdésében foglaltakat alkalmazni, ugyanakkor biztosítani kell, hogy az ellátást ilyen módon igénylő ne kerüljön előnyösebb helyzetbe, mint ha a vállalást a kötelezett nem tenné meg.

(10a)⁸¹⁰ A kötelezett írásban vállalhatja a mindenkori intézményi térítési díj és a számára megállapítható személyi térítési díj különbözete egy részének megfizetését. Ebben az esetben nem kell a 150. § (3) bekezdésében foglaltakat alkalmazni, ugyanakkor biztosítani kell, hogy az ellátást ilyen módon igénylő ne kerüljön előnyösebb helyzetbe, mint ha a vállalást a kötelezett nem tenné meg.

 (11)⁸¹¹ A központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatásban nem részesülő fenntartó esetén a 147. §-t, a 148. § (4) bekezdését és a 150. §-t nem kell alkalmazni.

149. §⁸¹² Térítésmentesen kell biztosítani a 40. § (1)-(3) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatást, amely esetben intézményi térítési díjat sem kell megállapítani.

150. §⁸¹³ (1) A személyi térítési díj megállapításánál

a) utógondozói ellátás esetében az igénybe vevő fiatal felnőtt rendszeres havi jövedelmét,

b) a gyermekek napközbeni ellátása és a gyermekek átmeneti gondozása esetében a gyermek családjában az egy főre jutó rendszeres havi jövedelmet kell figyelembe venni.

(2) Az (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott egy főre jutó jövedelem megállapításánál a 19. § (4) bekezdés *a)*-*e)* pontjában felsorolt személyek jövedelmét kell figyelembe venni.

(3) A személyi térítési díj összege igénybe vevőnként nem haladhatja meg az (1) bekezdésben meghatározott jövedelem

a) 50%-át családi napközi és családi gyermekfelügyelet esetén,

*b)*⁸¹⁴ 25%-át bölcsőde esetén, ha a fenntartó a bölcsődei ellátás keretében biztosított gyermekétkeztetés mellett a bölcsődei ellátás keretében nyújtott gondozásra is megállapít személyi térítési díjat,

*c)*⁸¹⁵ 20%-át az *a)* és *b)* pont, valamint a 151. § alá nem tartozó egyéb gyermekek napközbeni ellátása esetén,

d) 50%-át átmeneti gondozás esetén,

e) 30%-át a fiatal felnőtt utógondozói ellátása esetén.

(4) A családok átmeneti otthona esetében a szolgáltatást a gyermekkel együtt igénybe vevő szülő és nagykorú testvér számára is személyi térítési díjat kell megállapítani a (3) bekezdés *d)* pontjának figyelembevételével.

(5) Ingyenes ellátásban kell részesíteni a jogosultat, ha a térítési díj fizetésére kötelezett jövedelemmel nem rendelkezik.

(6) Bölcsőde esetében

a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek,

b) a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek,

c) a három- vagy többgyermekes család gyermekének,

d) az átmeneti gondozásban lévő, az ideiglenes hatállyal nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban elhelyezett, az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek gondozását térítésmentesen kell biztosítani. Ezekben az esetekben személyi térítési díj - a 151. § (5) bekezdésében foglaltak figyelembevételével - csak az étkezésért kérhető. A *c)* pont szerinti gyermekszámot a 151. § (10) bekezdésében foglaltak szerint kell meghatározni.

151. §⁸¹⁶ (1) A gyermekétkeztetés szabályait kell alkalmazni

a) a bölcsődében, hetes bölcsődében,

b) az óvodában,

c) a nyári napközis otthonban,

d) az általános és középiskolai diákotthonban, kollégiumban, illetve az itt szervezett externátusi ellátásban,

e) az általános iskolai, továbbá - ha külön jogszabály másképpen nem rendelkezik - közép fokú iskolai menzai ellátás keretében,

f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében,

g) a szociális nyári gyermekétkeztetés keretében nyújtott étkeztetésre.

☞ (2) ⁸¹⁷ Ha a szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a nem állami fenntartó az általa fenntartott nevelési-oktatási intézményben, a települési önkormányzat az általa fenntartott óvodában és a közigazgatási területén az állami intézményfenntartó központ által fenntartott nevelési-oktatási intézményben, a fenntartó az egyéb állami fenntartású intézményben a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. A főváros közigazgatási területén lévő tankerületekben az állami intézményfenntartó központ által fenntartott nevelési-oktatási intézményben - a fővárosi önkormányzat saját tulajdonában álló ingatlanban működő nevelési-oktatási intézmények kivételével - az étkeztetést a kerületi önkormányzat biztosítja. A fővárosi önkormányzat köteles biztosítani az étkeztetést azon nevelési-oktatási intézményben, amely saját tulajdonában álló ingatlanban működik. Az étkeztetés biztosítására kötelezett önkormányzat e feladatának ellátásához a közigazgatási területén kívülről érkező gyermek, tanuló lakóhelye szerinti önkormányzattól hozzájárulást kérhet. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.

☞ (2a) ⁸¹⁸ Ha a (2) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést a települési önkormányzat biztosítja, úgy az intézményi térítési díjat a települési önkormányzat állapítja meg.

(3) A gyermekétkeztetés intézményi térítési díjának alapja az élelmezés nyersanyagköltségének egy ellátottra jutó napi összege.

(4) ⁸¹⁹ A gyermekétkeztetés személyi térítési díját az intézményvezető a (3) bekezdés szerinti napi összeg általános forgalmi adóval növelt összegének és az igénybe vett étkezések számának, valamint az (5) bekezdésben megjelölt normatív kedvezményeknek a figyelembevételével állapítja meg. Ha a fenntartó kizárólag a bölcsődei ellátás keretében biztosított gyermekétkeztetésre állapít meg személyi térítési díjat, a személyi térítési díj meghatározásánál a 150. § (1)-(3) bekezdését nem kell alkalmazni.

(5) Gyermekétkeztetés esetén

a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő

aa) bölcsődés,

ab) óvodás,

ac) 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő,

ad) fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett, aa)-ac) alpont szerinti életkorú

gyermek után az intézményi térítési díj 100%-át,

b) az a) pont alá nem tartozó, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek és tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át,

c) három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként az intézményi térítési díj 50%-át,

d) az ad) alpont alá nem tartozó, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek, tanuló után az intézményi térítési díj 50%-át,

kedvezményként kell biztosítani [az a)-e) pont a továbbiakban együtt: normatív kedvezmény].

(6) A normatív kedvezmény csak egy jogcímen vehető igénybe.

(7) Nem jár a tanulónak kedvezmény azon étkeztetésére, amely kedvezményre - a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint létrejött - tanulószereződése alapján már jogosult.

(8) A gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő - nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben nevelkedő - ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek után nem vehető igénybe a normatív kedvezmény.

☞ (9) ⁸²⁰ A gyermek lakóhelye szerint illetékes önkormányzat, illetve - ha a gyermek nem állami fenntartású nevelési-oktatási intézményben részesül étkezésben - a nevelési-oktatási intézmény vezetője - a nem állami fenntartó által megállapított szabályok keretei között - a gyermek egyéni rászorultsága alapján további gyermekenkénti kedvezményt állapíthat meg.

(10) Az (5) bekezdés szerinti normatív kedvezmény megállapításához közös háztartásban élőként kell figyelembe venni

a) a tizennyolc éven aluli,

b) a huszonöt évesnél fiatalabb, közoktatásban nappali rendszerű oktatásban részt vevő, illetve felsőoktatásban nappali tagozaton tanuló, valamint

c) életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermekeket.

(11) A normatív kedvezményt a tanuló után a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig kell biztosítani.

Gondozási díj

152. § (1) A gondozási díj megállapításánál a Csjt.-nek a gyermek tartására vonatkozó szabályait - az e törvényben foglalt eltérésekkel - kell alkalmazni.

(2) ⁸²¹ Ha a törvény másként nem rendelkezik, az átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek, valamint a középfokú és felsőfokú iskola nappali tagozatán tanuló utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt gondozási költségeihez az járul hozzá, aki a Csjt. rendelkezése értelmében a gyermek tartására köteles.

 (3) ⁸²² A gondozási díjfizetési kötelezettség a gyermek átmeneti vagy tartós nevelésbe vételével kezdődik. Ha a gyermek ezt megelőzően kerül gondozásba, a gyámhatóság a fizetési kötelezettséget a gondozás kezdetétől - legfeljebb azonban hat hónapra visszamenőleg - állapíthatja meg.

 (4) ⁸²³ A tartásra egysorban köteles szülőket a gyámhatóság külön-külön kötelezi a gondozási díj megfizetésére.

(5) ⁸²⁴ A határozat fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítható.

153. § (1) A gondozási díj összegének meghatározásánál a fizetésre köteles személy szociális körülményeit is figyelembe kell venni.

(2) Ha a gondozási díj fizetésére köteles személy rendszeres jövedelme nem állapítható meg, a gondozási díjat az öregségi nyugdíj legkisebb összegének alapján kell meghatározni.

154. § (1) Nem állapítható meg gondozási díj, ha

 a) ⁸²⁵ a szülő gyermeke ismeretlen személy általi örökbefogadásához járult hozzá, illetve a hatodik életévét betöltött vagy egészségileg károsodott gyermek esetében a szülői nyilatkozatot a gyámhatóság jóváhagyta,

b) a szülő a gyermekotthonban a gyermekéről személyesen gondoskodik,

c) ⁸²⁶ a kötelezett rendszeres jövedelemmel nem rendelkezik.

(2) A gyermek gondozási díj fizetésére nem kötelezhető, keresete, ösztöndíja, árvaellátása, egyéb jövedelme és vagyona e célra nem vehető igénybe.

 (3) ⁸²⁷ A gyámhatóság a behajtásra kimutatott gondozási díjhátralékot méltányosságból elengedheti, vagy annak megfizetésére halasztást, illetve részletfizetési kedvezményt engedélyezhet. A gondozási díj meg nem fizetése esetén késedelmi pótlék nem állapítható meg.

 (4) ⁸²⁸ A gondozásdíj-hátralék adók módjára történő behajtásáról - az állami fenntartó megkeresésére - a kötelezett lakóhelye szerinti települési önkormányzat jegyzője adóügyi hatáskörében gondoskodik.

XXIII. Fejezet

Záró rendelkezések

Hatálybaléptetés

155. § (1) Ez a törvény - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - 1997. november 1-jén lép hatályba.

(2) A törvény 22. §-a 1998. január 1-jén lép hatályba.

Átmeneti rendelkezések

156. § (1) Ezt a törvényt a hatálybalépése után indult ügyekben kell alkalmazni. A folyamatban levő első- és másodfokú ügyekben a korábbi rendelkezések az irányadóak.

(2)-(3)⁸²⁹

(4) Ha a diákotthonban és kollégiumban ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermeket helyeztek el, az 53. § (5) bekezdése alapján a gyermek számára otthont nyújtó ellátást kell biztosítani

a) a nevelési-oktatási intézménynek - feltéve, hogy legalább tizenöt átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermekről gondoskodik - át kell alakulnia a (3) bekezdésben meghatározott időpontig többcélú - iskolai, diákotthoni vagy kollégiumi és gyermekotthoni feladatot ellátó - közoktatási intézménnyé, vagy

b) amennyiben az a) pontban foglaltak szerint az otthont nyújtó ellátás nem biztosítható, a kollégiumi, diákotthoni ellátás fenntartása mellett gondoskodni kell a gyermek nevelőszülőnél vagy gyermekotthonban történő elhelyezéséről.

(5)⁸³⁰ A törvény hatálybalépését követően a gyermekotthonban működő óvoda és iskola - mint közös igazgatású többcélú gyermekvédelmi intézmény - önálló intézményegységként működik tovább az Nktv. rendelkezései alapján.

157. §⁸³¹ A 2003. január 1-jén fennálló nevelőszülői jogviszony esetében a hivatásos nevelőszülőt megillető díjat nem lehet alacsonyabb mértékben megállapítani annál, mint amilyen díjazásban a hivatásos nevelőszülő 2003. január 1-jén részesült.

158. §⁸³² E törvénynek az egyes szociális, gyermekvédelmi, családtámogatási, fogyatékosügyei és foglalkoztatási tárgyú törvények módosításáról szóló 2010. évi CLXXI. törvénnyel módosított 20/C. § (1) bekezdését a 2011. január 1-jén folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell.

159. §⁸³³ Családok átmeneti otthona krízisközpontot az 51. § (4)-(9) bekezdése szerinti formában 2012. január 1-jétől működtethet.

160. § (1) Az otthonteremtési támogatás megállapítására csak az e törvény hatálybalépését követően nagykorúvá vált fiatal felnőtt által előterjesztett kérelem alapján kerülhet sor. A nevelés - 25. § (2) bekezdése szerinti - időtartamába be kell számítani azokat az éveket, amelyek alatt a fiatal felnőtt megszakítás nélkül intézeti elhelyezett, intézeti vagy állami nevelt volt.

(2)⁸³⁴

160/A. §⁸³⁵ A 2008. évi XXXI. törvény 15. §-ával megállapított, a Gyvt. 20/C. §-ában foglalt pénzbeli támogatás az új jelentkezők részére első ízben annak a szülőnek folyósítható, aki harmadik, illetve negyedik életévét betöltött gyermekét 2009. január 1-jét követően íratta be az óvodába. Azoknak az érintett körbe tartozó szülőknek, akik három-, illetve négyéves, gyermeküket 2009. január 1-je előtt már beírták az óvodába, első alkalommal 2009 júniusában tízezer forintot kell folyósítani.

161. § Ahol jogszabály

a) védő-óvó intézkedést említ, azon védelembe vételt,

b) intézeti vagy állami nevelésbe vételt említ, azon átmeneti vagy tartós nevelésbe vételt,

c) ideiglenes hatályú intézeti beutalást említ, azon ideiglenes hatályú elhelyezést,

d) intézeti elhelyezést említ, azon átmeneti gondozást,

e) intézeti gyámságot említ, azon gyámságot,

f) állami gondoskodást említ, azon gyermekvédelmi gondoskodást,

g) gyermek- és ifjúságvédő intézetet említ, azon területi gyermekvédelmi szakszolgálatot,

h) csecsemőotthont vagy nevelőotthont említ, azon gyermekotthont

kell érteni.

161/A. §⁸³⁶ Az egyes egészségügyi és szociális tárgyú törvények módosításáról szóló 2010. évi LXXXIX. törvénnyel megállapított 145/A. § (5) bekezdésének rendelkezéseit abban az esetben is alkalmazni kell, ha a fenntartóváltozás vagy az egyházi fenntartású szolgáltató, intézmény, hálózat engedélyezése iránti kérelmet 2010. augusztus 1-jét megelőzően nyújtották be, azzal, hogy az eddig az időpontig a központi költségvetésnek megtérített egyházi kiegészítő támogatás nem követelhető vissza.

161/B. §⁸³⁷ E törvénynek a Magyarország 2012. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CLXVI. törvénnyel megállapított 23. § (1) és (2) bekezdését a 2011. december 31-ét követően gyermektartásdíj megelőlegezése iránt benyújtott kérelmek alapján indult eljárásokban kell alkalmazni, ideértve a megelőlegezés továbbfolyósítása, illetve ismételt elrendelése tárgyában indult eljárásokat is.

161/C. §⁸³⁸ (1) A megyei önkormányzatok által 2011. december 31-én fenntartott intézmények fenntartói joga 2012. január 1-jén a megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények, valamint a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek az átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény erejénél fogva a megyei fenntartóra száll át, ezt az időpontot követően a folyamatban levő ügyekben és a tartós jogviszonyokban a megyei fenntartó jár el fenntartóként.

(2) A megyei önkormányzatok által megkötött és 2011. december 31-én érvényes ellátási szerződés 2012. január 1-jén a megyei önkormányzatok konszolidációjáról, a megyei önkormányzati intézmények, valamint a Fővárosi Önkormányzat egyes egészségügyi intézményeinek az átvételéről szóló 2011. évi CLIV. törvény erejénél fogva a megyei fenntartóra száll át.

(3) A megyei önkormányzatok által 2011. december 31-én fenntartott intézmények működési engedélyét a működést engedélyező szerv 2012. január 31-éig hivatalból módosítja.

161/D. §⁸³⁹ E törvénynek a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvénnyel megállapított 24. § (3) bekezdés *b)* és *c)* pontjában és 24. § (4) bekezdésében foglaltakat a 2011. december 31-ét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

161/E. §⁸⁴⁰ Az önkormányzati társulásban vagy többcélú kistérségi társulásban részt vevő települési önkormányzat az általa nyújtott gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló, 2012. január 1-jén hatályos rendeletét 2012. április 1-jéig felülvizsgálja abból a célból, hogy a társulási megállapodásban erre kijelölt önkormányzat rendelete tartalmazza a nyújtott ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló szabályokat.

161/F. §⁸⁴¹ E törvénynek a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvénnyel megállapított 146-151. §-át azok esetében, akik 2011. december 31-én gyermekek napközbeni ellátásában, gyermekek átmeneti gondozásában vagy utógondozói ellátásban részesülnek, a személyi térítési díj soron következő felülvizsgálatakor kell alkalmazni.

161/G. §⁸⁴² A 145/A. § (5) bekezdésének hatályon kívül helyezése alapján az egyházi kiegészítő támogatás megtérítése alóli mentesülésre akkor van lehetőség, ha 2012. január 1-jéig a fenntartóváltozásra, illetve az új szolgáltató, intézmény létrehozására tekintettel a működési engedély, illetve annak módosítása jogerőre emelkedett.

161/H. §⁸⁴³ E törvénynek a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvénnyel módosított 68/A. §-át alkalmazni kell

 a)⁸⁴⁴ azon ügyekben, amelyekben a közoktatási intézmény igazgatójának az igazolatlan mulasztásokról szóló, Cst. 15. § (1) bekezdés *a)* pontja, ennek hiányában a Cst. 15. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti jelzése 2012. január 31-ét követően érkezik meg a gyámhatósághoz, és

b) az iskoláztatási támogatás folyósítása felfüggesztésének 2012. január 31-ét követő felülvizsgálata során.

161/I. §⁸⁴⁵ A 20/A. §-nak az egyes szociális tárgyú és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2012. évi CXVIII. törvénnyel megállapított rendelkezéseit a 2012. október 1-jét megelőzően megállapított rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság esetében a határozat módosítása nélkül kell alkalmazni.

161/J. §⁸⁴⁶ (1) E törvénynek az egyes szociális tárgyú és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2012. évi CXVIII. törvénnyel módosított 68/A. §-át azokban az ügyekben kell alkalmazni, amelyekben

a) a nevelési-oktatási intézmény igazgatójának az igazolatlan mulasztásokról szóló, a Cst. 15. § (1) bekezdés szerinti jelzése 2012. augusztus 31-ét követően érkezik meg a gyámhatósághoz vagy

b) az iskoláztatási támogatás felfüggesztésének vagy szüneteltetésének felülvizsgálatára 2012. augusztus 31-ét követően kerül sor.

(2) Az iskoláztatási támogatás felfüggesztésének 2012. augusztus 31-ét követő felülvizsgálata eredményeként, ha a gyermek (fiatal felnőtt) a felülvizsgálattal érintett időszakban

a) több mint öt kötelező tanórai foglalkozást igazolatlanul mulasztott, a gyámhatóság határozatával megszünteti az iskoláztatási támogatás felfüggesztését, valamint ezzel egyidejűleg intézkedik az iskoláztatási támogatás szüneteltetésének kezdeményezése és - a kincstár szüneteltetést elrendelő döntésének jogerőre emelkedését követő nyolc napon belül - a családtámogatási folyószámlán összegyűlt iskoláztatási támogatásnak a központi költségvetés családi pótlék előirányzat javára történő visszafizetése iránt,

b) kötelező tanórai foglalkozást nem mulasztott igazolatlanul, vagy azok száma nem haladta meg az ötöt, a gyámhatóság határozatával megszünteti az iskoláztatási támogatás felfüggesztését. Ebben az esetben a családtámogatási folyószámlán összegyűlt iskoláztatási támogatás felhasználására a 2012. augusztus 31-én hatályos rendelkezéseket kell alkalmazni.

(3) Ha az iskoláztatási támogatás felfüggesztésének (2) bekezdés szerinti felülvizsgálata során a gyámhatóság megállapítja, hogy a (2) bekezdés a) pontja szerint az igazolatlanul mulasztott kötelező tanórai foglalkozások száma meghaladja az ötöt, azonban a gyermek a szüneteltetés kezdeményezéséig nevelőszülőnél, hivatásos nevelőszülőnél, gyermekotthonban, szociális intézményben került elhelyezésre, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás alatt álló gyermek javítóintézetbe, büntetés-végrehajtási intézetbe került, akkor a gyámhatóság határozatával megszünteti az iskoláztatási támogatás felfüggesztését, és a döntése jogerőre emelkedését követő nyolc napon belül intézkedik a családtámogatási folyószámlán összegyűlt iskoláztatási támogatásnak a központi költségvetés családi pótlék előirányzat javára történő visszafizetéséről.

161/K. §⁸⁴⁷ A 96. § 2012. december 31-ét megelőzően hatályos (7)-(8a) bekezdése alapján kijelölt módszertani intézmények kijelölése 2012. december 31-én megszűnik.

Felhatalmazás

162. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg

a) az otthonteremtési támogatás és a gyermektartásdíj megelőlegezésének részletes szabályait,⁸⁴⁸

b) az egyes ellátások igényléséhez felhasználható bizonyítékok körét,⁸⁴⁹

c) a térítési díjra vonatkozó részletes szabályokat,⁸⁵⁰

 d)⁸⁵¹ a gyámhatóságok kijelölését, szervezetét, a gyámhatóság részletes feladat- és hatáskörét, valamint eljárása részletes szabályait,⁸⁵²

e)⁸⁵³ a gyermekvédelmi szakfelügyeleti feladatot ellátó személyek képesítési előírásait,⁸⁵⁴

f)⁸⁵⁵ a központi hatóság vagy hatóságok, az országos örökbefogadási nyilvántartást vezető szerv, továbbá a 96. § (8a) bekezdésében, a 102. §-ban, a 103/A. §-ban és a 137. § (2) bekezdésében meghatározott szerv kijelölését,⁸⁵⁶

g) a személyes adatok kezelésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat,

h) a helyettes szülői és a nevelőszülői jogviszony egyes kérdéseit,⁸⁵⁷

i)⁸⁵⁸ a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működése engedélyezésének és ellenőrzésének részletes szabályait, a működést engedélyező szerv vagy szervek kijelölését,⁸⁵⁹

j)⁸⁶⁰ az örökbefogadást elősegítő magánszervezetek tevékenységét és működésük engedélyezését, továbbá a működést engedélyező szerv kijelölését,⁸⁶¹

k)⁸⁶² a gyermekvédelmi közvetítői eljárás részletes szabályait,

l)⁸⁶³ a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők szakmai ellenőrzésének részletes szabályait,⁸⁶⁴

 m)⁸⁶⁵ a gyámhatóság hatáskörébe utalt pénzbeli és természetbeni ellátások igénylésének, megállapításának és folyósításának részletes szabályait,

 n)⁸⁶⁶ a gyámhatóság illetékességére vonatkozó szabályokat,⁸⁶⁷

o)⁸⁶⁸ az országos jelentési rendszer számára bejelentendő adatok körét, valamint az országos jelentési rendszerbe és a 139. § (2) bekezdés szerinti nyilvántartásba történő adatközlés módjára és idejére vonatkozó eljárási szabályokat, továbbá az azokat működtető szerv vagy szervek kijelölését,⁸⁶⁹

p)⁸⁷⁰ a szolgáltató tevékenységet végző szolgáltatók, intézmények, helyettes szülői és nevelőszülői hálózatok országos nyilvántartásának részletes szabályait, a nyilvántartást vezető szerv vagy szervek kijelölését,

q)⁸⁷¹ a gyermekvédelmi gondoskodással, a családbafogadással, a szülői felügyelettel, a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult személyek közötti kapcsolattartással, a kiskorú házasságkötésével, az örökbefogadással, a családi jogállással, a gyámsággal és a gondnoksággal kapcsolatos gyermekvédelmi és gyámügyi végrehajtási szabályokat,

q)⁸⁷²

r)⁸⁷³ a védelembé vételhez kapcsolódóan a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására irányuló eljárásra, valamint az iskoláztatási támogatás folyósításának felfüggesztésére, a felfüggesztés megszüntetésére és az iskoláztatási támogatás szüneteltetése kezdeményezésére irányuló eljárásra, a felfüggesztés és a szüneteltetés felülvizsgálatára és a családtámogatási folyószámlán rendelkezésre álló összeg felhasználására vonatkozó részletes szabályokat,

s)⁸⁷⁴ a nem állami és egyházi fenntartók által igénybe vehető, központi költségvetésről szóló törvényben biztosított támogatás igénylésének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályait,⁸⁷⁵

t)⁸⁷⁶ az egyházi kiegészítő támogatás megtérítésére irányuló eljárás részletes szabályait,⁸⁷⁷

u)⁸⁷⁸ a gyermekvédelmi igazgatási bírság megállapítására és megfizetésére irányuló eljárás részletes szabályait,

v)⁸⁷⁹ az új szolgáltatóknak, intézményeknek, hálózatoknak, illetve férőhelyszámnak a szolgáltatások területi lefedettségét figyelembe vevő finanszírozási rendszerbe történő befogadására vonatkozó részletes szabályokat,

w)⁸⁸⁰ a családok átmeneti otthona által működtetett krízisközpont finanszírozásának rendjére vonatkozó részletes szabályokat,

x)⁸⁸¹ az állam fenntartói feladatait ellátó szerv kijelölését, jogállását, működésének részletes szabályait, feladat- és hatáskörét, a szerv feletti irányítási jogkörök gyakorlásának részletes szabályait,

y)⁸⁸²

z)⁸⁸³ a gyermekétkeztetésre vonatkozó részletes szabályokat.

(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben szabályozza⁸⁸⁴

a)⁸⁸⁵ a gyermekjóléti és gyermekvédelmi személyes gondoskodást nyújtó intézmények és személyek szakmai feladatait, működésük feltételeit, valamint a szolgáltatás igénybevételére való jogosultság feltételeinek részletes szabályait,⁸⁸⁶

b) a gyermekjóléti és gyermekvédelmi személyes gondoskodás körébe tartozó egyes feladatokat ellátó személyek képesítési előírásait,⁸⁸⁷

c) az egyes gyermekjóléti és gyermekvédelmi személyes gondoskodást nyújtó intézmények vezetőinek képesítési előírásait, megbízását és az intézményvezetői állás betöltésével kapcsolatos pályázati eljárást,

d)⁸⁸⁸ a 102. §-ban és a 137. § (2) bekezdésében meghatározott eljárás részletes szabályait,⁸⁸⁹

e)⁸⁹⁰ a családi napközi, helyettes szülői és nevelőszülői képzés szakmai és vizsgakövetelményeit,⁸⁹¹

f)⁸⁹² az e törvény szerinti gyermekvédelmi és szociálpolitikai szakértői szakterületeket, a gyermekvédelmi és szociálpolitikai szakértői tevékenység folytatásának, a tevékenységre jogosító engedély kiadásának a részletes szabályait, a szakértői tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartása esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket, a névjegyzék vezetésére vonatkozó eljárás részletes szabályait, továbbá - az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével - az országos szakértői névjegyzékkel összefüggő eljárásokban fizetendő igazgatási szolgáltatási díj mértékét és megfizetésének részletes szabályait,

g)⁸⁹³ a külföldi alap-, közép- és felsőfokú szakképzés, valamint szakirányú szakképzés során szerzett szakképzettség megszerzését tanúsító oklevelek elismerésére, továbbá az eljáró hatóságra, annak feladat- és hatáskörére vonatkozó részletes szabályokat,⁸⁹⁴

h)⁸⁹⁵ a módszertani feladatokat ellátó szerv feladataira vonatkozó részletes szabályokat,

i)⁹²⁶ az örökbefogadás előtti tanácsadás és felkészítő tanfolyam részletes szabályait és az azokért fizetendő díjat,⁸⁹⁷

j)⁹²⁸ a gyermekvédelmi szakértői bizottság eljárásának részletes szabályait,

k)⁹²⁹ a bölcsődében a nevelés-gondozás nélküli munkanapok számát, célját, időpontját, valamint az e napokon nyújtott ellátás tartalmát,

l)⁹⁰⁰ a Biztos Kezdet Gyerekház szakmai feladatait és működési feltételeit.

(3)⁹⁰¹ Felhatalmazást kap a családpolitikáért felelős miniszter, hogy a hivatásos gondnoki feladatot ellátók képesítési előírásait rendeletben szabályozza.

 (4)⁹⁰² Felhatalmazást kap a miniszter, hogy az államháztartásért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben szabályozza a működési engedélyezési eljárásban a szakmai program véleményezéséért a módszertani feladatokat ellátó szervnek fizetendő szakértői díj mértékét.

(5)⁹⁰³ Felhatalmazást kap a nevelési-oktatási intézményt fenntartó helyi önkormányzat, hogy rendeletben határozza meg azokat a szabályokat, amelyek keretei között a nevelési-oktatási intézmény vezetője egyéni rászorultság alapján kedvezményt állapít meg a gyermekétkeztetés térítési díjának megfizetésére.

163. §⁹⁰⁴

164-188. §⁹⁰⁵

189. §⁹⁰⁶ Ez a törvény a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:

a) a Tanács 94/33/EK irányelve (1994. június 22.) a fiatalok munkahelyi védelméről, az Mt. irányadó rendelkezéseivel együtt;

b) a Tanács 2003/109/EK tanácsi irányelve (2003. november 25.) a harmadik országok huzamos tartózkodási engedéllyel rendelkező állampolgárainak jogállásáról, 11. cikk (1) bekezdés d) pont és 21. cikk;

c) az Európai Parlament és a Tanács 2004/38/EK irányelve (2004. április 29.) az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 24. cikk.

190. §⁹⁰⁷ E törvény a munkavállalók Közösségen belüli szabad mozgásáról szóló, 1968. október 15-i 1612/68/EGK tanácsi rendelet végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.
